

VUOSIKERTOMUS 2021

Säästöpankki

SÄÄSTÖPANKKI OPTIA

VUOSIKERTOMUS 2021

138. toimintavuosi

SISÄLLYSLUETTELO

TILINPÄÄTÖS JA TOIMINTAKERTOMUS 2021

Toimitusjohtajan katsaus	3
Hallituksen toimintakertomus tilikaudelta 1.1. - 31.12.2021	4
Pankin liiketoiminta	4
Säästöpankkiryhmä ja Säästöpankkien yhteenliittymä	4
Toimintaympäristö	6
Tulos	9
Tase	11
Vakavaraisuuden hallinta	14
Riskienhallinta	18
Hallinto ja henkilöstö	25
Yhteiskuntavastuu	26
Olellaiset tapahtumat tilikauden päättymisen jälkeen	27
Liiketoiminnan kehitys vuonna 2022	27
Hallituksen esitys voitonjakokelpoisten varojen käytöstä	27
Tunnuslukujen laskentakaavat	28
Tilinpäätös	29
Säästöpankki Optian tuloslaskelma	29
Säästöpankki Optian tase	30
Säästöpankki Optian rahoituslaskelma	32
Liitetiedot	33
Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen allekirjoitus	57
Tilinpäätösmerkintä	57
Tilintarkastuskertomus	58
Hallinto 2021	62
Toimipisteet 2022	64

TOIMITUSJOHTAJAN KATSAUS

Vuoteen 2021 siirryttiin orastavan optimistisissa taloustunnelmissa. Pandemia oli jyllännyt maailmalla jo yli yhdeksän kuukautta, mutta siihen oli kehitetty rokote, joka loi uskoa siihen, että pandemiasta päästään hiljalleen eroon. Vuonna 2021 maailmantalous elpyikin ripeästi. Kokonaisuutena esim. OECD ennustaa maailmantalouden kasvaneen 5,6 prosenttia vuonna 2021, mikä on nopein tahti vuosikymmeniin.

Vuodesta 2021 muodostui koronapandemian ja rajoitusten jatkuessa haastava niin asiakkaille kuin säästöpankkiireille. Pankkitoimiala on suuren muutoksen keskellä, jonka taustalla on asiakaskäyttämisen muutos ja jatkuvasti kehittyvä teknologia investointeeseen. Koronapandemian myötä asiakaskäyttämisen muutos ja siirtymä digitaalisten palveluiden käyttöönnottoon ovat nopeutuneet entisestään. Esimerkiksi asiakaskohtaamisistamme yli kolmannes tapahtuu jo verkkotapaamisina ja niiden suhteellinen osuus kasvaa edelleen.

Säästöpankki Optia on itsenäinen säästöpankki, joka on perustettu vuonna 1883. Säästöpankki Optia kuuluu Säästöpankkien yhteenliittymään ja Säästöpankkiryhmään. Vuosi 2021 oli pankin 138. toimintavuosi. Säästöpankki Optia harjoittaa peruspankkitoimintaa ja tarjoaa asiakkailleen monipuoliset pankkipalvelut rahoitukseen, säästämiseen, sijoittamiseen, varainhoitoon, lakipalveluihin ja päivittäisiin raha-asioihin. Vuoden aikana pankin liiketoiminta kehittyi suotuisasti kokonaiskannattavuuden vahvistuessa edelleen. Pankin asiakaskunta muodostuu henkilöasiakkaista, ammatinharjoittajista, maa- ja metsätalous-

asiakkaista sekä pienyrityksistä. Tehtävänämmä on mahdollistaa asiantuntijuudellamme asiakkaillemme parempi elämä ja tämä näkyi vuonna 2021 muun muassa asiakkaiden palveluiden laajempaan käyttöön ja asiakkaiden antaman suositteluindeksimittauksen (NPS) hyvänä tuloksena.

Säästöpankki Optian asiakasliiketoiminta sujui vuonna 2021 erittäin hyvin ja tulos kehittyi odotusten mukaisesti. Pankin palkkiotuotot kasvoivat vahvasti, samoin korkokate kasvoi matalasta korkotasosta huolimatta. Panostukset digitaalisten palveluiden kehittämiseen ja sekä kasvava asiakasliiketoiminta lisäsivät kustannuksiamme. Pankin liikevoitto kipusi 18,2 miljoonaan euroon, vakavaraisuus vahvistui ja oli vuoden 2021 lopussa tasolla 25,50 %.

Kuluva vuosi on Säästöpankeille 200 vuotisjuhla-vuosi Suomessa. Tahdomme olla suomalaisten taloudellisen hyvinvoinnin ja vaurastumisen vastuullinen edistäjä ja mahdollistaa asiakkaillemme parempi elämä. Sen eteen teemme joka päivä töitä.

Kiitokset asiakkaillemme meitä kohtaan osoitetusta luottamuksesta. Kiitokset myös luottamushenkilöillemme ja yhteistyökumppaneillemme ja kiitokset ennen kaikkea säästöpankkiireillemme siitä erinomaisesta työstä, jota olette tehneet asiakkaiden ja pankin hyväksi.

Heikki Paasonen
toimitusjohtaja

HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS TILIKAUDELTA 1.1. - 31.12.2021

Säästöpankki Optia on itsenäinen säästöpankki, joka on perustettu vuonna 1883. Vuosi 2021 oli pankin 138. toimintavuosi. Pankki toimii Iisalmissa, Joensuuissa, Jyväskylässä, Kajaanissa, Kiuruvedellä, Kuopiossa, Kuusamossa, Lapinlahdella, Oulussa, Pyhäsalmissa, Rovaniemellä, Torniossa, Mikkelissä sekä Lappeenrannassa. Pankin liiketoiminta jakautuu henkilöasiakas-, yritysasiakas- ja varallisuudenhoidon-tuotevalikoimaan.

Pankin asiakasmäärä oli tilikauden päättyessä yli 77 000. Pankin asiakaskunnasta pääosa on henkilöasiakkaita ja pienyrityksiä sekä maa- ja metsätalousasiakkaita.

Säästöpankki Optian liikevoitto oli 18,2 miljoonaa euroa (13,3 miljoonaa euroa vuonna 2020). Liiketulokseen vaikuttivat sekä onnistunut asiakasliiketoiminnan kasvu että pankin sijoitussalkun suotuisa kehitys. Asiakasliiketoiminnan keskeiset erät, korkokate ja palkkiotuotot kehittyivät hyvin.

Pankin liiketoiminta

Säästöpankki Optian liiketoiminnan kasvu ja tuloskehitys jatkuivat odotusten mukaisesti tilikauden aikana. Pankki keskittyi toimintasuunnitelmansa mukaisesti parantamaan kannattavuuttaan ja lisäämään markkinaosuuttaan toimialueellaan.

Säästöpankki Optia harjoittaa peruspankkitoimintaa ja tarjoaa asiakkailleen monipuolisia pankkipalveluja sekä oman taseensa kautta että välittää yhteistyökumppaneidensa tuotteita. Välitetyt tuotteet käsittävät luotto-, varallisuudenhoito- ja vakuutus tuotteita.

Välitetyt luotot koostuvat Sp-Kiinnitysluotto pankki Oyj:n kiinnitysluotoista, joiden määrä vuoden 2021 lopussa oli 485,4 (31.12.2020: 429,9) miljoonaa euroa. Pankilla on jälleenrahoitusvelvoite välittämiinsä kiinnitysluottoihin

Varallisuudenhoidon tuotteina pankin tuotevalikoimaan kuuluvat Sp-Rahastoyhtiö Oy:n hallinnoimat sijoitusrahastot ja Sp-Henkivakuutuksen vakuutus-säästämisen tuotteet. Vuoden lopussa asiakkailla oli pankin välittämiä rahasto- ja vakuutussäästöjä 456,4 miljoonaa euroa. Pankki tarjoaa asiakkailleen myös

varallisuudenhoitopalvelua, jossa salkunhoitajana on Sp-Rahastoyhtiö Oy. Lisäksi pankki tarjoaa asiakkailleen Sp-Keskuspankki Oyj:n tuottamia arvopaperipalveluja.

Pankin välittämät eläke-, säästö- ja henkivakuutus tuotteet tuottaa säästöpankkien omistama Sp-Henkivakuutus Oy, joka tarjoaa pankin asiakkaille nykyaikaisia ja eri tilanteisiin sopivia vakuutussäästämisen tuotteita.

Maksujenvälityksessä pankki käyttää Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oyj:n maksujenvälitys- ja clearingpalveluja. Säästöpankkien Keskuspankki kuuluu Säästöpankkien yhteenliittymään ja sen tehtävänä on myös varmistaa Säästöpankkiryhmän likviditeetti ja tukkuvarainhankinta. Säästöpankkien Keskuspankki hankkii rahoitusta ja operoi Säästöpankkiryhmän puolesta rahamarkkina- ja pääomamarkkinoilla ja hoitaa maksujen selvityksen ja huolehtii myös Säästöpankkiryhmän sisäisestä likviditeetin taseuksesta.

Kiinteistönvälittäjänä toimii säästöpankkien oma kiinteistönvälitysketju, jonka keskusyhtiö on Sp-Koti Oy. Sp-Koti -ketju toimii franchising -periaatteella, jossa itsenäiset yhtiöt muodostavat pankin kanssa yhteistyössä toimivan valtakunnallisen välittäjäketjun.

Säästöpankkiryhmä ja Säästöpankkien yhteenliittymä

Säästöpankki Optia kuuluu Säästöpankkiryhmään ja Säästöpankkien yhteenliittymään. Pankin tilinpäätös yhdistellään Säästöpankkiryhmän yhdisteltyyn tilinpäätökseen.

Säästöpankkiryhmä on Suomen vanhin pankkiryhmä, joka koostuu Säästöpankkien yhteenliittymän muodostaneista säästöpankeista, keskusyhteisönä toimivasta Säästöpankkiliitosta sekä Säästöpankkien yhdessä omistamista tytär- ja osakkuusyhtiöistä.

Säästöpankkien yhteenliittymään kuuluvat yhteisöt muodostavat yhteenliittymästä annetussa laissa määritellyn taloudellisen kokonaisuuden, jossa

Säästöpankkiliitto osk ja sen jäsenluottolaitokset vastaavat viime kädessä yhteisvastuullisesti toistensa veloista ja sitoumuksista. Säästöpankkien yhteenliittymän muodostavat Yhteenliittymän keskusyhteisönä toimiva Säästöpankkiliitto osk, 17 Säästöpankkia, Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oyj, Sp-Kiinnitysluottopankki Oyj sekä edellä mainittujen konsolidointiryhmiin kuuluvat yritykset, Säästöpankkipalvelut Oy ja Sp-Rahastoyhtiö Oy.

Säästöpankkiryhmän laajuus eroaa Säästöpankkien yhteenliittymän laajuudesta siinä, että Säästöpankkiryhmään kuuluu myös muita yhteisöjä kuin luotto- ja rahoituslaitoksia tai palveluyrityksiä. Näistä merkittävimmät ovat Sp-Henkivakuutus Oy sekä Sp-Koti Oy.

Liedon Säästöpankin ja Mietoisten Säästöpankin hallintoelimet ovat hyväksyneet liiketoiminnan luovutussuunnitelman mukaisen liiketoimintakaupan, jossa Liedon Säästöpankki ostaa Mietoisten Säästöpankin pankkiliiketoiminnan. Liiketoimintakauppa pyritään saattamaan loppuun alkuvuoden 2022 aikana.

Eurajoen Säästöpankki on eronnut Säästöpankkiliitto osk:n jäsenyydestä ja Säästöpankkien yhteenliittymästä 1.12.2021 alkaen. Samassa yhteydessä Eurajoen Säästöpankki on luovuttanut koko liiketoimintansa Oma Säästöpankki Oyj:lle, luovutuksen täytäntöönpanopäivä oli 1.12.2021. Fuusion seurauksena Säästöpankkien Yhteenliittymään ja Säästöpankkiryhmään kuuluvien säästöpankkien määrä väheni 18 pankista 17 pankkiin.

Säästöpankkiryhmä käynnisti vuonna 2019 peruspankkijärjestelmän uudistamisen. Peruspankkijärjestelmä pohjautuu Temenos-teknologiaan ja sen toimittaa Oy Samlink Ab. Kyndryl ilmoitti 18.11.2021 ostavansa Oy Samlink Ab:n koko osakekannan Cognizantilta. Kyndryl on 4.11.2021 toimintansa aloittanut itsenäinen yhtiö, johon on eriytetty IBM:n maailmanlaajuinen infrapalvelu. Samlinkin yrityskaupan toteutuksessa Säästöpankkiryhmä on sopinut Cognizantin kanssa irtautumisesta peruspankkijärjestelmän uudistamiseen liittyvästä sopimuksesta. Kilpailu- ja kuluttajavirasto on hyväksynyt Kyndrylin ja Cognizantin yrityskaupan 19.1.2022.

Säästöpankkiryhmän rakenteesta löytyy lisätietoa sivulta saastopankki.fi/saastopankkiryhma.

Säästöpankin tehtävä on ollut auttaa suomalaisia vaurastumaan jo 200 vuotta

Säästöpankki perustettiin vuonna 1822. Sen tehtäväksi tuli yhteiskunnallisesti tärkeä missio: auttaa Suomen työteliästä kansaa vaurastumaan ja hoitamaan talouttaan paremmin. Säästöpankkien perustehtävä on alusta alkaen ollut sama ja sitä se on edelleen Säästöpankkiryhmän 200-vuotisjuhlavuonna 2022.

Toimintaympäristö

Globaali talousnäkyvä

Vuoteen 2021 siirryttiin orastavan optimistisissa taloustunnelmissa. Pandemia oli jyllännyt maailmalla jo yli yhdeksän kuukautta, mutta siihen oli kehitetty rokote, joka loi uskoa siihen, että pandemiasta päästään hiljalleen eroon. Vuonna 2021 maailmantalous elpyikin ripeästi. Kokonaisuutena esim. OECD ennustaa maailmantalouden kasvaneen 5,6 prosenttia vuonna 2021, mikä on nopein tahti vuosikymmeniin.

Kiinassa elpyminen käynnistyi ensimmäisenä ja pandemiaa edeltävä BKT:n taso saavutettiin jo vuonna 2020. USA:ssa elpyminen käynnistyi Eurooppaa ripeämmin nopeammin käynnistyneen rokottamisen myötä ja BKT:n lähtötaso saavutettiin vuoden 2021 toisella neljänneksellä. Euroalueen odotetaan saavuttaneen pandemiaa edeltäneen lähtötason vuoden 2021 lopulla.

Globaalisti talouden elpyminen oli erittäin nopeaa kevään ja kesän aikana. Syksyä kohti elpymisen nopein vaihe alkoi jäädä jo taakse, mutta taloudellinen aktiviteetti oli edelleen ripeää. Vuoden aikana nähtiin useampiakin koronaviruksen uusia tartunta-aaltoja, mutta merkittävää on, että niiden taloudelliset vaikutukset jäivät koko ajan pienemmiksi ja pienemmiksi. Viruksen kanssa on opittu elämään paremmin ja lisäksi vuoden mittaan noussut rokotuskattavuus vähensi tartuntatapausten ja vakavien tautitapausten yhteyttä.

Nopean elpymisen seurauksena taloudessa nähtiin erilaisia kapasiteettirajoitteita. Kysynnän voimakkaan kasvun myötä yritykset eivät ole pystyneet toimittamaan tuotteita entiseen tapaan, vaan monissa tuotteissa toimitusajat ovat venyneet. Lisäksi raaka-aineiden saatavuudessa on ollut haasteita ja logistiikkaketjuissa koronan aiheuttamia häiriöitä.

Näiden tekijöiden myötä inflaatio kiihtyi vuonna 2021 nopeasti ja tasoille, joita ei olla nähty pitkään aikoihin. USA:ssa inflaatio nousi jo lähes 7 prosenttiin. Euroalueella inflaatiopaineet ovat olleet maltillisempia, mutta täälläkin inflaatio on kiihtynyt lähes 5 prosenttiin - siis selvästi keskuspankin tavoitetasoa korkeammalle. Alkuun inflaation odotettiin olevan tilapäistä, mutta nyt vaikuttaa siltä, että hintojen nousu on vähän pidempikestoinen ilmiö ja vuonna 2022

nähtäneen vielä korkeita inflaatiolukemia. Konsensusennusteet puhuvat kuitenkin sen puolesta, että hiljalleen inflaatio rauhoittuu.

Vielä alkuvuonna elänyt toivo siitä, että rokotuskattavuuden noustessa pandemia kuihtuisi, on osoittautunut vääräksi. Vaikka rokotteet suojaavat hyvin vakavilta tautitapauksilta, nähtiin loppuvuonna tartunnoissa jälleen uusi aalto ja eri maiden sairaanhoidon kapasiteetit olivat kovilla. Tämän myötä jouduttiin jälleen ottamaan käyttöön uusia rajoitustoimia. Nämä rajoitustoimet iskevät erityisesti niille palvelusektorin aloille, jotka ovat kärsineet jo aiemminkin koronakriisin aikana eniten (esim. matkailu, tapahtumat, ravintolat). Rajoitustoimien kokonaistaloudellinen vaikutus jäänee kuitenkin varsin rajalliseksi.

Loppuvuonna epävarmuus lisääntyi vielä lisää, kun taudista ilmeni uusi nopeasti leviävä Omikron -variantti. Sen vakavuus on vielä epävarmaa, mutta ensitiedot viittaavat siihen, että tämä uusi variantti leviää helposti, mutta aiheuttaa vakavia tautitapauksia esimerkiksi deltavarianttia vähemmän. Kokonaiskuormitus sairaanhoidolle on vielä epäselvää.

Vaikuttaa siltä, että koronavirus pyörii maapallolla vielä pitkään. Viruksen kanssa on kuitenkin opittu elämään paremmin ja rokottaminen tuo suojaa, vaikka se ei olekaan täydellistä. Niinpä globaalin talouskasvun odotetaan jatkuvan pirteänä vuonna 2022, vaikkakin elpymisen nopein pyrähdys nähtiin jo vuonna 2021. OECD arvioi maailmantalouden kasvun hidastuvan 4,5 prosenttiin vuonna 2022 ja 3,2 prosenttiin vuonna 2023. Pandemia säilyy edelleen yhtenä suurimmista epävarmuustekijöistä myös vuonna 2022.

Koronakriisin aikana niin valtiot kuin keskuspankitkin ovat elvyttäneet taloutta voimallisesti. Hiljalleen näitä tukitoimia ollaan vähentämässä ja esimerkiksi USA:n keskuspankki on jo viitoittanut arvopapereiden osto-ohjelman vähentämisestä ja koronnostoista vuonna 2022. Tukitoimista luopuminen onkin yksi vuoden 2022 teemoista ja riskeistä itse pandemiassa mahdollisesti nähtävien uusien käännteiden lisäksi. Inflaatiokehitys pysyy myös markkinoiden fokuksessa vuonna 2022.

Korkoympäristö

Euroalueen lyhyet korot ovat pysyneet lähes muuttumattomina tilikauden ajan. Pitkien eurokorkojen vuoden alusta käynnistynyt nousu pysähtyi kesän ajaksi mutta jatkui edelleen toisella vuosipuoliskolla tasoittuen hieman vuoden lopulla. Koska euribor-korot ovat hallitseva korkosidonnaisuuden muoto antolainauksessa on näiden korkojen matala taso muodostanut haasteen pankkitoiminnan korkokatteelle katsauskauden aikana.

Euroopan Keskuspankin TLTRO - ohjelman runsas hyväksikäyttö on vähentänyt pankkien velkaemitointia tukkumarkkinoilla ja täten tukkurahoituksen kustannukset ovat pysyneet luottomarginaalien osalta matalina koko tilikauden ajan.

Sijoitusmarkkinat

Sijoitusmarkkinat kehittyivät suotuisasti vuoden aikana ja epävarmuustekijöiden kasvamisesta huolimatta. Pandemiatilanne, kiihtyvät inflaatio ja odotukset keskuspankkien rahapolitiikan muutoksista olivat keskeisiä teemoja sijoitusmarkkinoilla vuonna 2021. Osakekurssien positiivinen kehitys jatkui Euroopassa ja Yhdysvalloissa. Kehittyvillä markkinoilla osakekurssien kehitys oli maltillisempaa ja sijoittajien riskiottohalukkuutta heikensi erityisesti Kiinan kiinteistömarkkinoihin liittyvät huolet. Yrityslainojen riskimarginaalit pysyivät Euroopassa vakaina vuoden aikana, mikä osaltaan tuki yrityslainojen tuottoja. Valtionlainojen tuottoja heikensi pitkien korkojen nousu ja odotukset inflaation kiihtymisestä.

Suomen taloustilanne

Globaalin talouden tapaan, myös Suomen talous elpyi ripeästi vuonna 2021. Säästöpankkiryhmän ennusteen mukaan Suomen talous kasvoi 3,5 prosenttia, eli selvästi totuttua ripeämpää tahtia. Toki nopean kasvun selittää koronakriisistä toipuminen. Suomen talous on kokonaisuutena pärjännyt koronakriisin aikana hyvin; vuonna 2020 pudotus oli monia muita maita pienempi ja myös palautuminen on ollut kohtuullisen nopeaa. Suomen BKT:n kriisiä edeltänyt taso saavutettiin jo vuoden 2021 toisella neljänneksellä.

Talouden elpyminen on ollut laaja-alaista. Myös eniten iskuja ottanut palvelusektori on kokonaisuutena elpynyt varsin hyvin. Joskin yksittäisten

alatoimialojen (esim. taiteet, viihde ja virkistys) tuotanto on edelleen selvästi kriisiä edeltäneen tason alapuolella. Teollisuus on toipunut ripeästi ja teollisuuden hyvät tilauskirjat lupaavat ripeää aktiviteettia myös jatkossa. Rakentaminen on ollut koronakriisin aikana ripeää. Ensi vuonna asuinrakentamisen odotetaan hieman rauhoittuvan.

Kotitaloudet on kokonaisuutena selvinneet koronakriisistä kohtuullisen hyvin. Vuonna 2021 työmarkkinoiden toipuminen on ollut odotuksia nopeampaa. Työllisyysaste on noussut jopa koronakriisiä edeltäneen tason yläpuolelle ja työttömyysaste on painunut jo lähes koronakriisiä edeltävälle tasolle. Työmarkkinoilta kantautuukin viestejä työvoimapolusta ja avoimia työpaikkoja on paljon.

Koronakriisin aikana kotitalouksien säästämisaste on noussut ja kotitalouksille on jäänyt paljon rahaa säästöön. Vaikka yksityinen kulutus on palautunut, ei mitään suuria ”kulutusjuhlia” olla nähty. Osa kotitalouksista ehkä jättääkin nämä koronakriisin aikana kertyneet varat säästöön, kuten talletuksiin, rahastoihin ja osakemarkkinoille. Myös asuntomarkkinoille on ohjautunut kotitalouksien varoja ja myös asuntolainakanta on kasvanut koronakriisin aikana. Kuluttajien luottamuskyseleyn mukaan kotitalouksien kokema oma rahatilanne on parantunut koronakriisin aikana. Vuosi 2022 näyttää varsin vakaalta kotitalouksien näkökulmasta.

Vuonna 2022 Suomen talouden odotetaan kasvavan 2,6 prosenttia Säästöpankkiryhmän ennusteen mukaan. Suurimmat riskit liittyvät edelleen pandemiaan, vaikkakin tartuntojen ja talouden kytkös on vähentynyt. Vuoden 2022 jälkeen talouskehitys maltillistuu kohti Suomen potentiaalista talouskasvua, eli noin 1,5 prosenttiin.

Asuntomarkkinat Suomessa

Asuntomarkkinoiden vahva kehitys on jatkunut tänä vuonna, vaikka loppuvuodesta on ollut havaittavissa, että kovin huuma on jo takanapäin. Kiteytettynä vuodesta 2021 voisi mainita, että asuntojen hinnat ovat nousseet tänä vuonna aiempaa laaja-alaisemmin ympäri Suomea, isojen asuntojen mm. omakotitalojen kysyntä on ollut vilkasta, kun taas vuokra-asuntojen kysyntä on ollut vaisua varsinkin pääkaupunkiseudulla. Edelleen aktiivisuutta asuntomarkkinoilla on ylläpitänyt lisääntyneen etätöiden tuoma lisätalantarve ja halu parantaa asumistasoa, lisääntyneet säästöt ja

alhainen korkotaso. Asuntokauppoja olisi varmasti tehty vielä enemmänkin, mutta moni asiakas on halunnut löytää ensiksi uuden asunnon ennen nykyisen asunnon myynnin käynnistämistä.

Ajanjaksolla tammi-marraskuu 2021 vanhojen asuntojen kauppamäärä kasvoi 15,0 prosenttia viime vuodesta ja viiden vuoden muutos on ollut 18,8 prosenttia (lähde: Kiinteistönvälitysalan keskusliiton Hintaseuran-tapalvelu, eli HSP). Vanhojen kerrostaloasuntojen kauppamäärä ko. ajanjaksolla kasvoi 24,0 prosenttia, rivitalojen 12,7 prosenttia ja omakotitalojen 12,5 prosenttia. Myydyissä vanhoissa asunnoissa kauppamäärät ovat kasvaneet muualla Suomessa (16,4 prosenttia) enemmän kuin suurissa kaupungeissa (13,4 prosenttia). Myös jokaisessa maakunnassa kasvu on ollut merkittävää viime vuoteen verrattuna. Maakunnista voimakkain kasvu on ollut Kanta-Hämeessä, Keski-Pohjanmaalla sekä Kymenlaaksossa.

Kysynnän ylittäessä monin paikoin tarjonnan on hintataso vahvistunut selkeästi. Vuonna 2021 PK-seudulla vanhojen kerrostaloasuntojen hintakehitys oli 5,8 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna. Sama vertailu osoittaa isoissa kaupungeissa (ei PK-seutu) 4,5 prosenttia, Turussa 8,5 prosenttia, Tampereella 6,3 prosenttia sekä Oulussa 1,0 prosenttia. Myös paikkakuntien sisällä hintojen kehityksessä on suurta hajontaa.

Rakennusteollisuus RT ry:n viimeisimmän lokakuun suhdannekatsauksen mukaan asuntotuotanto nousi vuonna 2020 vastoin odotuksia 40 500:een asuntoon, kun asuntokauppa kävi loppuvuodesta poikkeuksellisen vilkkaasti. Uudisasuntokauppa jatkui vilkkaana myös vuonna 2021 ja arvio vuoden asuntotuotannosta on 44 000 asuntoa. Vuoden 2022 aloitusten määrän ennakoidaan laskevan 40 000:een asuntoon. HSP:n mukaan vuoden 2021 aikana kiinteistönvälittäjien uudistaloasuntojen kauppamäärä on lisääntynyt 18,0 prosenttia edellisen vuoteen verrattuna. Valtaosa rakentamisesta on keskittynyt suuriin kaupunkeihin.

Vapaa-ajanasuntokauppa on käynyt vilkkaasti viimeiset kaksi vuotta. Kauppamäärä oli vuonna 2020 noin 3 prosenttia suurempi kuin vuonna 2021, mutta vastaavasti vuonna 2021 kauppasummien kokonaisarvo kasvoi noin 6 prosenttia. Viiden vuoden kauppamäärän kasvu on ollut yhteensä 32 prosenttia. Kauppaa on tehty edullisista kuivan maan mummon mökeistä kalliisiin laskettelukeskusten huviloihin. Kauppamäärää on hillinnyt vähäinen tarjonta, mikä on vaikuttanut myös hintoihin nostavasti. Aiempi oletus trendistä, että nuoremmat sukupolvet eivät haluaisi enää ostaa vapaa-ajanasuntoja on osoittautunut vääräksi.

Tulos

Säästöpankki Optian liike-tulos oli 18,2 miljoonaa euroa (13,3 miljoonaa euroa vuonna 2020). Liikevoitto kasvoi edellisestä vuodesta 4,9 miljoonaa euroa. Liikevoittoprosentiksi taseen vuosikeskiarvosta muodostui 1,0 prosenttia (0,8). Liiketuloksen hyvä kehitys johtui asiakasliiketoiminnan vahvasta kasvusta. Sijoitustoiminnan osuus tuloksesta oli 6,1 (10,0) miljoonaa euroa.

Pankin kulu-tuotto -suhde oli 61,2 prosenttia (59,7). Oman pääoman tuotto (ROE) oli 5,9 (4,4) prosenttia.

Pankin keskeiset tuloslaskelmaerät ovat kehittyneet kahteen edelliseen vuoteen verrattuna seuraavasti:

Tuhatta euroa	01-12/2021	01-12/2020	Muutos-% *)	01-12/2019	Muutos-% **)
Korkokate	26 586	25 706	3,4	23 730	8,3
Nettopalkkiotuotot	21 872	18 350	19,2	16 199	13,3
Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan netto-tuotot	3 868	5 759	-32,8	13 646	-57,8
Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kirjat-tavien rahoitusvarojen nettotuotot	34	333	-89,8	-122	372,3
Suojauslaskennan nettotulos	-35	0	...	-27	101,1
Muut tuotot	1 117	1 425	-21,6	2 183	-34,7
Tuotot yhteensä	53 442	51 573	3,6	55 608	-7,3
Henkilöstökulut	-9 288	-9 308	-0,2	-9 785	-4,9
Muut hallintokulut	-14 926	-13 221	12,9	-12 457	6,1
Muut kulut	-8 483	-8 271	2,6	-8 048	2,8
Kulut yhteensä	-32 697	-30 800	6,2	-30 290	1,7
Kulu-tuotto -suhde	61,18	59,72		54,47	
Odotettavissa olevat luottotappiot jaksotettuun hankintamenoön kirjatuihin rahoitusvaroihin	-2 778	-6 573	-57,7	-2 028	224,1
Muiden rahoitusvarojen odotettavissa olevat luottotappiot sekä arvonalentumiset	209	-916	-122,8	-57	...
Liikevoitto	18 176	13 284	36,8	23 233	-42,8
Tilikauden voitto	12 641	11 326	11,6	13 655	-17,1

*) Muutos 2021-2020

***) Muutos 2020.12-2019.12

Korkokate

Pankin korkokatteeksi muodostui 26,6 miljoonaa euroa (25,7). Korkokate kasvoi 0,9 miljoonalla eurolla edelliseen tilikauteen verrattuna. Korkokatetta vahvistivat suojaavista korkojohdannaisista saadut korot, joiden määrä korkokatteessa oli 1,6 miljoonaa euroa (1,4).

Korkotuottojen määrä oli 28,4 miljoonaa euroa (28,3), jossa kasvua edellisvuodesta oli 0,1 miljoonaa euroa. Korkotuotoista merkittävimmän osan muodostivat luotonannon korkotuotot ja suorien korkosijoitusten

tuotot. Korkokulut olivat 1,8 miljoonaa euroa (2,6). Korkokulut vähenivät edelliseen tilikauteen verrattuna 0,8 miljoonaa euroa. Korkokulut koostuivat pääasiassa yleisön talletuksille maksetuista koroista sekä säästöpankkien keskuspankin velkojen koroista.

Nettopalkkiotuotot

Nettopalkkiotuotot olivat 21,9 miljoonaa euroa (18,4). Tästä palkkiotuottojen osuus oli 24,3 miljoonaa euroa (20,8) ja palkkiokulujen 2,5 miljoonaa euroa (2,5). Palkkiotuottoihin sisältyy välitetyistä tuotteista saatuja palkkioita yhteensä 9,7 miljoonaa euroa (7,9), josta välitetyistä kiinnitysluottopankin luotoista saadut palkkiot olivat 4,6 miljoonaa euroa (3,6) ja muista välitetyistä tuotteista 5,2 miljoonaa euroa (4,2). Välitetyistä kiinnitysluotoista saadut palkkiot sisältyvät edellä esitettyihin lukuihin. Muista palkkiotuotoista merkittävimpiä olivat palkkiot luotonannosta 3,7 miljoonaa euroa (3,2), palkkiot maksuliikenteestä 8,6 miljoonaa euroa (7,7), palkkiot omaisuuden hoidosta ja lainopillisista tehtävistä 1,2 miljoonaa euroa (1,0) ja palkkiot takauksista 0,6 miljoonaa euroa (0,6). Palkkiokulut pienenevät edelliseen vuoteen verrattuna 0,2 prosenttia.

Sijoitustoiminta

Sijoitustoiminnan tuotot yhteensä olivat 6,3 (9,1) miljoonaa euroa, joka muodostui saamistodistusten tuotoista korkokatteessa, osinko- ja rahasto-osuuksien tuotoista, sijoitustoiminnan arvonmuutoksista ja sijoituskiinteistöjen nettotuotoista.

Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotoiksi muodostui 3,9 miljoonaa euroa (5,8). Erään sisältyi tuloksen kautta käypään arvoon kirjattavien rahoitusvarojen myyntivoittoa ja -tappioita 0,2 miljoonaa euroa (-0,3) sekä näiden realisoitumattomia arvostusvoittoja ja -tappioita 3,7 miljoonaa euroa (6,3). Lisäksi tuloserä sisältää valuuttatoiminnan nettotuotot 0,0 miljoonaa euroa (-0,2).

Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattujen rahoitusvarojen nettotuotot olivat 0,0 miljoonaa euroa (0,3), josta myyntivoitot ja -tappiot olivat 0,0 miljoonaa (0,2).

Suojauslaskennan nettotulos oli 0,0 miljoonaa euroa (0,0). Erä muodostuu käypää arvoa suojaavien korkojohdannaisten ja suojattavien kohteiden käypien arvojen muutosten erotuksesta.

Muut tuotot sisältävät tuotot oman pääoman ehtoista sijoituksista, sijoituskiinteistöjen nettotuotot ja liiketoiminnan muut tuotot, yhteismäärältään 1,1 miljoonaa euroa (1,4). Saadut osingot ja rahasto-osuudet olivat 0,4 miljoonaa euroa (0,9), jossa vähennys edellisvuoteen oli 0,5 miljoonaa euroa. Sijoituskiinteistöjen nettotuotoksi muodostui -0,6 miljoonaa euroa (-0,4). Liiketoiminnan muut tuotot kasvoivat 1,2 miljoonaan euroon (0,9).

Kulut

Henkilöstökulut muodostuvat palkkakuluista sekä eläke- ja muista henkilösivukuluista. Näiden kulujen kokonaismäärä oli 9,3 miljoonaa euroa (9,3).

Muut hallintokulut kasvoivat 12,9 prosenttia, 14,9 miljoonaan euroon (13,2). Kulujen nousu johtui pääosin pankin it-kulujen ja SP-Ryhmän keskitettyjen palveluiden kehittämisestä. Muut kulut, 8,5 miljoonaa euroa (8,3), käsittävät poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä sekä liiketoiminnan muut kulut. Suunnitelman mukaisten poistojen määrä oli 1,6 miljoonaa euroa (1,7). Arvonalentumisia omassa käytössä olevien kiinteistöyhteisöjen osakkeista kirjattiin 0,4 miljoonaa euroa (0,2). Liiketoiminnan muut kulut kasvoivat 6,5 miljoonaan euroon (6,4).

Arvonalentumistappiot

Luotoista ja takauksista kirjattujen arvonalentumistappioiden nettomäärä tilikauden tuloksessa oli 2,8 miljoonaa euroa (6,6). Odotettavissa olevat luottotappiot luotoista ja takauksista olivat 1,5 miljoonaa euroa (2,2). Toteutuneita luottotappioita kirjattiin tilikaudella 1,4 miljoonaa euroa (4,5) ja palautuksia aikaisemmin toteutuneiksi luottotappioiksi kirjatuista saamisista -0,1 miljoonaa euroa (-0,1). Sijoitusomaisuuden toteutuneet ja odotetut luottotappiot olivat yhteensä -0,2 miljoonaa euroa (0,9).

Tase

Pankin tase kasvoi vuoden 2021 aikana 5,5 prosenttia ja oli vuoden lopussa 1 834,9 miljoonaa euroa (1 740,1). Taseessa olevien luottojen määrä oli 1 324,4 miljoonaa euroa.

Talletusten määrä oli 1 286,8 miljoonaa euroa ja niiden keskiporkko 0,03 prosenttia.

Säästöpankki Optian taseen keskeiset erät ovat kehittyneet kahteen edelliseen vuoteen verrattuna seuraavasti:

Tuhatta euroa	31.12.2021	31.12.2020	Muutos-% **)	31.12.2019	Muutos-% ***)
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	1 324 826	1 278 251	3,6	1 248 777	2,4
Luotot	1 324 443	1 277 890	3,6	1 248 357	2,4
Muut saamiset	384	361	6,4	419	-14,0
Sijoitukset	481 485	436 707	10,3	403 111	8,3
Saamiset luottolaitoksilta	226 246	148 817	52,0	108 799	36,8
Saamistodistukset	154 185	114 140	35,1	122 541	-6,9
Osakkeet ja osuudet	84 070	154 917	-45,7	151 753	2,1
Kiinteistöt	16 984	18 833	-9,8	20 017	-5,9
Johdannaissopimukset	5 314	9 785	-45,7	7 326	33,6
Johdannaissopimukset vastaavaa	5 314	9 785	-45,7	7 326	33,6
Yleisön talletukset *)	1 286 757	1 164 937	10,5	1 087 809	7,1
Velat luottolaitoksille	261 323	294 749	-11,3	318 567	-7,5
Oma pääoma	216 970	205 544	5,6	194 049	5,9
Tilinpäätössiirtojen kertymä	52 144	49 585	5,2	50 377	-1,6
ROA %	0,8	0,6		1,3	
Omavaraisuusaste	14,1	14,1		14,0	
Vakavaraisuussuhde	25,50 %	23,93 %		23,41 %	

*) Luku ei sisällä suojauksesta johtuvaa käyvän arvon muutosta

***) Muutos 2021-2020

****) Muutos 2020.12-2019.12

Luotonanto

Säästöpankki Optian luotonannon kokonaismäärä tilikauden lopussa oli 1 809,8 miljoonaa euroa (1 707,8). Luotonanto sisältää pankin taseessa olevat luotot 1 324,4 miljoonaa euroa (1 277,9) sekä pankin välittämät Sp-Kiinnitysluottopankin luotot, jotka eivät sisälly pankin taseeseen. Välitettyjen kiinnitysluottojen määrä vuoden lopussa oli 485,4 miljoonaa euroa (429,9).

Välitetyt kiinnitysluotot mukaan luettuna luottoja nostettiin ja uudistettiin vuoden aikana yhteensä 506,6 miljoonaa euroa. Luotonannon nettolisäys oli 102,0 miljoonaa euroa eli 6,0 prosenttia.

Järjestämättömien saamisten määrä säilyi edelleen hyvin maltillisella tasolla. Järjestämättömät saamiset

olivat 48,4 miljoonaa euroa (45,2) eli 3,2 miljoonaa euroa suuremmat kuin vuotta aiemmin. Järjestämättömien saamisten määrä oli 2,7 % prosenttia (2,7 %) pankin kaikkien luottojen ja taseen ulkopuolisiin sitoumuksiin sisältyvien takausten yhteismäärästä. Kasvu johtui pääosin uuden laajemman maksukyvyttömyyden määritelmän käyttöönotosta Säästöpankki-ryhmässä 1.1.2021 alkaen.

Lainanhoitojoustolliset saamiset olivat 43,3 miljoonaa euroa (50,0). Lainanhoitojoustolliset saamiset ovat saamisia, joiden lainaehdot on neuvoteltu uudelleen tai asiakkaan rahoitusta on järjestelty heikentyneen maksukyvyyn johdosta.

Taseen ulkopuoliset sitoumukset

Taseen ulkopuolisiin sitoumuksiin kuuluvat asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset ja asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset.

Asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset, 17,4 miljoonaa euroa (15,6) muodostuvat pääasiassa pankki- ja muista takauksista.

Asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset, joiden määrä tilikauden päättyessä oli 105,7 miljoonaa euroa (93,3) koostuvat pääasiassa myönnettyistä nostamattomista luotoista.

Sijoitukset

Pankin sijoitukset kohdistuivat pääosin talletuksiin muissa luottolaitoksissa, saamistodistuksiin, osakkeisiin ja osuuksiin sekä kiinteistöomaisuuteen, jotka sisältyvät tase-erään Aineelliset hyödykkeet. Aineelliset hyödykkeet on eritelty liitetiedossa 1.07.

Pankin talletukset muissa luottolaitoksissa olivat 226,2 miljoonaa euroa (148,8). Määrä oli 77,4 miljoonaa euroa suurempi kuin vuotta aikaisemmin. Sijoitukset saamistodistuksiin muodostuivat rahamarkkina-arvopapereista ja joukkovelkakirjalainoista. Niiden määrä tilikauden päättyessä oli 154,2 miljoonaa euroa (114,1), mikä on 35,1 prosenttia enemmän kuin edellisenä vuonna. Sijoitukset osakkeisiin ja osuuksiin olivat kauden päättyessä 84,1 miljoonaa euroa (154,9). Tästä toiminnalle välttämättömien osakkeiden ja osuuksien osuus oli 50,1 miljoonaa euroa (47,5) ja muiden osakkeiden ja rahasto-osuuksien osuus 33,9 miljoonaa euroa (107,4).

Pankin kiinteistöomaisuuden arvo taseessa oli 17,0 miljoonaa euroa (18,8). Tästä omassa käytössä olevien kiinteistöjen arvo oli 8,8 miljoonaa euroa (9,6) ja sijoituskiinteistöjen arvo 8,2 miljoonaa euroa (9,3). Sijoituskiinteistöjen käyvät arvot on esitetty liitetiedossa 1.07.

Tilikauden aikana aktivoitiin taseeseen 0,2 miljoonalla eurolla kiinteistöihin kohdistuvia perusparannusmenoja. Vuoden 2021 aikana pankki myi omistamiensa kiinteistöyhteisöjen osakkeita tai kiinteistöjä 0,5 miljoonan euron arvosta. Pankki kirjasi arvonalennuksia kiinteistöomaisuudesta yhteensä -1,0 miljoonaa euroa (-0,7).

Johdannaissopimukset

Pankki käyttää johdannaissopimuksia korkoriskiensä suojaamiseen. Tilikauden päättyessä johdannaisten positiivinen käypä arvo taseen vastaavaa puolella oli yhteensä 5,3 miljoonaa euroa (9,8). Käypää arvoa suojaavien johdannaisten osuus oli 5,3 miljoonaa euroa (9,8) ja rahavirtaa suojaavien johdannaisten 0,0 miljoonaa euroa (0,0).

Pankki suojasi käyvän arvon suojauksella avistaehdoista talletussalkkua. Suojausinstrumenttina olivat koronvaihtosopimukset. Lisäksi pankki suojasi osaketalletusten arvonmuutoksia osakeoptioilla. Rahavirran suojauksella pankki suojasi vaihtuvakorkoisen luotonannon tulevaa korkovirtaa, jossa suojausinstrumenttina olivat korko-optiot ja/tai koronvaihtosopimukset.

Johdannaissopimukset eritellään liitetiedoissa 1.05 ja 1.19. Vakavaraisuuslaskennassa johdannaiset sisältyvät luotto- ja vastapuoliriskin vakavaraisuusvaatimukseen.

Muut velat

Muut velat muodostuvat pääasiassa yleisön talletuksista, veloista luottolaitoksille ja maksujenvälitysve-loista.

Pankin varainhankinnasta valtaosa muodostui yleisöltä vastaanotetuista talletuksista.

Talletusten määrä vuoden lopussa oli 1 286,8 miljoonaa euroa (1 164,9). Talletukset kasvoivat vuoden aikana 121,8 miljoonaa euroa eli 10,5 prosenttia.

Talletukset käyttely- ja säästämistileillä kasvoivat vuoden aikana 137,9 miljoonaa euroa eli 13,1 prosenttia ja niiden määrä vuoden vaihteessa oli 1 188,1 miljoonaa euroa (1 050,2). Sijoittamis- ja asuntosäästö-palkkiotilien vähennys oli 16,1 miljoonaa euroa eli 14,0 prosenttia ja niitä oli vuoden vaihteessa 98,7 miljoonaa euroa (114,7).

Velat luottolaitoksille olivat 261,3 miljoonaa euroa (294,7). Erä sisältää muiden luottolaitosten pankkiin tekemät talletukset sekä pankin velat muille luottolaitoksille, jotka olivat 16,8 miljoonaa euroa (16,2). Muita velkoja ovat mm. repomyynnit, joiden määrä vuoden vaihteessa oli 16,8 miljoonaa euroa (16,2).

Muut vieraan pääoman erät muodostuivat lähinnä tuottojen ja kulujen jaksotuksiin liittyvistä tilinpäätös- vaiheen siirtävistä eristä.

Oma pääoma ja tilinpäätössiirtojen kertymä

Pankin oma pääoma tilikauden päättyessä oli 217,0 miljoonaa euroa (205,5). Muutosta edelliseen tilikauden verrattuna oli 11,4 miljoonaa euroa. Omaan pääomaan sisältyvän käyvän arvon rahaston määrä laskennallisella verovelalla oikaistuna oli 1,0 miljoonaa euroa (2,1). Määrä koostui rahavirtaa suojaavien johdannaisten käyvän arvon muutoksesta 0,0 miljoonaa euroa (0,0) ja käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta arvostettavien rahoitusvarojen käyvän arvon ja odotettujen luottotappioiden muutoksesta 1,0 miljoonaa euroa.

Tilinpäätössiirtoja ovat poistoerot ja verotusperusteiset varaukset, joiden yhteismäärä kauden päättyessä oli 52,1 miljoonaa euroa (49,6), josta luottotappiovara oli 52,1 miljoonaa euroa (49,6). Vuonna 2021 luottotappiovarausta kasvatettiin 2,6 miljoonaa euroa (purettiin -0,8 miljoonaa euroa), jonka jälkeen varauksen määrä tilinpäätöksessä oli 4,0 prosenttia saamisista. Varauksesta 4,3 miljoonaa euroa on siirretty vararahastoon. Tilikauden aikana ei kirjattu poistoeron muutosta.

Säästöpankkien yhteenliittymän ja säästöpankkiryhmän juridinen rakenne

Keskinäinen vastuu

Säästöpankkien yhteenliittymän muodostavat keskusyhteisö, jäsenluottolaitokset, jäsenluottolaitosten konsolidointiryhmiin kuuluvat yritykset ja sellaiset luottolaitokset, rahoituslaitokset ja palveluyritykset, joiden äänivallasta edellä mainitut yhteisöt yhdessä omistavat yli puolet. Säästöpankkiliitto osk toimii Yhteenliittymän keskusyhteisönä.

Keskusyhteisö vastaa jäsenluottolaitostensa veloista ja sitoumuksista yhteenliittymälain mukaisesti. Keskusyhteisö on velvollinen suorittamaan yhteenliittymälain mukaisesti tukitoimena jäsenluottolaitokselle määrän, joka on tarpeen jäsenluottolaitoksen selvitystilän estämiseksi. Keskusyhteisö vastaa jäsenluottolaitoksen niistä veloista, joita ei saada suoritetuksi jäsenluottolaitoksen varoista.

Jäsenluottolaitokset ovat velvollisia suorittamaan yhteenliittymälain säädetyin perustein keskusyhteisölle osuutensa määrästä, jonka keskusyhteisö on suorittanut joko toiselle jäsenluottolaitokselle tukitoimena, taikka toisen jäsenluottolaitoksen velkojalle maksuna erääntyneestä velasta, johon velkoja ei ole saanut suoritusta velalliseltaan.

Keskusyhteisöllä on velvollisuus yhteenliittymälain mukaisesti valvoa jäsenluottolaitosten toimintaa ja antaa niille niiden maksuvalmiuden ja vakavaraisuuden turvaamiseksi ohjeita riskien hallinnasta, luotettavasta hallinnosta ja sisäisestä valvonnasta sekä ohjeita yhtenäisten tilinpäätösperusteiden noudattamiseksi yhteenliittymän yhdistellyn tilinpäätöksen laatimisessa. Keskusyhteisöllä on oikeus vahvistaa jäsenluottolaitoksille yleisiä toimintaperiaatteita noudatettavaksi näiden Yhteenliittymän kannalta merkittävässä toiminnassa.

Talletussuoja

Rahoitusvakuusviranomaisesta annetun lain (1195/2014) mukaan talletuspankilla on velvollisuus kuulua talletussuojajärjestelmään ja maksaa talletussuojamaksua. Talletussuoja korvaa tallettajien varat, jos ne eivät ole käytettävissä luottolaitoksen jouduttua pysyviin maksuvaikeuksiin. Korvaus on enimmillään 100.000 euroa yhtä luottolaitosta kohden. Samaa talletuspankkien yhteenliittymään kuuluvia talletuspankkeja pidetään talletussuojan osalta yhtenä luottolaitoksena. Tämä tarkoittaa, että yhdessä tai useammassa yhteenliittymään kuuluvassa talletuspankissa olevat varat korvataan yhteensä 100.000 euron enimmäismäärään asti. Säästöpankkien yhteenliittymä on tässä tarkoitettu talletuspankkien yhteenliittymä. Pankin talletussuojamaksu oli tilikaudella 1 043 tuhatta euroa.

Sijoittajien turva

Säästöpankki Optia kuuluu myös sijoittajien korvausrahastoon, jonka suojan piiriin kuuluvat kaikki ei-ammattimaiset sijoittajat.

Sijoittajien korvausrahaston tarkoituksena on sen jäsenenä olevien sijoituspalveluyritysten ja luottolaitosten korvausrahaston suojan piiriin kuuluvien sijoittajien saamisen turvaaminen. Korvausrahaston varoista korvataan sijoituspalveluyrityksen hallussa tai hallinnoitavana sijoituspalvelun tarjoamisen yhtey-

dessä olevat suojan piiriin kuuluvien sijoittajien saamiset. Samalle sijoittajalle maksettavan korvauksen määrä on yhdeksän kymmenesosaa sijoittajan samalta sijoituspalvelu yritykseltä olevan saamisen määrästä, kuitenkin enintään 20 000 euroa. Sijoittajien korvausrahaa koskevan lainsäädännön mukaan Säästöpankkien yhteenliittymään kuuluvia pankkeja pidetään korvaussuojan osalta yhtenä pankkina.

Vakavaraisuuden hallinta

Vakavaraisuuden hallintaprosessin tavoitteena on arvioida, että pääoman määrä ja laatu ovat riittävät suhteessa pankin toiminnan luonteeseen, laajuuteen ja monimuotoisuuteen sekä kattamaan liiketoiminnan ja toimintaympäristön kaikki riskit. Tavoitteen saavuttamiseksi pankki tunnistaa ja arvioi toimintaansa liittyvät riskit kattavasti ja mitoittaa riskinkantokykynsä vastamaan kaikkien riskien yhteismäärää. Vakavaraisuuden hallintaprosessin kautta määritettävät sisäiset pääomatarpeet perustuvat vakavaraisuussäätelyn pilari I:n mukaisiin pääomavaateisiin ja sen ulkopuolisiin riskeihin kuten rahoitustaseen korkorisktiin, sijoitussalkun markkinarisktiin ja liiketoimintarisktiin. Sisäisessä arviointiprosessissa pankki arvioi pääoman määrän, joka riittää kattamaan myös pilari 1 ulkopuolisista riskeistä syntyvät odottamattomat tappiot.

Pankin hallituksella on kokonaisvastuu vakavaraisuudenhallinnasta. Pankin hallitus hyväksyy vakavaraisuudenhallinnan lähtökohdat, tavoitteet ja periaatteet. Lisäksi hallitus vahvistaa yleiset vaatimukset vakavaraisuuden mittaus- ja arviointimenetelmille sekä yleiset periaatteet vakavaraisuuden hallintaprosessin järjestämisestä. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että hallitus vahvistaa riskistrategiat ja määrittää tavoitteet pääomalle, joka kattaa kaikki liiketoiminnasta ja ulkoisen toimintaympäristön muutoksista aiheutuvat olennaiset riskit.

Säästöpankkien yhteenliittymään kuuluvien yhteisöjen vakavaraisuutta, maksuvalmiutta ja asiakasriskejä valvotaan konsolidoidusti Yhteenliittymäntasolla. Keskusyhteisön hallitus on asettanut yhteenliittymän ja pankkien vakavaraisuudelle tavoitetasot, joita seurataan neljännesvuosittain.

Stressitestit

Osana vakavaraisuuden hallintaprosessia pankki arvioi omaa riskiasemaansa ja pääoman riittävyttä

stressitesteillä. Stressitestejä käytetään arvioitaessa miten erilaiset poikkeuksellisen vakavat, mutta mahdolliset tilanteet voivat vaikuttaa tuloksenteokkyyn, vakavaraisuuteen ja pääomien riittävyteen. Stressitestien avulla pyritään tunnistamaan pankin kannalta keskeisimmät riskit ja arvioimaan, miten haavoittuvainen pankin rakenne on näiden riskien toteutumisen suhteen. Vakavaraisuudenhallintaprosessin tavoitteena on myös ylläpitää ja kehittää laadukasta riskienhallintaa.

Pääoman jatkuvuussuunnitelma

Pankin pääoman jatkuvuussuunnitelma on tehty ennalta arvaamattomien tapahtumien varalle, jotka saattavat vaarantaa pankin vakavaraisuuden. Osana pääoman jatkuvuussuunnitelmaa ovat pääoman määrälle ja laadulle hallituksen asettamat tavoitetasot ja seurantarajat, joita seurataan neljännesvuosittain. Pääoman jatkuvuussuunnitelmassa on kuvattu toimenpiteet, joihin toimiva johto ja hallitus voivat ryhtyä, jos vakavaraisuussuhdeluvulle asetettu seurantaraja rikkoutuu.

Pilari 1 pääomavaateet

Pankin suurimmat pääomavaateet muodostuvat kiinteistövakuudellisista saamisista, yrityssaamisista ja vähittäissaamisista. Pankin luottoriskin pääomavaade lasketaan standardimenetelmällä ja operatiivisen riskin pääomavaade perusmenetelmällä. Markkinariskin pääomavaade lasketaan perusmenetelmällä valuuttapositionalle, mikäli koko-naisnettovaluuttaposition on yli 2 prosenttia omien varojen yhteismäärästä.

Omat varat ja vakavaraisuustunnusluvut

Tilikauden lopussa Säästöpankki Optian pääomarakenne oli vahva ja koostui suurimmaksi osaksi ydinpääomasta (CET1). Omat varat yhteensä olivat 253,6 (31.12.2020: 239,9) miljoonaa euroa, josta ydinpääoman osuus oli 253,6 (31.12.2020: 239,9) miljoonaa euroa. Ydinpääoman kasvu johtui pääosin tilikauden voitosta. Säästöpankki Optialla ei ole ensisijaista lisäpääomaa. Riskipainotetut erät olivat 995 (31.12.2020: 1 002) miljoonaa euroa, eli 0,7 prosenttia pienemmät kuin viime vuoden lopussa. Säästöpankki Optian vakavaraisuussuhde oli 25,5 (31.12.2020: 23,9) prosenttia ja ydinvakavaraisuussuhde 25,5 (31.12.2020: 23,9) prosenttia. Säästöpankki Optian pääomavaade oli 104,5 (31.12.2020: 105,4) miljoonaa euroa.

Säästöpankki Optian Pankin pääomavaatimus muodostuu seuraavista eristä:

- 8,0 prosenttia Vakavaraisuusasetukseen (CRR) perustuva vähimmäisvaade vakavaraisuussuhdeluvulle
- 2,5 prosenttia luottolaitoslain mukainen kiinteä CET1 lisäpääomavaatimus ja
- Ulkomaisten vastuiden maakohtaiset muuttuvat CET1 lisäpääomavaatimukset.

Finanssivalvonnan Säästöpankkien yhteenliittymälle asettama harkinnanvarainen pilari 2 pääomavaatimus on tällä hetkellä 1,25 prosenttia (1,25 %). Perustuen Finanssivalvonnan marraskuussa 2021 tekemään päätökseen pilari II pääomavaade nousee 1,5 prosenttiin alkaen 30.6.2022. Pilari II pääomavaatimuksesta vähintään kolme neljäsosaa on oltava ensisijaista pääomaa, josta vähintään kolme neljäsosaa on oltava ydinpääomaa.

Finanssivalvonnan johtokunta päätti kokouksessaan 6.4.2020 järjestelmäriskipuskurin poistamisesta suomalaisilta luottolaitoksilta, jonka seurauksena Säästöpankkien yhteenliittymän pääomavaatimus aleni 1,0 prosenttiyksiköllä. Finanssivalvonnan päätöksen tavoitteena on lieventää koronaviruspandemian kielteisiä vaikutuksia finanssimarkkinoiden vakauteen sekä edistää luottolaitosten kykyä rahoittaa taloutta.

Finanssivalvonnan johtokunta päätti kokouksessaan 29.6.2021 muuttaa enimmäisluototussuhdetta niin, että muiden kuin ensiasunnon ostajien enimmäisluototussuhdetta lasketaan 5 prosenttiyksiköllä 85 prosenttiin. Muutos tuli voimaan 1.10.2021. Finanssivalvonta ei ole asettanut vuonna 2021 muuttuvaa lisäpääomavaatimusta, jonka suuruus voi vaihdella 0,0-2,5 prosenttia riskipainotettujen saamisten yhteismäärästä. Finanssivalvonta ei ole asettanut Säästöpankkien yhteenliittymälle ns. OSII-lisäpääomavaatimusta.

Suomessa makrovakauspoliittisesta päätöksenteosta vastaa Finanssivalvonnan johtokunta. Päätökset muuttuvasta lisäpääomavaateesta ja asuntolainojen enimmäisluototussuhteesta tehdään neljännesvuosittain, kansallisesti merkittävistä luottolaitosten lisäpääomavaatimuksista (ns. O-SII-puskureista)

vuosittain ja järjestelmäriskipuskureista vähintään joka toinen vuosi.

Finanssivalvonta on myöntänyt luvan olla vähentämättä Yhteenliittymän jäsenluottolaitosten sisäisiä omistussuosuuksia omien varojen instrumenteista laskettaessa omia varoja yksittäisen pankin tasolla ja alakonsolidointiryhmän tasolla. Lisäksi Finanssivalvonta on myöntänyt luvan soveltaa 0 prosentin riskipainoa Yhteenliittymän yhteisvastuun piirissä oleviin sisäisiin luottolaitosvastuisiin. Luvat perustuvat EU:n vakavaraisuusasetukseen (EU 575/2013) ja lakiin talletuspankkien yhteenliittymästä (599/2010).

Finanssivalvonta on antanut Yhteenliittymälain mukaisen luvan Säästöpankkien yhteenliittymän Keskusyhteisönä toimivalle Säästöpankkiliitto osk:lle päättää, ettei sen jäsenluottolaitoksiin sovelleta EU:n vakavaraisuusasetuksen (EU 575/2013) kuudennen osan ja sen nojalla annetuissa Euroopan unionin säädöksissä säädettyjä luottolaitoksen maksuvalmiudelle asetettuja vaatimuksia. Keskusyhteisölle myönnetty lupa kattaa myös 28.6.2021 voimaan tulleen NSFR-vaateen.

Säästöpankki Optia julkistaa vakavaraisuuslaskennan kannalta olennaiset tiedot vuosittain osana toimintakertomustaan ja tilinpäätöksen liitetietoja. Puolivuosittain tehtävässä osavuositarkastuksessa julkistetaan keskeiset vakavaraisuustiedot.

Pilari III raportilla on esitetty EU:n vakavaraisuusasetus N:o 575/2013 mukaiset tiedot Säästöpankkien yhteenliittymän konsolidointiryhmän vakavaraisuudesta. Säästöpankkiryhmän Pilari III raportti ja tilinpäätös on luettavissa www.saastopankki.fi verkkopalvelussa.

Säästöpankin vakavaraisuutta koskevat tiedot sisältyvät Säästöpankkiryhmän konsolidoituun tilinpäätökseen.

Omat varat (1000 euroa)	31.12.2021	31.12.2020
Ydinpääoma ennen vähennyksiä	258 685	245 212
Vähennykset ydinpääomasta	-5 119	-5 384
Ydinpääoma (CET1) yhteensä	253 566	239 828
Ensisijainen lisäpääoma (AT1)		
Ensisijainen pääoma (T1 = CET1 + AT1)	253 566	239 828
Toissijainen pääoma ennen vähennyksiä		
Vähennykset toissijaisesta pääomasta		
Toissijainen pääoma (T2) yhteensä		
Omat varat yhteensä (TC = T1 + T2)	253 566	239 828
Riskipainotetut erät yhteensä	994 558	1 002 016
josta luotto- ja vastapuoliriskin osuus	876 877	884 565
josta vastuun arvonokaisuriski (CVA)	14 756	17 034
josta markkinariskin osuus (valuuttakurssiriski)		12 239
josta operatiivisen riskin osuus	102 925	88 177
Vakavaraisuustunnusluvut		
Ydinpääoma (CET1) suhteessa riskipainotettuihin eriin %	25,50 %	23,93 %
Ensisijainen pääoma (T1) suhteessa riskipainotettuihin eriin %	25,50 %	23,93 %
Omat varat yhteensä (TC) suhteessa riskipainotettuihin eriin %	25,50 %	23,93 %
Pääomavaatimus (1000 euroa)	31.12.2021	31.12.2020
	253 566	239 828
Omat varat		
Pääomavaatimus yhteensä*	104 542	105 357
Pääomapuskuri	149 024	134 471

* Pääomavaatimus muodostuu lakisääteisestä vähimmäisvakavaraisuusvaateesta 8,0 prosenttia, luottolaitoslain mukaisesta kiinteästä lisäpääomavaatimuksesta 2,5 prosenttia, ja ulkomaisten vastuiden maakohtaisista muuttuvista lisäpääomavaatimuksista.

Vähimmäisomavaraisuusaste

Säästöpankki Optian vähimmäisomavaraisuusaste oli 15,10 (31.12.2020: 13,41) prosenttia ylittäen selvästi 28.6.2021 voimaan tulleen sitovan 3,0 prosentin vähimmäisvaateen. Vähimmäisomavaraisuusaste (Leverage Ratio) kuvaa luottolaitoksen velkaantumisasetta ja se lasketaan jakamalla ensisijainen pääoma vastuiden kokonaismäärällä. Vertailuajankohdan tiedot eivät ole täysin vertailukelpoisia, koska niissä ei ole otettu huomioon katsauskaudella voimaan tulleita vakavaraisuusasetuksen

muutoksia. Pankki seuraa liiallista velkaantumista osana vakavaraisuuden hallintaprosessia.

	2021	2020
Ensisijainen pääoma	253 566	239 828
Vastuiden kokonaismäärä	1 678 949	1 789 035
Vähimmäisomavaraisuusaste	15,10 %	13,41 %

Kriisinratkaisusuunnitelma

Euroopan parlamentin ja unionin direktiivi 2014/59/EU luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten elvytys- ja kriisinratkaisukehyksestä tuotiin kansallisesti voimaan 1.1.2015 alkaen (Laki luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta). Kriisinratkaisulain toteuttamiseksi perustettiin Rahoitusvakausvirasto (Laki rahoitusvakausvirastosta, 1995/2014). Rahoitusvakausvirasto asetti huhtikuussa 2021 Säästöpankkien yhteenliittymälle sekä Sp-Kiinnitysluotto pankki Oyj:lle omien varojen ja hyväksyttävien velkojen vähimmäisvaatimuksen (MREL-vaade). Vaade tulee voimaan Säästöpankkien yhteenliittymän osalta täysimääräisenä 1.1.2022 alkaen ja Sp-Kiinnitysluotto pankki Oyj:n osalta siirtymäsäännöksiin 1.1.2022 alkaen. Vaadetta ei kohdisteta jäsenluottolaitoksiin tai Sp-Keskuspankkiin. MREL-vaade on luonteeltaan Pileri 2 -tyyppinen minimivaade, joka on täytettävä jatkuvasti. Rahoitusvakausvirasto päätti, että Säästöpankkien yhteenliittymään sovellettava MREL-vaade on 19,49 prosenttia kokonaisriskin määrästä tai 5,91 prosenttia vastuiden kokonaismäärästä, kumpi suurempi. Sp-Kiinnitysluotto pankki Oyj:n MREL-vaatimus on täysimääräisenä 1.1.2024 alkaen 15,71 prosenttia kokonaisriskin määrästä tai 5,91 prosenttia vastuiden kokonaismäärästä, kumpi suurempi. Kokonaisriskin perusteella lasketun vaatimuksen lisäksi on jatkuvasti täytettävä laitoskohtainen kokonaislisäpääomavaatimus.

RISKIENHALLINTA

Riskienhallinnan periaatteet ja organisointi

Riskienhallinnalla tarkoitetaan liiketoiminnasta aiheutuvien sekä siihen olennaisesti liittyvien riskien tunnistamista, arviointia, mittaamista, rajoittamista ja seuranta. Riskienhallinnalla pyritään vähentämään ennakoimattomien tappioiden todennäköisyyttä tai uhkaa valvottavan maineelle ja siten varmistamaan ryhmästrategian toteuttamista. Riskien- ja vakavaraisuudenhallinta on osa sisäistä valvontaa.

Riskienhallinnan tavoitteena on turvata pankin riskikantokyky ja varmistaa toiminnan jatkuvuus. Riskikantokyky muodostuu toiminnan laajuuteen ja vaativuuteen suhteutetusta riittävästä ja tehokkaasta riskienhallinnasta sekä kannattavaan liiketoimintaan perustuvasta riittävästä maksuvalmiudesta ja vakavaraisuudesta.

Riskien- ja vakavaraisuudenhallinta luo edellytykset riskien tunnistamiselle, arvioinnille, mittaamiselle ja riskien rajaamiselle pankin kannalta turvalliselle tasolle. Eri riskialueiden ja liiketoimintojen edellyttämät pääomatarpeet määritetään luotettavasti ja riippumattomasti sekä pääoma kohdennetaan suunnitelmallisesti nykyisen ja suunnitellun riskinoton mukaan sekä pankin maksuvalmiuden hallinnan kannalta oikein.

Riskienhallinta on osa pankin sisäistä valvontaa ja keskeinen osa pankin operatiivista toimintaa. Pankin riskienhallintastrategia perustuu hallituksen pankille vahvistamaan päämäärään ja liiketoimintastrategiaan, riskienhallintaohjeisiin, valtuusjärjestelmään sekä keskeisimmistä liiketoiminnan osa-alueista tuotettavaan riski- ja poikkeamaraportointiin.

Pankki kohdistaa strategiansa mukaisesti liiketoimintansa vähittäispankkitoiminnan vähäriskiseen osaan. Pankilla ei ole taloudelliseen kantokykyynsä nähden ylisuuria asiakas- tai sijoitus-riskikeskittymiä eikä pankki niitä strategiansa mukaisesti myöskään ota.

Pankki pitää vakavaraisuutensa turvallisella tasolla. Pankin vakavaraisuutta ja riskienkantokykyä vahvistetaan kannattavalla liiketoiminnalla. Luotto- ja muiden riskien muodostaman tappiouhan pankki huomioi tilinpäätöksessään riittäväillä arvonalentumiskirjauksilla ja muilla tappiokirjauksilla.

Hallitukselle annetaan säännöllisesti tietoa pankin eri riskeistä ja niiden tasoista. Pankin hallitus asettaa riskinottohalukkuuden tason hyväksymällä riskialuekohtaiset riskistrategiat ja tarvittavat riskilimitit ja seurantarajat. Riskistrategian toteutumista seurataan riskilimiittien ja seurantarajojen valvonnalla ja raportoinnilla, jota suoritetaan liiketoiminnasta riippumattomasti. Hallitus myös hyväksyy valtuudet ja puitteet riskinotolle määrittelemällä sallitut riskirajat eri riskialueille. Valtuuksien puitteissa vastuu päivityksestä riskien seurannasta ja valvonnasta kuuluu toimivalle johdolle. Toimiva johto hyödyntää seurannassaan järjestelmien tuottamia raportteja eri riskialueilta. Riskien raportointiin ja seurantaan tarkoitettujen järjestelmät sekä käytännöt täyttävät riskienhallinnalle asetetut edellytykset ottaen huomioon pankin toiminnan luonteen ja laajuuden.

Pankilla on seuraavat liiketoiminnasta riippumattomat toiminnot varmistamassa tehokas ja kattava sisäinen valvonta:

- riippumaton riskienvalvonta
- säännösten noudattamisen varmistamisesta vastaava toiminto (compliance)
- sisäisen tarkastuksen toiminto

Riippumattoman riskienvalvonnan tehtävänä on varmistaa ja valvoa, että pankin riskienhallinta on riittävällä tasolla suhteessa pankin liiketoiminnan laatuun, laajuuteen, monimuotoisuuteen ja riskeihin. Riskienvalvontatoiminnon tehtävänä on avustaa pankin hallitusta ja toimivaa johtoa riittävän riskienhallinnan järjestämisessä sekä toimivuuden ja tehokkuuden valvonnassa.

Compliance -toiminnon tavoitteena on varmistaa, että pankissa noudatetaan lainsäädäntöä, viranomaisten antamia ohjeita ja määräyksiä. Compliance -toiminnon vastuulla on valvoa, että pankissa noudatetaan annettuja sisäisiä ohjeita, henkilöstöä sitovia eettisiä periaatteita sekä muita rahoitusmarkkinoilla vallitsevia ohjeita.

Pankin hallitus on asettanut pankille sisäisen tarkastuksen ja vahvistanut sisäiselle tarkastukselle tarkastussuunnitelman sekä raportointiperiaatteet.

Sisäisen tarkastuksen tehtävänä on pankin toimintaorganisaation sisäisen valvonnan laajuuden ja riittävyyden arviointi sekä riskienhallintajärjestelmien

toimivuuden valvonta ja arviointi. Sisäinen tarkastus raportoi havainnoistaan toimitusjohtajalle ja hallitukselle.

Pankin hallitus vastaa sisäisen valvonnan järjestämisestä lainsäädännön, viranomaisvaateiden ja keskusyhteisön hallituksen antaman ohjeistuksen mukaisesti. Pankin toimitusjohtaja ja muu johto vastaavat sisäisen valvonnan järjestämisestä lainsäädännön, viranomaisvaateiden sekä keskusyhteisön ja pankin oman hallituksen antamien tarkempien sisäisten toimintaohjeiden mukaisesti.

Säästöpankkien yhteenliittymän riskienhallinnan menettelytapoja ylläpidetään ja kehitetään keskusyhteisön riippumattoman riskienvalvonnan toimesta, jotta varmistetaan että myös kaikki uudet, olennaiset mutta aikaisemmin tunnistamattomat riskit tulevat liiketoimintojen riskienhallinnan piiriin.

Merkittävät tai riskipitoiset sitoumukset tehdään kollegiaalisen päätöksentekomenettelyn mukaisesti ja valtuuksien käyttö on rajattu limiiteillä. Liiketoimintaa ja prosesseja ohjataan sisäisillä toimintaohjeilla, joiden noudattamista ja ajantasaisuutta valvotaan. Tehdyt päätökset ja merkittävät liiketoimet dokumentoidaan ja arkistoidaan. Olennainen osa riskienhallintaa suoritetaan päivittäisissä varmistuksissa. Tehtyjen päätösten toimeenpanoa seurataan hyväksymisillä, todentamisilla, varmistuksilla, täsmäytyksillä sekä seuranta- ja poikkeamisraporteilla.

Luottoriski- ja vastapuoliriskit

Pankkitoiminnan merkittävin riski on luottoriski. Luottoriskin hallinnalla ja valvonnalla on suuri merkitys varmistettaessa pääomien riittävyttä suhteessa liiketoiminnan riskeihin ja riskien toteutumisen aiheuttamiin tappioihin.

Luottoriskillä tarkoitetaan sitä, että vastapuoli ei todennäköisesti täytä sopimuksen mukaisia velvoitteitaan. Luottoriskien suurin lähde ovat luotot, mutta luottoriskiä (vastapuoliriskiä) voi syntyä myös muunlaisista saamisista, kuten joukkovelkakirjalainoista, lyhytaikaisista saamistodistuksista ja johdannaisopimuksista sekä taseen ulkopuolisista sitoumuksista, kuten käyttämättömistä luottojärjestelyistä ja -limiiteistä ja takauksista.

Säästöpankkiryhmässä pankkitoiminnan keskeiset asiakasryhmät ovat henkilöasiakkaat, yritysasiakkaat sekä maaseutuyrittäjät ja muut pienyritykset.

Pankkitoiminnan varainhankinnasta pääosa on myönnetty luottoina Säästöpankkien asiakkaille.

Pankin hallitus ohjaa pankin luottoriskien hallintaa, siinä käytettäviä menetelmiä sekä niiden valvontaa ja raportointia vahvistamallaan luottoriskistrategialla, sen perusteella antamallaan luottoriskejä ja niiden hallintaa koskevilla muilla ohjeilla sekä asettamallaan riskilimiiteillä ja muilla seurantarajoilla. Keskusyhteisön riskienvalvonta valvoo, että jäsenluottolaitokset noudattavat näitä periaatteita.

Luottoriskien hallinnan tavoitteena on rajoittaa asiakasvastuista syntyvien riskien tulos- ja vakavaraisuusvaikutukset hyväksyttävälle tasolle. Hallituksen vahvistama liiketoimintastrategia ja luotonanto-ohjeet määrittelevät enimmäismäärät riskikeskittymille ja ohjaavat luotonannon suuntaamista asiakassektoreittain, toimialoittain ja luottokelpoisuusluokittain.

Pankin taseessa olevista luotoista kotitalouksien ja elinkeinonharjoittajien yhteinen osuus on noin 57,9 % (61,4 %). Maaseutuyrittäjien osuus taseessa olevista luotoista on 7,1 % (7,7 %) ja muiden 35,0 % (30,9 %). Valtaosa, 67,9 % (69,6 %), pankin luotoista on myönnetty asuntovakuutta vastaan.

Asiakkaiden luottoriskien hallinta perustuu asiakasvastuuhenkilön suorittamaan asiakasseurantaan ja sisäiseen luottokelpoisuusluokitteluun. Luotonmyöntö perustuu ensisijaisesti asiakkaan riittävään luotonhoitokykyyn. Asiakkaan maksukyky, aiempi maksukäyttäytyminen, hakemuksen luottoluokitus ja tarjotut vakuudet muodostavat perustan luottopäätöksille ja luoton riskiperusteiselle hinnoittelulle.

Yksityisasiakkaiden luokitukset ovat pääsääntöisesti hyviä. A- ja B-luokitusten asiakasosuudet ovat vahvistuneet vuonna 2021 ja vastaavasti C- ja D-asiakkaiden osuus on pienentynyt vuonna 2021.

Yritysasiakkaiden ja maaseutuyrittäjien luottoriskien hallinta perustuu asiakasvastuuhenkilön suorittamaan asiakasseurantaan ja sisäiseen luottokelpoisuusluokitteluun. Yritysasiakkaiden luotonmyönnessä asiakasarvioinnin perusteena oleva tilinpäätösanalyysi, asiakkaan taloudellinen tila, maksukyky, kilpailuasema, hakemuksen luottoluokitus ja tarjotut vakuudet muodostavat perustan luottopäätöksille ja

luoton riskiperusteiselle hinnoittelulle. Lisäksi selvitetään aiotun investoinninvaikutusta asiakkaan taloudelliseen tilaan.

Elinkeinonharjoittajat ja toiminimet hoidetaan pääsääntöisesti yksityisasiakkaina. Erityistä osaamista vaativa asiakas voidaan tapauskohtaisesti siirtää hoitettavaksi yritysasiakkaaksi. Yritysasiakkaana hoidetaan osakeyhtiömuotoisia yrityksiä, avoimia ja kommandiittiyhtiöitä, yhteisöjä ja julkisyhtiöitä.

A-luottoluokan asiakkaiden määrä yritysasiakkaiden luottokannassa on kasvanut merkittävästi vuoden 2021 aikana. Kannan kasvulla on ollut vaikutusta sekä kannan keskimääräisen riskiluokitusten laskuun, että odotettavissa olevien luottotappioiden pienenemiseen suhteessa luottokannan kasvuun.

Pankin hallitus tekee suurimmat luottopäätökset. Hallitus on edelleen delegoinut luottovaltuuksia pankin luottoryhmälle ja muille nimetyille toimihenkilöille. Luottopäätökset tehdään pankin hallituksen vahvistamien luotonanto-ohjeiden mukaisesti. Pääsääntönä on vähintään kahden päätöksentekijän periaate. Luottopäätökset perustuvat asiakkaan luottokelpoisuuteen ja maksukykyyn sekä muiden luoton myöntämiskriteereiden, kuten vakuusvaatimusten täyttymiseen. Luotot on myönnetty pääosin turvaavin vakuuksin. Vakuudet arvostetaan varovaisesti käypään arvoon ja niiden käypiä arvoja seurataan säännöllisesti sekä tilastoja että hyvää toimialuetuntemusta hyödyntämällä. Pankin hallitus on vahvistanut pankille ohjeet eri vakuusmuotojen arvostuksista ja niiden vakuusarvoista, joita vastaan luottoa voidaan myöntää. Arvostusprosentit ovat varovaisesti määriteltäviä enimmäisrajoja kullekin vakuuslajille. Vakuuden käyvän arvon arviointi perustuu aina tapauskohtaiseen arviointiin.

Luottoriskiä arvioidaan ja mitataan jatkuvasti seuraamalla mm. takaisinmaksussa esiintyviä viivästyksiä, odotettavissa olevia luottotappioita, lainanhoitojoustoja, ongelmasaamisia ja järjestämättömiä luottoja. Asiakaskohtaisia vastuiden ja vakuuksien määriä seurataan asiakasvastuuhenkilöiden taholta perustuen jatkuvaan maksukäyttäytymisen ja asiakkaiden toiminnan seuraamiseen. Hallitukselle raportoidaan säännöllisesti asiakasvastuista, maksuviiveistä, odotettavissa olevista luottotappiosta, lainanhoitojoustoista, ongelmasaamisista ja järjestämättömistä luottoista. Luottosalkun keskittymiä seurataan asiakkaittain ja toimialoittain ja raportointi sisältää mm.

riskien määrän ja kehityksen näiden lisäksi myös luottoluokittain.

Ongelmasaamiset

Ongelmasaamisia, viivästyneiden maksujen, lainahoitojoustoja ja järjestämättömiä saamisia seurataan säännöllisesti. Ongelmasaamisilla tarkoitetaan vastuita, joissa asiakas on luokiteltu maksukyvyttömäksi joko yli 90 päivää erääntyneiden merkittävien saamisten vuoksi tai muista syistä pidetään epätoennäköisenä, että asiakas selviäisi velvoitteistaan.

Viivästyneillä maksuilla tarkoitetaan sitä, että asiakkaan saatavat ovat rästissä 30-89 päivää, samalla asiakas on jo ns. potentiaalinen ongelma-asiakas. Pankin viivästyneet saamiset pyysivät samalla tasolla edellistä vuodesta ja olivat noin 0,6 prosenttia (0,6) luottokannasta.

Järjestämättömäksi saamiseksi luokitellaan luotot, joilla vähintään yksi seuraavista kriteereistä täyttyy: luotto on luokiteltu maksukyvyttömäksi, luotto on ECL vaiheessa 3, luotolla on järjestämätön lainanhoitojousto tai vastapuolen kaikista luotoista vähintään 20% on luokiteltu järjestämättömäksi. Pankin järjestämättömät saamiset kasvoivat edelliseen vuoteen verrattuna 7,1 prosenttia ja olivat vuoden lopussa 2,24 % luottokannasta. Kasvu johtui pääosin uuden laajemman maksukyvyttömyyden määritelmän käyttöönotosta Säästöpankkiryhmässä 1.1.2021 alkaen.

Lainanhoitojoustoina raportoidaan saamiset, joiden ehtoja on neuvoteltu uudelleen asiakkaan heikentyneestä maksukyvyystä johtuen. Uudelleen neuvoteltujen saamisten lainaehtoja on helpotettu asiakkaan taloudellisista vaikeuksista johtuen esimerkiksi myöntämällä lyhennysvapaa, jonka kesto on 6-12 kuukautta. Tietyissä olosuhteissa velallisen joutuessa taloudellisiin vaikeuksiin asiakkaalle annetaan myönnytys lainaehtoihin lyhennysvapaan tai luoton uudelleenjärjestelyn muodossa ja tällä tavalla pyritään turvaamaan asiakkaan maksukyky ja välttämään mahdollisia luottotappioita. Lainanhoitojoustojen myöntämisen edellytyksenä on, että asiakkaan taloudelliset vaikeudet ovat lyhytaikaisia ja tilapäisiä. Pankin lainanhoitojoustollisia saamisia oli yhteensä 48,7 miljoonaa euroa (50,0 miljoonaa euroa).

Arvon alentuminen ja odotettavissa olevat luottotappiot on kuvattu tarkemmin tilinpäätöksen laadinta-periaatteissa.

Luotonannon keskittymäriskit

Luotonannon riskikeskittymiä syntyy tai voi syntyä esimerkiksi silloin, kun luottosalkku sisältää suuria määriä luottoja ja muita vastuita seuraaville tahoille:

- yksittäiselle vastapuolelle
- ryhmille, jotka muodostuvat yksittäisistä vastapuolista ja niihin sidoksissa olevista yhteisöistä
- tietyille toimialoille
- tiettyjä vakuuksia vastaan
- joiden maturiteetti on sama tai
- joissa tuote/instrumentti on sama.

Yksittäisen jäsenluottolaitoksen yhdelle asiakkaalle ja/tai asiakaskokonaisuudelle, myöntämien luottojen kokonaismäärä ei saa ylittää luottolaitoslaissa, muissa säädöksissä tai Finanssivalvonnan tai muun valvontaviranomaisen antamissa määräyksissä ja ohjeissa vahvistettuja enimmäismääriä. Yksittäisten vastapuolien aiheuttamia keskittymäriskejä on säännelty limiiteillä ja enimmäisasiakasvastuuta koskevilla toimintaohjeilla sekä yhteenliittymä että yksittäisellä jäsenluottolaitostasolla.

Pankilla ei ole asiakaskokonaisuuksia, joiden vastuut ylittäisivät EU:n vakavaraisuusasetuksen asettaman rajan 10 prosenttia pankin omista varoista (ns. suuret asiakasriskit). Pankin luottokantaan sisältyvät riskit ovat tehtyjen selvitysten perusteella pankin vuositulostasoon ja riskinkantokykyyn nähden alhaisella tasolla.

Likviditeettiriski

Likviditeettiriskillä tarkoitetaan riskiä siitä, että pankki ei pysty suoriutumaan nykyisistä tai tulevista odotetuista ja odottamattomista kassausvirtauksista ollenkaan tai vahingoittamatta merkittävästi pankin taloudellista asemaa. Pankin liiketoiminta on talletuspankkitoimintaa, johon keskeisenä osana kuuluu maturiteettitransformaation kautta tuleva rahoitusriski. Liiketoiminnan perustana on pankin asiakkailtaan vastaanottamat talletukset, joilla rahoitetaan kohdeasiakkaille myönnettävää luotonantoa.

Hallituksella on kokonaisvastuu likviditeettiriskistrategiasta, riskinotto-tason linjauksesta ja likviditeettiriskin hallintaan liittyvistä menettelytavoista, jotka liittyvät likviditeettiriskin tunnistamiseen, mittaamiseen, rajoittamiseen, seurantaan sekä valvontaan. Pankin hallitus hyväksyy likviditeettistrategian ja

muun ohjeistuksen sekä asettaa likviditeettiriskin seurannalle limiitit ja muut seurantarajat.

Säästöpankki Optia hankkii tarvitsemansa jälleerahoituksen talletuksina omalta toimialueeltaan sekä tarvittaessa Säästöpankkien Keskuspankin kautta haetulla tukkumarkkinarahoituksella. Talletustiliehtojen mukaan merkittävä osa jälleerahoituksesta on avistaehtoista jakautuen yli 66 600 tallettaja-asiakkaalle. Pankin tavoitteena on säilyttää jälleerahoituksensa maturiteetti riittävän pitkänä kestämaan vuodenkin mittaisen markkinahäiriön ja ylläpitää laajaa rahoituspohjaa.

Pankki on saanut Säästöpankkiliitto osk:lta luvan olla soveltamatta EU:n vakavaraisuusasetuksen (EU 575/2013) kuudennen osan ja sen nojalla annetuissa Euroopan unionin säädöksissä säädettyjä luottolaitoksen maksuvalmiudelle ja pysyväälle varainhankinnalle (LCR ja NSFR) asetettuja vaatimuksia.

Pankki pitää maksuvalmiutensa hyvänä sijoittamalla likvidit varat erittäin likvideihin jälkimarkkinakelpoiisiin rahoitusinstrumentteihin ja lyhytaikaisiin talletuksiin Säästöpankkien Keskuspankissa. Pankin ta-seessa olevista luotoista on 21,2 % (18,7 %) luotoissa, joiden luottoaika on yli 20 vuotta. Vuoden 2021 aikana pankin rahoitusasema pysyi vakaana.

Markkinariski

Pankkitoiminnan markkinariskejä syntyy jäsenluottolaitosten rahoitustaseista, joka koostuu anto- ja otolainauksesta, markkinaehtoisesta jälleerahoituksesta sekä sijoitus- ja likviditeettisalkuista.

Markkinariskillä tarkoitetaan yleisesti markkinahintojen muutoksen aiheuttamaa vaikutusta rahoitusvarojen ja -velkojen markkina-arvoon. Pankkitoiminnan merkittävin markkinariski on rahoitustaseen korkoriski, jota seurataan sekä nykyarvon että tulo-riskin kautta. Rahoitustaseen korkoriskin hallinnan periaatteet on kuvattu alla kohdassa rahoitustaseen korkoriski.

Pankin liiketoimintaan ei lähtökohtaisesti kuulu kaupankäynti omaan lukuun tai asiakaskaupankäynti (ns. trading -toiminta). Johdannaisten käyttö on rajoitettu suojaustarkoitukseen. Pankilla voi olla EU:n vakavaraisuusasetuksen 94 artiklassa määritelty ns. pieni kaupankäyntivarasto. Pankilla ei ole pientä kaupankäyntivarastoa.

Sijoitus- ja likviditeettisalkku

Sijoitus- ja likviditeettisalkun markkinariski muodostuu sijoituskohteen hinta-, korko- ja valuuttariskistä. Osakekurssien, korkojen ja valuuttojen muutokset vaikuttavat sijoitussalkun omistuksien arvoon ja sitä kautta tuottoon. Sijoitussalkun markkinariskiä mitataan ja seurataan omaisuusluokittain, vastapuolittain ja sektoreittain. Pankin hallitukselle raportoidaan säännöllisesti sijoitussalkun position kehitys ja suurimmat vastapuolet. Sijoitus- ja likviditeettisalkun riskejä hallitaan hajauttamalla sijoitukset omaisuusluokittain, vastapuolittain, sektoreittain ja maantieteellisesti.

Osakeriskillä tarkoitetaan osakehintojen muutosten vaikutusta. Osakeriskiä syntyy pääsääntöisesti jäsenluottolaitosten likviditeetti- ja sijoitussalkuista.

Valuuttariskillä tarkoitetaan valuuttakurssien muutosten vaikutusta tulokseen tai omaan pääomaan. Valuuttariskiä voi syntyä vähäisessä määrin lähinnä sijoitussalkun sijoitusrahasto-omistuksista ja valuuttakassan kautta. Pankin ottolainauksessa tai likviditeettipuskurissa ei saa olla avointa valuuttaposiitiota. Pankin valuuttaposiitiota seurataan vakavaraisuuslaskennassa käytettävän menetelmän mukaisesti (pääomavaade lasketaan, mikäli kokonaisnettovaluuttaposiitio on yli 2 prosenttiyksikköä omien varojen yhteismäärästä).

Hyödykeriskillä tarkoitetaan hyödykehintojen muutosten vaikutusta. Pankin liiketoimintaan mukaan lukien sijoitustoiminta ei kuulu hyödykeriskin ottamiseen.

Markkinariskien hallinta

Markkinariskien mittaamiselle ja seurannalle on asetettu limiitit ja muut seurantarajat.

Keskeinen rahoitustaseen sisältämien markkinariskien mittaamisen ja seurannan väline on pankin vakavaraisuuden hallintaprosessi, jossa rahoitustaseeseen markkinariskeille varataan pääomaa sekä normaalissa että stressiskenaariossa.

Rahoitustaseen korkoriski

Pankin liiketoiminta on vähittäispankkitoimintaa, johon olennaisena osana kuuluu korkoriski, jolla tarkoitetaan korkomuutosten haitallista vaikutusta pankkitoiminnan taseen ja taseen ulkopuolisten erien markkina-arvoon (nykyarvoriski) tai korkokatteeseen (tutoriski). Korkoriskiä syntyy pankin rahoitustaseesta,

jotka koostuvat anto- ja ottolainauksesta, markkinaehtoisesta jälleenerahoituksesta sekä sijoitussalkuista. Pankin kaupankäyntivarasto ovat vakavaraisuusasetuksessa määritelty ns. pieni kaupankäyntivarasto, jonka korkoriskipositio ovat vähäinen.

Korkoriskien hallinnan tavoitteena on pankin korkokatteen ja nykyarvon vakauttaminen tasolle, jossa pankin liiketoiminta on kannattavaa, sekä niiden vaihtelun rajoittaminen siten, että pankin vakavaraisuus ei ole uhattuna voimakkaissakaan korkoympäristön muutoksissa. Pankin riskinottohalukkuus korkoriskin osalta kuvataan pankin hallituksen asettamalla korkoriskilimiiteillä.

Korkoriskiä voidaan hallita muokkaamalla tuote- ja taserakennetta, suunnittelemalla sijoitusten ja liikkeeseenlaskujen korkosidonnaisuutta ja maturiteettia sekä tekemällä suojaavia korkojohdannaisia.

Pankki käyttää korkokatteen suojaamisessa korkojohdannaisia: korko-optioita ja koronvaihtosopimuksia.

Pankin korkoriskiä mitataan kuukausittain sekä taseen nykyarvon että korkokatteen muutoksen kautta. Nykyarvomenetelmässä mitataan, kuinka paljon taseen käypä arvo muuttuu korkojen muuttuessa ja kunkin tase-erän markkina-arvon odotetaan muodostuvan kyseisen instrumentin rahavirtojen nykyarvona. Tulariskimallissa ennustetaan tulevaa korkokattetta vuoden horisontilla markkinakorkojen muuttuessa.

Avoimen korkoriskin määrää mitataan korkoherkkyydellä, joka huomioi korkoshokkien vaikutuksen korkokatteeseen tulevina vuosina. Pankin korkoriski oli 31.12.2021 + 1,6 % / -0,9 % prosenttia omista varoista, jos korkotaso muuttuisi yhden prosenttiyksikön verran. Kahden prosenttiyksikön muutoksella pankin korkoriski olisi vastaavasti +0,27 % / -1,6 % prosenttia omista varoista. Korkoriski raportoidaan säännöllisesti hallitukselle, joka on vahvistamissaan ohjeissa antanut enimmäismäärät pankin korkoriskille.

Johdannaisopimukset

Pankki suojaa korollisia velkojaan korkojen muutoksia vastaan korkojohdannaisilla ja soveltaa niihin suojauslaskentaa koskevia määräyksiä sekä seuraa säännöllisesti suojausten tehokkuutta.

Kiinteistöriski

Kiinteistöriskillä tarkoitetaan kiinteistöomaisuuteen kohdistuvaa arvonalentumis-, tuotto- tai vahingoittumisriskiä. Liiketoimintastrategiansa mukaisesti pankki on pienentänyt kiinteistösijoituksiin sitoutuneita pääomia. Pankin kiinteistökohteet on vakuutettu pääosin täysarvovakuutuksilla.

Pankin sijoituskiinteistöomaisuus on arvioitu ja tilinpäätöksessä arvostettu sekä tuottoarvomenetelmällä että kauppahintamenetelmällä. Markkinaperusteista tuottovaadetta asetettaessa on otettu huomioon kiinteistökohteen sijainti, kunto, käyttötarkoitus ja markkinanäkymät. Tuottoarvomenetelmän lisäksi erityisesti asuntojen ja maa-alueiden arvioinnissa on käytetty kauppahintamenetelmää. Pankin kiinteistöriskiä seurataan säännöllisesti hallitukselle tehtävällä raportoinnilla, jossa raportoidaan kiinteistöjen tuotot, sitoutuneet pääomat, vuokrausasteet ja kiinteistöjen tuotto prosentit.

Kiinteistöomaisuuden arvo on vähäinen verrattuna pankin taseeseen ja pankin omiin pääomiin, eikä kiinteistöomaisuuden arvoihin tällä hetkellä kohdistu sellaisia arvonalentamistarpeita, joilla olisi olennaista vaikutusta pankin lähivuosien tulokseen ja vakavaraisuuteen. Sijoituskiinteistöjen kirjanpitoarvot ja käyvät arvot on kuvattu liitetiedossa 1.07 (pois lukien aineettomiin hyödykkeisiin kirjatut aktiivoinnit).

Pankin omassa käytössä oleviin kiinteistöihin ja kiinteistöyhtiöiden osakkeisiin sitoutunut pääoma oli tilinpäätöshetkellä 8,8 miljoonaa euroa (9,6). Sijoituskiinteistöomaisuuteen sitoutunut pääoma väheni verrattuna edelliseen tilikauteen ja oli määrältään 8,5 (9,6) miljoonaa euroa, mikä on 0,5 prosenttia pankin taseen loppusummasta.

Operatiivinen riski

Operatiivisilla riskeillä tarkoitetaan tappionvaaraa, joka aiheutuu riittämättömistä tai epäonnistuneista sisäisistä prosesseista, henkilöstöstä, järjestelmistä tai ulkoisista tekijöistä. Myös oikeudelliset riskit sisältyvät operatiivisiin riskeihin. Myös luotto- ja kaupankäyntiprosessien eri vaiheisiin sisältyy sekä operatiivisia riskejä että luotto-, likviditeetti- ja markkinariskejä, joita on arvioitu ryhmätason operatiivisten riskien arvioinnissa. Strategiset riskit on tässä rajattu operatiivisten riskien ulkopuolelle.

Pankin liiketoiminnassa noudatetaan voimassa olevia lain säännöksiä, viranomaisten antamia määräyksiä, Finanssialan Keskusliitossa vahvistettuja hyvän pankkitavan säännöksiä sekä operatiivisten riskien hallinnan periaatteita ja järjestämistä samoin kuin muita ryhmän sisäisiä ohjeita.

Pankin hallituksella on kokonaisvastuu pankkiliiketoiminnan operatiivisesta riskistä, riskinottotason linjauksesta ja operatiivisten riskien hallintaan liittyvistä menettelytavoista, jotka liittyvät tunnistamiseen, mittaamiseen, rajoittamiseen, seurantaan sekä valvontaan. Pankin hallitus hyväksyy operatiivisten riskien hallinnan periaatteet ja keskeiset operatiiviset ohjeet.

Merkittävimpiin tuotteisiin, palveluihin, toimintoihin, prosesseihin ja järjestelmiin liittyvät operatiiviset riskit tunnistetaan. Operatiivisten riskien tunnistamisen kautta määritellään valvonta ja kontrollit. Osa operatiivisten riskien aiheuttamista tappioista suojataan vakuutusturvalla. Lisäksi pankin jatkuvuus suunnitelmalla varaudutaan toiminnan merkittäviin häiriöihin.

Operatiiviselle johdolle raportoidaan säännöllisesti operatiivisista riskeistä ja toteutuneista vahingoista sekä läheltä piti tilanteista.

Oikeudelliset riskit

Oikeudellisilla riskeillä tarkoitetaan pätemättömistä sopimuksista tai puutteellisesta dokumentaatiosta aiheutuvaa tappiota ja lain tai viranomaismääräysten rikkomisesta aiheutuvaa sanktioiden, korvausvelvollisuuden asiakasta kohtaan tai menetetyn liikearvon riskiä. Pankkitoiminnassa noudatetaan pankki- ja vakuutusalan vakioehtoja. Muita kuin vakiomuotoisia sopimuksia laadittaessa käytetään lakiasiantuntijoita sekä tarvittaessa myös ulkopuolisia asiantuntijoita.

Säännösten noudattamisesta ja koordinoinnista vastaa Compliance -toiminto. Compliance -toiminto varmistaa, että lainsäädäntöä, sekä viranomaisten antamia ohjeita ja määräyksiä noudatetaan. Compliance -toiminnon vastuulla on myös valvoa, että annettuja sisäisiä ohjeita ja henkilöstöä sitovia eettisiä periaatteita sekä myös muita rahoitus- ja vakuutusmarkkinoilla vallitsevia ohjeita noudatetaan.

Liiketoimintariski

Liiketoimintariskit kuvaavat liiketoimintaympäristöstä johtuvien epävarmuuksien vaikutuksia liiketoimintaan. Liiketoimintariskit syntyvät kilpailusta, markkinoiden ja asiakaskäyttäytymisen muutoksista sekä tuloksen muodostumisen odottamattomista heilahteluista. Liiketoimintariskit voivat syntyä myös väärän strategian valinnasta, puutteellisesta johtamisesta tai hitaasta reagoinnista toimintaympäristössä tapahtuviin muutoksiin.

Liiketoimintariskiä hallitaan ja minimoidaan strategia- ja liiketoimintasuunnittelun kautta.

HALLINTO JA HENKILÖSTÖ

Pankin äänivaltaiset tallettajat kokoontuivat säästöpankkikokoukseen 4.10.2021 ja valitsivat 4 tallettajien edustajaa isäntien syyskokouksessa toimitettavaan isäntien vaaliin.

Säästöpankki Optian isäntiin kuuluu 80 isäntää. Isäntien puheenjohtajana on toiminut maanmittausinsinööri Kari Tuppurainen ja varapuheenjohtajana tuotekehityspäällikkö Sari Lähteinen. Kevätkokouksessa isännät vahvistivat vuoden 2020 tilinpäätöksen ja myönsivät vastuuvapauden pankin hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle. Pankin tilikauden voitosta 11 326 146,12 euroa päätettiin siirtää 11 326 146,12 euroa pankin vapaan oman pääoman rahastoon.

Isäntien syyskokouksessa päätettiin henkilövalinnoista Erovuorossa olevat isännät valittiin uudelleen. Isäntien uusiksi jäseniksi valittiin Kati Kallio ja Kaisa Säisä Ylä-Savosta sekä Ilkka Kokkonen Kuopiosta. Isäntien uudeksi puheenjohtajaksi valittiin tuotekehityspäällikkö Sari Lähteinen Iisalimesta ja varapuheenjohtajaksi lehtori Tommi Tikka Kiuruvedeltä. Säästöpankin tilejä ja hallintoa valittiin tarkastamaan tilintarkastusyhteisö KPMG Oy Ab, päävastuullisena tilintarkastajana KHT Antti Kääriäinen.

Säästöpankki Optian hallitukseen kuuluu 7 jäsentä. Hallituksen puheenjohtajana on toiminut Antero Savolainen ja varapuheenjohtajana Kirsi Hedman sekä toimitusjohtajana Heikki Paasonen. Toimitusjohtajan sijaisena ja varatoimitusjohtajana on toiminut Petri Korolainen. Hallitus kokoontui vuoden aikana 13 kertaa.

Hallituksen jäsenet:

Hedman Kirsi, toimitusjohtaja 1.7.2019-

Korkiakoski Juha, rehtori, 2013-

Liukkonen Tiina-Liisa, talousjohtaja 2019-

Lukkarinen Ilpo, toimitusjohtaja, 2012-

Määttäjä Katja, toimitusjohtaja, 2013-

Savolainen Antero, toimitusjohtaja, 2011-

Toivanen Heikki, toimitusjohtaja, 2009-

Pankin palveluksessa oli vuoden lopussa 122 henkilöä, joista kokoaikaisia oli 109 (121) ja osa-aikaisia 11 (7) henkilöä. Henkilömäärä pysyi vuoden aikana ennallaan. Henkilökunnan keski-ikä oli tilinpäätöshetkellä 48 vuotta.

Pankin tilintarkastajina on toiminut tilintarkastusyhteisö KPMG Oy Ab, päävastuullisena tarkastajana KHT Antti Kääriäinen ja varatilintarkastajana KHT Katri Hokkanen. Pankki on ulkoistanut sisäisen tarkastuksen säästöpankkiryhmän sisäiselle tarkastukselle. Sisäisenä tarkastajana on toiminut Mika Miittinen. Pankin Risk & Compliance Officerina on toiminut Markku Hakola.

Pankin hallinnointi- ja ohjausjärjestelmä

Säästöpankin ylimmän toimielimen muodostavan pankin isännät, jotka edustavat pankin tallettaja-asiakkaita. Säästöpankkikokouksessa valitut tallettajien edustajat ja isännät valitsevat isäntien syyskokouksessa isännät. Isäntien tehtävänä on valita pankin hallituksen jäsenet, vahvistaa pankin toimintaa koskevat säännöt ja yleiset ohjeet sekä käsitellä pankin tilinpäätös ja vastuuvapauden myöntäminen.

Päätökset pankin liiketoiminnasta ja strategisista asioista tekee pankin hallitus. Hallituksen työskentely perustuu vahvistettuihin ohjeisiin. Hallituksen tehtävänä on päättää merkittävimmistä pankin liiketoimintaan liittyvistä asioista. Pankin toimitusjohtaja hoitaa pankin juoksevaa hallintoa hallitukselta saamiensa ohjeiden mukaisesti. Toimitusjohtajan valitsee hallitus.

Hallitusten jäsenten ja toimitusjohtajan riippumattomuuden selvittäminen tapahtuu Finanssivalvonnan antamien määräysten mukaisesti. Tehtävään valitessa sekä vuosittain hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajan on annettava selvitys yhteisöistä, joissa he toimivat. Lisäksi hallituksen jäsenen ja toimitusjohtajan on annettava Finanssivalvonnan määräyksen mukainen sopivuus- ja luotettavuusselvitys tehtävää vastaanottaessaan.

Palkitsemisjärjestelmät

Säästöpankin henkilöstön ja johdon palkitsemisjärjestelmä perustuu voimassa olevaan lainsäädäntöön, finanssialaa koskeviin säännöksiin ja suosituksiin sekä soveltuvin osin Hallinnointikoodi Corporate Governance -sääntöihin.

Säästöpankkien yhteenliittymän jäsenluottolaitoksissa noudatetaan luottolaitostoiminnasta annetun lain (610/2014) 8 luvun säännöksiä ja säästöpankkien yhteenliittymän palkitsemisen periaatteita. Lisäksi palkitsemisessa noudatetaan Euroopan Unionin ja kansallisen lainsäädännön säännöksiä sekä viranomaisten määräyksiä ja ohjeita.

Säästöpankki Optiassa ei kuitenkaan sovelleta luottolaitostoimintaa koskevan lain 8 luvun 9, 11 ja 12 §:ien säännöksiä niihin palkkionsaajiin, joiden muuttuva palkkio yhden vuoden ansaintajaksolla ei ylitä 50.000 euroa. Muuttuva palkkio yhden vuoden ansaintajaksolla ei myöskään ylitä 100 %:a palkkionsaajan kiinteän palkkion kokonaismäärästä.

Palkitsemisjärjestelmällä tarkoitetaan niitä päätöksiä, sopimuksia, toimintaperiaatteita ja menettelytapoja, joita noudatetaan johdon ja henkilöstön palkitsemisessa. Palkitsemisjärjestelmä sisältää sekä palkitsemistavan että sen kehittämiseen ja toteuttamiseen liittyvät prosessit. Palkitsemisjärjestelmää kehitetään aktiivisesti ja pitkäjänteisesti yhteenliittymän kilpailukyvyyn, hyvän taloudellisen kehityksen, kannustavuuden, sitouttamisen sekä uusien pätevien henkilöiden saatavuuden turvaamiseksi. Säästöpankissa palkitsemisjärjestelmä nähdään laajana kokonaisuutena, jolla tuetaan henkilöstön motivaatiota ja työtyytyväisyyttä. Sen avulla ohjataan toimintaa kohti yhteisiä tavoitteita. Palkitsemisjärjestelmä sisältää osioita rahallisesta palkitsemisesta ja muista palkitsemisen muodoista, kuten ammatillisen osaamisen ylläpidosta ja kehittämisestä. Rahallinen palkitseminen on siis vain yksi osa kokonaisuutta ja painoarvoa asetetaan myös muihin palkitsemisen keinoihin.

Palkitsemisjärjestelmä on yhdenmukainen pankin hyvän ja tehokkaan riskienhallinnan kanssa ja toteutetaan aina voimassa olevien riskienhallintaperiaatteiden puitteissa. Palkitseminen ei kannusta toiminnassa riskinottoon, joka ylittää pankin riskinkantokyvyn perusteella määritellyn tai muuten kestävän riskitason.

Toimitusjohtajan toimitusohjeiden ehdot ja edut hyväksyy pankin hallitus. Hallituksen jäsenille sekä isännille maksetaan kokouskohtainen palkkio. Hallituksen puheenjohtaja saa kokouspalkkion lisäksi vuosipalkkion. Pankilla on käytössä palkitsemisjärjestelmä, jonka perusteella henkilökunnalle toimitusjohtaja mukaan lukien voidaan maksaa hallituksen

vuosittain vahvistama tulospalkkio asetettujen tavoitteiden saavuttamisesta. Palkitsemisjärjestelmän tavoitteena on palkita henkilökunnan suorituksia pankin strategian mukaisten tavoitteiden saavuttamisesta.

Palkitsemisen perusteena oleva kokonaiskompensaatio jakautuu kiinteään ja muuttuvaan palkanosaan. Muuttuva palkanosa käsittää sekä lyhyen että pitkän aikavälin palkitsemisen.

Säästöpankissa on tunnistettu merkittävät riskinottajahenkilöt, jotka voivat vaikuttaa pankin riskiprofiiliin tai toiminnallaan aiheuttaa pankille merkittävää taloudellista riskiä.

Sisäinen tarkastus todentaa vähintään kerran vuodessa, että Säästöpankkiliitto osk:n hallituksen päättämiä palkitsemisjärjestelmiä on säästöpankissa noudatettu.

Pilari III:n mukaiset palkitsemista koskevat tiedot julkistetaan Säästöpankkiryhmän tilinpäätöksessä. Tilinpäätös on luettavissa Säästöpankkiryhmän kotisivuilla.

Keskeisimmät ulkoistetut toiminnot

Pankin keskeiset tietojärjestelmät on ulkoistettu Oy Samlink Ab:hen. Pankin taloushallinto ja viranomaisraportointi hoidetaan Figure Taloushallinto Oy:ssä, jonka osakekannan Säästöpankkiliitto osk omistaa taasaosuuksin kolmen muun pankkiryhmän kanssa. Maksujenvälityksessä pankki käyttää Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oyj:n maksujenvälitys- ja clearingpalveluja sekä rahahuollossa Automatia Pankkiautomaatit Oy:n rahahuoltojärjestelmää. Lisäksi pankki on ulkoistanut muun muassa henkilö- ja yritysasiakkaiden puhelin- ja chat-palvelut Säästöpankkipalveluihin, joka on Säästöpankkiliitto osk:n tytäryhtiö.

Yhteiskuntavastuu

Säästöpankki Optian tiedot yhteiskuntavastuusta sisältyvät Säästöpankkien yhteenliittymän konsolidoituun tilinpäätökseen sekä Säästöpankkiryhmän vuosittain julkaistavaan vastuullisuusraporttiin. Säästöpankkiryhmässä noudatetaan hyvää hallintotapaa, avoimuutta ja Säästöpankkiryhmän hyvän liiketavan periaatteita. Keskeiset johtamiskäytännöt on määritelty Säästöpankkiryhmän hallinnointiperiaatteissa.

Säästöpankkiryhmän toiminnassa noudatetaan voimassa olevien lakien säännöksiä, viranomaisten antamia määräyksiä, Finanssiala ry:ssä vahvistettuja hyvän pankkitavan säännöksiä ja kaupankäyntiohjetta sekä Säästöpankkien yhteenliittymän hallinnointiperiaatteita samoin kuin muita yhteenliittymän sisäisiä ohjeita. Hallinnointiperiaatteissa määritellään myös Säästöpankkiryhmän yhteiskuntavastuu. Hallinnointiperiaatteissa määritelty yhteiskuntavastuu pitää sisällään taloudellisen vastuun, sosiaalisen vastuun, yhteisön hyvinvoinnin edistämisen sekä ympäristövastuun. Lisätietoja Säästöpankkiryhmän vastuullisuudesta sekä Säästöpankkiryhmän vuosittain julkaistava vastuullisuusraportti löytyy sivuilta www.saastopankki.fi.

Olennaiset tapahtumat tilikauden päättymisen jälkeen

Säästöpankkiryhmä ja Cognizant tiedottivat 1.2.2022 purkavansa vuonna 2019 allekirjoitetun peruspankkijärjestelmän uudistamiseen liittyvän sopimuksen. Cognizant maksaa Säästöpankkiryhmälle korvauksen sopimuksen purusta. Sopimuksen purkamisella on positiivinen vaikutus Säästöpankkiryhmän vuoden 2022 liikevoittoon. Pankin tulokseen purkamisella ei ole vaikutusta. Säästöpankkiryhmä jatkaa määrätietoisesti peruspankkijärjestelmän kehitystyötä. Sopimuksen purkamisella ei ole vaikutusta Säästöpankkiryhmän asiakkaiden palveluihin.

Pankin hallituksen tiedossa ei ole muita seikkoja, jotka olennaisesti vaikuttaisivat pankin taloudelli-

seen asemaan tilinpäätöksen valmistumisen jälkeiseltä ajalta.

Liiketoiminnan kehitys vuonna 2022

Pankin asiakasliiketoiminnan arvioidaan kehittyvän tasaisesti vuoden 2022 aikana. Pankin tuloskehityksen arvioidaan pysyvän hyvänä, jos korkotasossa tai arvopaperimarkkinoilla ei tapahdu voimakkaita muutoksia. Voimakas korkotason nousu voi aiheuttaa arvonalentumistappioiden lisääntymisen. Mikäli arvopaperimarkkinat laskevat, on tällä pankin tulokseen negatiivinen vaikutus. Kilpailutilanteen pysyessä kireänä pankin saamat marginaalit voivat laskea, jolla voi olla pankin tulosta heikentävä vaikutus.

Hallituksen esitys voitonjakokelpoisten varojen käytöstä

Säästöpankki Optian voitonjakokelpoiset varat ovat 206 174 504,37 euroa, josta tilikauden voitto on 12 640 727,34 euroa.

Hallitus ehdottaa isäntien kokoukselle, että tilikauden voitto 12 640 727,34 euroa siirretään edellisten tilikausien voittovaroihin.

Pankin taloudellisessa asemassa ei tilikauden päättymisen jälkeen ole tapahtunut olennaisia muutoksia. Pankin maksuvalmius on hyvä eikä ehdotettu voitonjako vaaranna hallituksen näkemyksen mukaan pankin maksukykyä.

TUNNUSLUKUJEN LASKENTAKAAVAT

Kulu-tuotto -suhde, %

Hallintokulut + poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä + liiketoiminnan muut kulut * 100

Korkokate + tuotot oman pääoman ehtoisista sijoituksista + nettopalkkiotuotot + arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot + myytävissä olevien rahoitusvarojen nettotuotot + suojauslaskennan nettotulos + sijoituskiinteistöjen nettotuotot + liiketoiminnan muut tuotot + osuus osakkuusyritysten tuloksesta

Oman pääoman tuotto (ROE)

Liikevoitto/-tappio - Tuloverot * 100

Oma pääoma ja vähemmistön osuus + tilinpäätös-siirtojen kertymä laskennallisella verovelalla vähennettynä (vuoden alun ja lopun keskiarvo)

Koko pääoman tuotto (ROA)

Liikevoitto/-tappio - Tuloverot * 100

Taseen loppusumma keskimäärin (vuoden alun ja lopun keskiarvo)

Omavaraisuusaste

Oma pääoma ja vähemmistön osuus + Tilinpäätössiiirtojen kertymä laskennallisella verovelalla vähennettynä * 100

Taseen loppusumma

Vakavaraisuussuhde

Omat varat yhteensä * 100

Riskipainotetut vastuut yhteensä

Ydinpääoma (CET1) suhteessa riskipainotettuihin eriin

Ydinpääoma (CET1) * 100

Riskipainotetut vastuut yhteensä

Ensisijainen pääoma (T1) suhteessa riskipainotettuihin eriin

Ensisijainen pääoma (T1) * 100

Riskipainotetut vastuut yhteensä

Vähimmäisomavaraisuusaste

Ensisijainen pääoma yhteensä * 100

Vastuut yhteensä

TILINPÄÄTÖS

Säästöpankki Optian tuloslaskelma

	1.1. - 31.12.2021 eur	1.1. - 31.12.2020 eur
Korkotuotot	28 425 360,01	28 343 988,66
Korkokulut	-1 839 057,07	-2 637 885,06
KORKOKATE	26 586 302,94	25 706 103,60
Tuotot oman pääoman ehtoisista sijoituksista	425 936,24	913 834,92
Palkkiotuotot	24 343 905,62	20 827 444,08
Palkkiokulut	-2 471 473,25	-2 477 140,62
Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot	3 867 524,37	5 758 864,38
Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavat nettotuotot	33 929,20	332 594,84
Suojauslaskennan nettotulos	-34 858,57	289,61
Sijoituskiinteistöjen nettotuotot	-555 336,13	-433 731,34
Liiketoiminnan muut tuotot	1 246 122,45	944 572,14
Hallintokulut	-24 214 228,24	-22 528 836,21
Henkilöstökulut	-9 288 037,89	-9 308 236,07
Muut hallintokulut	-14 926 190,35	-13 220 600,14
Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	-1 980 441,40	-1 895 269,58
Liiketoiminnan muut kulut	-6 502 275,50	-6 375 724,96
Odotettavissa olevat luottotappiot jaksotettuun hankintamenoön kirjattavista rahoistusvaroista	-2 777 516,39	-6 572 889,99
Muiden rahoitusvarojen odotettavissa olevat luottotappiot sekä arvonalentumistappiot	208 520,75	-916 128,22
LIIKEVOITTO	18 176 112,09	13 283 982,65
Tilinpäätössiirot	-2 558 855,24	791 341,12
Tuloverot	-2 976 529,51	-2 749 177,65
VARSINAISEN TOIMINNAN VOITTO VEROJEN JÄLKEEN	12 640 727,34	11 326 146,12
TILIKAUDEN VOITTO	12 640 727,34	11 326 146,12

Säästöpankki Optian tase

VASTAAVAA

	31.12.2021 eur	31.12.2020 eur
Käteiset varat	186 675,95	1 057 369,08
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset	85 874 605,00	58 541 672,50
Saamiset luottolaitoksilta	226 246 309,71	148 817 455,51
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	1 324 826 429,54	1 278 250 845,62
Saamistodistukset	68 310 638,02	55 597 939,88
Julkisyhteisöiltä	732 546,72	821 067,38
Muilta	67 578 091,30	54 776 872,50
Osakkeet ja osuudet	84 069 677,42	154 917 015,27
Johdannaissopimukset	5 314 213,52	9 784 510,68
Aineettomat hyödykkeet	4 871 413,55	5 103 423,40
Aineelliset hyödykkeet	16 649 430,29	18 631 159,40
Sijoituskiinteistöt ja sijoituskiinteistöosakkeet ja -osuudet	8 114 120,85	9 184 849,05
Muut kiinteistöt ja kiinteistöyhteisöjen osakkeet ja osuudet	7 958 698,84	8 777 293,25
Muut aineelliset hyödykkeet	576 610,60	669 017,10
Muut varat	10 273 556,91	2 599 276,57
Siirtosaamiset ja maksetut ennakot	7 638 282,88	6 382 274,26
Laskennalliset verosaamiset	663 924,75	371 384,25
VASTAAVAA YHTEENSÄ	1 834 925 157,54	1 740 054 326,42

VASTATTAVAA	31.12.2021 eur	31.12.2020 eur
VIERAS PÄÄOMA		
Velat luottolaitoksille	261 323 225,41	294 749 497,15
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	1 293 707 820,98	1 177 346 417,70
Talletukset	1 292 178 673,28	1 174 798 854,89
Muut velat	1 529 147,70	2 547 562,81
Muut velat	6 197 080,91	6 347 198,64
Siirtovelat ja saadut ennakot	3 958 919,32	5 615 048,07
Laskennalliset verovelat	623 967,57	866 779,11
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	1 565 811 014,19	1 484 924 940,67
TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ		
Vapaaehtoiset varaukset	52 144 082,64	49 585 227,40
TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ YHTEENSÄ	52 144 082,64	49 585 227,40
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	1 336,37	1 336,37
Muut sidotut rahastot	10 794 219,97	11 882 500,35
Vararahasto	9 780 074,81	9 780 074,81
Käyvän arvon rahasto	1 014 145,16	2 102 425,54
Vapaat rahastot	2 103 300,22	2 103 300,22
Muut rahastot	2 103 300,22	2 103 300,22
Edellisten tilikausien voitto	191 430 476,81	180 230 875,29
Tilikauden voitto	12 640 727,34	11 326 146,12
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	216 970 060,71	205 544 158,35
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	1 834 925 157,54	1 740 054 326,42

TASEEN ULKOPUOLISET SITOUMUKSET

	31.12.2021 eur	31.12.2020 eur
Asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset	17 393 751,59	15 574 375,91
Takaukset ja pantit	17 261 751,59	15 375 575,91
Muut	132 000,00	198 800,00
Asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset	105 668 475,10	93 275 117,43
Muut	105 668 475,10	93 275 117,43

Säästöpankki Optian rahoituslaskelma

	1.1.-31.12.2021	1.1.-31.12.2020
	eur	eur
Liiketoiminnan rahavirta		
Varsinaisen toiminnan voitto verojen jälkeen	12 640 727,34	11 326 146,12
Tilikauden oikaisut	11 033 251,85	12 199 062,61
Liiketoiminnan varojen lisäys (-) tai vähennys (+)	-55 116 473,73	-47 646 467,62
Saamistodistukset	-41 197 460,37	7 697 298,43
Saamiset luottolaitoksilta	-29 617 120,78	-17 084 077,80
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöltä	-49 496 494,04	-35 949 302,34
Osakkeet ja osuudet	73 475 615,78	-526 661,88
Muut varat	-8 281 014,32	-1 783 724,03
Liiketoiminnan velkojen lisäys (+) tai vähennys (-)	87 494 061,32	53 048 668,77
Velat luottolaitoksille	-33 426 271,74	-23 817 321,88
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	120 802 041,87	76 105 355,80
Muut velat	118 291,19	760 634,85
Maksetut tuloverot	-5 665 993,19	-1 535 295,45
Liiketoiminnan rahavirta yhteensä	50 385 573,59	27 392 114,43
Investointien rahavirta		
Investoinnit osakkeisiin ja osuuksiin, lisäykset	-2 628 277,93	-2 636 968,65
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-1 133 368,53	-2 272 816,38
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutukset	321 350,00	403 650,00
Investointien rahavirta yhteensä	-3 440 296,46	-4 506 135,03
Rahavarojen nettomuutos	46 945 277,13	22 885 979,40
Rahavarat tilikauden alussa	121 902 614,54	99 016 635,14
Rahavarat tilikauden lopussa	168 847 891,67	121 902 614,54
Rahavarat muodostuvat seuraavista tase-eristä:		
Käteiset varat	186 675,95	1 057 369,08
Vaadittaessa maksettavat saamiset luottolaitoksilta	168 661 215,72	120 845 245,46
Yhteensä	168 847 891,67	121 902 614,54
Lisätiedot rahoituslaskelmaan:		
Saadut korot	28 205 735,67	28 607 849,35
Maksetut korot	2 021 269,77	2 942 323,09
Saadut osingot	425 936,24	913 834,92
Tilikauden oikaisut:		
Tilinpäätössiirrot	2 558 855,24	-791 341,12
Tuloslaskelman verot	2 976 529,51	2 749 177,65
Odotettavissa olevat luottotappiot ja arvonalentumistappiot	2 568 995,64	7 489 018,21
Käyvän arvon muutokset	34 858,57	-289,61
Poistot ja arvonalentumiset aineettomista ja aineellisista hyödykkeistä	2 733 481,84	2 598 227,94
Muut oikaisut	160 531,05	154 269,54
Yhteensä	11 033 251,85	12 199 062,61

Liitetiedot

Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Säästöpankki Optia kuuluu Säästöpankkien yhteenliittymään ja pankin tilinpäätös yhdistellään Säästöpankkiryhmän yhdisteltyyn tilinpäätökseen.

Säästöpankkiryhmä on Suomen vanhin pankki-ryhmä, joka koostuu Säästöpankkien yhteenliittymän muodostaneista Säästöpankeista, Keskusyhteisönä toimivasta Säästöpankkiliitosta sekä pankkien yhdessä omistamista tytär- ja osakkuusyhtiöistä. Säästöpankit ovat itsenäisiä alueellisia ja paikallisia pankkeja. Yhdessä Säästöpankit muodostavat pankkiryhmän, jossa yhdistyvät paikallisuus ja valtakunnallisuus. Säästöpankkien perustehtävä on edistää säästäväisyyttä ja asiakkaidensa taloudellista hyvinvointia lähellä asiakasta. Säästöpankit keskittyvät vähittäispankkitoimintaan, erityisesti päivittäisasiain, säästämisen ja sijoittamisen sekä lainaamisen palveluihin. Tuote- ja palveluvalikoimaa täydentävät Säästöpankkiryhmään kuuluvien tuoteyhtiöiden kanssa tuotettavat muut finanssialan palvelut ja tuotteet. Jäsensäästöpankkien omistamat tuote- ja palveluyhtiöt tukevat ja edistävät Säästöpankkiryhmän liiketoimintaa joko vastuullaan olevien tuotteiden tai keskitetyn palvelutuotannon kautta. Ryhmän merkittävimmät tuoteyhtiöt ovat Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oyj, Sp-Kiinnitysluottopankki Oyj, Sp-Henkivakuutus Oy, Sp-Rahastoyhtiö Oy, Säästöpankkipalvelut Oy sekä Sp-Koti Oy.

Säästöpankkien yhteenliittymään kuuluvat yhteisöt muodostavat yhteenliittymästä annetussa laissa määritellyn taloudellisen kokonaisuuden, jossa Säästöpankkiliitto osk ja sen jäsenluottolaitokset vastaavat viime kädessä yhteisvastuullisesti toistensa veloista ja sitoumuksista. Säästöpankkien yhteenliittymän muodostavat yhteenliittymän keskusyhteisönä toimiva Säästöpankkiliitto osk, 17 säästöpankkia, Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oyj ja Sp-Kiinnitysluottopankki Oyj sekä edellä mainittujen konsolidointiryhmiin kuuluvat yritykset, Säästöpankkipalvelut Oy ja Sp-Rahastoyhtiö Oy.

Säästöpankkiryhmän laajuus eroaa Säästöpankkien yhteenliittymän laajuudesta siinä, että Säästöpankki-

ryhmään kuuluu myös muita yhteisöjä kuin luotto- ja rahoituslaitoksia tai palveluyrityksiä. Näistä merkittävimmät ovat Sp-Henkivakuutus Oy ja Sp-Koti Oy. Säästöpankkiliitto osk toimii koko Säästöpankkiryhmän ryhmäohjauksesta ja valvonnasta vastaavana keskusyhteisönä. Säästöpankkiryhmä ei muodosta kirjanpitolaissa määriteltyä konsernia eikä luottolaitostoiminnasta annetussa laissa määriteltyä konsolidointiryhmää, sillä Säästöpankkiliitto osk:lla ja sen jäsenpankeilla ei ole toisiinsa nähden yleisten konsernilaskentaperiaatteiden tarkoittamaa määräysvaltaa. Tämän vuoksi Säästöpankkiryhmälle ei voida määritellä emoyhtiötä.

Laissa talletuspankkien yhteenliittymästä säädetään, että Säästöpankkien yhteenliittymän keskusyhteisön Säästöpankkiliitto osk:n on laadittava Säästöpankkiryhmän yhdistelty tilinpäätös. Yhdistelty tilinpäätös on laadittava keskusyhteisö Säästöpankkiliitto osk:n ja sen jäsenluottolaitosten tilinpäätösten tai konsernitilinpäätösten yhdistelmänä. Yhdistelty tilinpäätös käsittää myös sellaiset yhteisöt, joissa edellä tarkoitetuilla yhteisöillä yhdessä on

kirjanpitolaissa tarkoitettu määräysvalta. Säästöpankkiliitto osk:n hallitus on vastuussa tilinpäätöksen laatimisesta. Tilinpäätös laaditaan Säästöpankkiryhmän muodostamasta taloudellisesta kokonaisuudesta. Yhdisteltyä tilinpäätöstä varten Säästöpankkiryhmässä sovelletaan yhtenäisiä tilinpäätösperiaatteita. Jäljennös Säästöpankkiryhmän tilinpäätöksestä on saatavissa osoitteesta www.saastopankki.fi tai Säästöpankkiliiton toimitiloista käyntiosoitteesta Teollisuuskatu 33, 00510 Helsinki.

Pankit laativat erillistilinpäätöksensä kirjanpito- ja luottolaitoslain säännösten, valtiovarainministeriön luottolaitoksen tilinpäätöksestä ja konsernitilinpäätöksestä antaman asetuksen (76/2018) sekä Finanssivalvonnan Määräykset ja ohjeet 2/2016 Rahoitussektorin kirjanpito, tilinpäätös ja toimintakertomus mukaisesti.

Ulkomaan rahan määräiset erät

Euroalueeseen kuulumattomiin valuuttoihin sidotut ulkomaan rahan määräiset varat ja velat on muunnettu euroiksi Euroopan Keskuspankin noteeraamaan tilinpäätöspäivän keskipäivään.

Arvostuksessa syntyneet kurssierot on kirjattu tuloslaskelmassa valuuttatoiminnan nettotuottoihin.

Rahoitusinstrumentit

Rahoitusvarat ja -velat

Säästöpankki Optia soveltaa rahoitusinstrumenttien kirjaamiseen ja arvostamiseen IFRS 9 Rahoitusinstrumentit standardia. Suojaussuhteisiin, joissa suojauskohteena on rahoitusvarojen- tai -velkojen muodostaman salkun käyvän arvon suojaaminen korkeuskiltä ("korkoriskin portfoliosuojaus"), Säästöpankki Optia jatkaa IAS 39 Rahoitusinstrumentit: Kirjaaminen ja arvostaminen standardin soveltamista.

Alkuperäinen kirjaaminen

Rahoitusvaroihin tai velkoihin kuuluva erä kirjataan taseeseen, kun yhteisöstä tulee instrumentin sopimusehtojen osapuoli. Rahoitusvarojen selvityspäiväkäytännön mukainen osto tai myynti kirjataan taseeseen tai taseesta pois kaupantekopäivän perusteella.

Rahoitusvarat ja -velat arvostetaan alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä käypään arvoon, ja jos kyseessä on muu kuin käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattava rahoitusvaroihin kuuluva erä tai rahoitusvelka, siihen lisätään tai siitä vähennetään hankkimisesta tai liikkeeseenlaskusta välittömästi johtuvat transaktiomenot. Myöhemmillä kausilla transaktiomenot kirjataan tuloslaskelmaan korkotuotoksi tai -kuluksi osana rahoitusvaran tai -velan efektiivistä korkoa.

Rahoitusvarojen luokittelu ja luokittelun määrittely

Säästöpankki Optia luokittelee rahoitusvarat myöhempää arvostamista varten seuraaviin arvostusluokkiin:

- Jaksotettu hankintameno
- Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta (käyvän arvon rahasto)
- Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat.

Rahoitusvarat luokitellaan alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä perustuen liiketoimintamalliin, jolla sitä rahoitusvarojen ryhmää, johon rahoitusvara kuuluu, hallinnoidaan sekä siihen, ovatko sopimukseen perustuvat rahavirrat yksinomaan pääoman ja jäljellä olevat pääomamäärän koron maksua.

Liiketoimintamallin arviointi

Liiketoimintamallilla tarkoitetaan sitä, kuinka pankki hallinnoi rahoitusvarojen rahavirtojen kerryttämiseksi. Toisin sanoen liiketoimintamalli ratkaisee, syntyvätkö rahavirrat sopimukseen perustuvien rahavirtojen keräämisestä, rahoitusvarojen myynnistä vai näistä molemmista. Jos rahavirrat realisoituvat tavalla, joka poikkeaa liiketoimintamallin arviointiajankohtana olleista odotuksista, tästä ei aiheudu tilinpäätökseen aiempia kausia koskevaa virhettä eikä se myöskään muuta jäljellä olevien kyseisen liiketoimintamallin mukaisesti pidettävien rahoitusvarojen luokittelua.

Rahavirtaominaisuuksien arviointi

Rahavirtaominaisuuksilla tarkoitetaan rahoitusvaran sopimuksen mukaisten rahavirtojen luonnetta.

Rahavirtaominaisuuksia arvioidessa käydään läpi, ovatko sopimukseen perustuvat rahavirrat yksinomaan pääoman ja jäljellä olevan pääomamäärän koron maksua, esim. korko sisältää vain korvauksen rahan aika-arvosta, luottoriskistä ja muista perustyyppiselle lainaamiselle tyypillisistä riskeistä. Mikäli sopimusehdot sisältävät sellaisia tekijöitä, joita ei voida pitää lainaamiselle tyypillisinä ehtoina, luokitellaan rahoitusvara käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavaksi.

Jaksotettu hankintameno

Rahoitusvaroihin kuuluva erä arvostetaan jaksotettuun hankintamenuon, jos molemmat seuraavista ehdoista täyttyvät:

- rahoitusvaroihin kuuluvaa erää pidetään hallussa sellaisen liiketoimintamallin mukaisesti, jonka tavoitteena on rahoitusvarojen hallussapito sopimukseen perustuvien rahavirtojen keräämiseksi ja
- rahoitusvaroihin kuuluvan erän sopimusehdoissa määrätään tiettyinä ajankohtina toteutuvista rahavirroista, jotka ovat yksinomaan pääoman ja jäljellä olevan pääomamäärän koron maksua.

Käypään arvoon muiden laajan tuloksen kautta arvostettavat

Rahoitusvaroihin kuuluva erä on arvostettava käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta, jos molemmat seuraavat ehdot täyttyvät:

- rahoitusvaroihin kuuluvaa erää pidetään hallussa sellaisen liiketoimintamallin mukaisesti, jonka tavoite saavutetaan sekä keräämällä sopimukseen perustuvia rahavirtoja, että myymällä rahoitusvaroja ja
- rahoitusvaroihin kuuluvan erän sopimusehdoissa määrätään tiettyinä ajankohtina toteutuvista rahavirroista, jotka ovat yksinomaan pääoman ja jäljellä olevan pääomamerän koron maksua.

Velkainstrumenttien osalta arvostus kirjanpidossa tehdään käypään arvoon ja arvon muutos kirjataan laskennallisella verolla ja odotettavissa olevalla luottotappiolla vähennettynä laajaan tuloslaskelmaan.

Rahoitusvarasta luovuttaessa tai myytäessä saatu voitto tai tappio käypään arvoon laajan tuloksen kautta arvostettaessa kirjataan velkainstrumenttien osalta tulosvaikutteisesti.

Alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä pankki voi tehdä peruuttamattoman valinnan, jonka mukaan oman pääoman ehtoisen sijoituksen myöhemmät käyvän arvon muutokset esitetään muissa laajan tuloksen erissä. Tällaiset sijoitukset arvostetaan kirjanpidossa käypään arvoon ja käyvän arvon muutos

kirjataan laskennallisella verolla vähennettynä laajaan tuloslaskelmaan. Oman pääoman ehtoista sijoituksesta saatavat osingot kirjataan tulosvaikutteisesti, kun oikeus maksuun saadaan, osakkeesta saatavat pääomanpalautukset kirjataan laajaan tuloslaskelmaan.

Oman pääoman ehtoisten instrumenttien osalta käyvän arvon rahastoon kertynyttä realisoitumatonta voittoa tai tappiota ei siirretä tulosvaikutteiseksi missään vaiheessa vaan siirto tehdään oman pääoman siällä edellisten tilikausien voittovaroihin.

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavat rahoitusvarat

Kaikki sellaiset erät, jotka eivät ole jaksotettuun hankintamenuon tai käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavia, kuuluvat käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviksi. Rahoitusvara voidaan alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä kuitenkin nimenomaisesti luokitella peruuttamattomasti käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavaksi, jos näin toimimalla poistetaan arvostamiseen tai kirjaamiseen liittyvä epä johdonmukaisuus tai vähennetään merkittävästi tällaista epä johdonmukaisuutta, joka muutoin aiheutuisi varojen tai velkojen arvostamisesta tai niistä johtuvien voittojen tai tappioiden kirjaamisesta erilaisilla perusteilla

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti luokitellaan myös sellaiset vieraan pääoman ehtoiset sijoitukset, joissa rahavirtakriteereiden ei voida katsoa täyttyvän. Rahavirtakriteerit arvioidaan pankissa instrumenttikohtaisesti, sen määrittämiseksi onko kyseisen erän sopimusehdoissa määritettynä tiettyinä ajankohtina toistuvia rahavirtoja, jotka ovat yksinomaan pääoman ja jäljellä olevan koron maksua.

Rahoitusvarojen luokittelun muutokset

Vieraan pääoman ehtoisten sijoitusten uudelleen luokittelu tehdään vain silloin, kun Säästöpankki Optian rahoitusvarojen hallinnoinnissa noudattamat liiketoimintamallit muuttuvat. Tällaisten muutosten odotetaan olevan erittäin harvinaisia, eikä Säästöpankki Optia ole tehnyt uudelleenluokitteluja kulu-neella tilikaudella.

Sopimukseen perustuvien rahavirtojen muuttuminen

Kun rahoitusvaroihin kuuluvan erän sopimukseen perustuvat rahavirrat neuvotellaan uudelleen, tai

niihin tehdään muutoin muutoksia ja tämä uudelleen neuvottelu tai muutosten tekeminen ei johda kyseisen rahoitusvaroihin kuuluvan erän kirjaamiseen pois taseesta IFRS 9:n mukaisesti, rahoitusvaroihin kuuluvan erän bruttomääräinen kirjanpitoarvo laskeaan uudelleen ja tehdystä muutoksesta aiheutuva voitto tai tappio kirjataan tulosvaikutteisesti.

Rahoitusvarojen ja -velkojen kirjaaminen pois taseesta

Rahoitusvara kirjataan pois taseesta, kun sopimukseen perustuvat oikeudet rahoitusvaraan kuuluvan erän rahavirtoihin lakkaa olemasta voimassa tai mikäli erä siirretään toiselle osapuolelle näin täyttäen taseesta poiskirjaamisen edellytykset.

Rahoitusvaroihin kuuluva erä on siirretty toiselle osapuolelle siinä ja vain siinä tapauksessa, että pankki joko:

- siirtää sopimukseen perustuvat oikeudet rahoitusvaroihin kuuluvan erän rahavirtojen saamiseen toiselle osapuolelle; tai
- pitää itsellään sopimukseen perustuvat oikeudet rahoitusvaroihin kuuluvan erän rahavirtojen saamiseen mutta ottaa vastatakseen sopimukseen perustuvan velvollisuuden maksaa kyseiset rahavirrat yhdelle tai useammalle vastaanottajalle ”läpikulku”-järjestelyllä. Sopimusta voidaan pitää ”läpikulku”-järjestelynä kun:
 - Velvollisuutta maksaa lopulliselle saajalle ei ole, mikäli ei saada kerättyä vastaavia määriä alkuperäisestä omaisuuserästä
 - Alkuperäisen omaisuuserän myynti tai panttaaminen on siirtosopimuksella estetty

Siirrettäessä rahoitusvaroihin kuuluva erä toiselle osapuolelle, taseesta poiskirjaamisen edellytykset täyttyvät vain kun:

- Omistamiseen liittyvät merkittävät riskit ja edut on siirretty toiselle osapuolelle; tai
- Omistamiseen liittyviä merkittäviä riskejä ja etuja ei ole siirretty toiselle osapuolelle tai pitänyt näitä itsellään, mutta määräysvalta on siirretty.

Rahoitusvelka kirjataan pois taseesta silloin ja vain silloin, kun velka on lakannut olemasta olemassa, toisin sanoen peruutettu, kun sopimuksessa yksilöity velvoite on täytetty tai kumottu tai sen voimassaolo on lakannut. Jos jo lainanottajana ja lainanantajana olevien osapuolten välillä vaihdetaan vieraan pääoman ehtoisia instrumentteja, joiden ehdot poikkeavat huomattavasti toisistaan, vaihtoa on käsiteltävä alkuperäisen rahoitusvelan kuoletuksena ja uuden rahoitusvelan kirjaamisena. Ero kirjanpitoarvon ja maksetun vastikkeen välillä kirjataan tulosvaikutteisesti.

Käypän arvon määrittäminen

Käypä arvo on se hinta, joka saataisiin omaisuuserän myynnistä tai maksettaisiin velan siirtämisestä markkinaosapuolten välillä arvostuspäivänä toteutuvassa tavanmukaisessa liiketoimessa.

Rahoitusinstrumentin käypä arvo määritellään joko toimivilta markkinoilta saatavien hintanoteerauksien avulla tai jos toimivia markkinoita ei ole, omia arvostusmenetelmiä käyttäen. Markkinoiden katsotaan olevat toimivat, jos hintanoteerauksia on helposti ja säännönmukaisesti saatavissa ja ne kuvastavat todellisia ja säännönmukaisesti toistuvia, toisistaan riippumattomien osapuolten välisiä markkinatransaktioita. Rahoitusvarojen noteerattuna markkinahintana käytetään sen hetkistä ostokurssia. Mikäli markkinoilla on vakiintunut arvostuskäytäntö rahoitusinstrumentille, jolle ei saada suoraan markkinahintaa, niin käypä arvo perustuu markkinoilla yleisesti käytettyyn markkinahinnan laskentamalliin ja mallin käytämien syöttötietojen markkinanoteerauksiin.

Mikäli arvostuskäytäntö ei ole markkinoilla vakiintunut, käytetään markkina-arvon määrittämisessä asianomaiselle tuotteelle laadittua omaa arvostusmallia. Arvostusmallit pohjautuvat yleisesti käytettyihin laskentamenetelmiin ja ne kattavat kaikki ne osatekijät, jotka markkinaosapuolet ottaisivat huomioon hintaa asettaessaan. Arvostushintoina käytetään markkinatransaktioiden hintoja, diskontattujen rahavirtojen menetelmää sekä toisen olennaisilta osin samanlaisen instrumentin tilinpäätöshetken käypää arvoa. Arvostusmenetelmissä otetaan huomioon arvio luottoriskistä, käytettävistä diskonttauskorjoista, ennenaikaisen takaisinmaksun mahdollisuudesta ja muista

sellaisista tekijöistä, jotka vaikuttavat rahoitusinstrumentin käyvän arvon määrittämiseen luotettavasti.

Rahoitusinstrumenttien käyvät arvot jaetaan kolmeen hierarkiatasoon sen mukaan, miten käypä arvo on määritelty:

- täysin samanlaisille varoille tai veloille toimivilla markkinoilla noteeratut käyvät arvot (taso 1)
- käyvät arvot, jotka on määritetty käyttäen syöttötietoina muita kuin tason 1 noteerattuja hintoja, jotka ovat todennettavissa varoille tai veloille, joko suoraan (esim. hintoina) tai välillisesti (esim. johdettuina hinnoista) (taso 2)
- käyvät arvot, jotka on määritetty käyttäen varoille tai veloille syöttötietoja, jotka eivät olennaisilta osin perustu todennettavissa oleviin markkinahintoihin (taso 3).

Se käypien arvojen hierarkian taso, jolle tietty käypään arvoon arvostettava erä kokonaisuudessaan luokitellaan, määritetään koko kyseisen käypään arvoon arvostetun erän kannalta merkittävän alimalla tasolla olevan syöttötiedon perusteella. Syöttötiedon merkittävyys arvioidaan kyseisen käypään arvoon arvostettavan erän suhteen kokonaisuudessaan.

Arvonalentuminen

Odotettavissa olevat luottotappiot

Säästöpankki Optia määrittää arvonalentumisen perustuen rahoitusvaran odotettavissa oleviin luottotappioihin. Odotettavissa olevia luottotappiota koskeva vähennyserä lasketaan ja kirjataan rahoitusvaroille, jotka arvostetaan alkuperäisen kirjaamisen jälkeen jaksotettuun hankintamenuun tai käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta sekä taussopimuksille ja taseen ulkopuolisille luottositoumuksille.

Odotettavissa olevan luottotappion määrittämisessä sovelletaan kolmivaiheista mallia, jossa laskentaan vaikuttava vaihe määräytyy rahoitusvaran taseeseen kirjaamishetken ja raportointipäivän välillä tapahtuneen luottoriskin muutoksen perusteella seuraavasti:

- Vaiheeseen 1 kuuluvat rahoitusvarat, joiden luottoriski ei ole kasvanut merkittävästi taseeseen kirjaamispäivän ja raportointipäivän välillä. Vaiheessa 1 olevien rahoitusvarojen odotettavissa olevan luottotappion laskenta perustuu todennäköisyyteen, että luottotappio toteutuu raportointipäivästä seuraavan 12 kuukauden kuluessa.
- Vaiheeseen 2 kuuluvat rahoitusvarat, joiden luottoriski on kasvanut merkittävästi taseeseen kirjaamishetken jälkeen. Vaiheessa 2 olevien rahoitusvarojen odotettavissa olevan luottotappion laskenta perustuu todennäköisyyteen, että luottotappio toteutuu rahoitusvaran jäljellä olevana voimassaoloaikana.
- Vaiheeseen 3 kuuluvat rahoitusvarat, joiden katsotaan olevan arvoltaan alentuneita. Vaiheessa 3 olevien rahoitusvarojen odotettavissa olevan luottotappion laskenta perustuu todennäköisyyteen, että luottotappio toteutuu rahoitusvaran jäljellä olevana voimassaoloaikana.

Säästöpankki Optia käyttää luottoriskin muutoksen merkityksellisyyden arvioimiseen muun muassa seuraavia laadullisia ja määrällisiä tietoja:

- Maksuviive: rahoitusvaran luottoriskin katsotaan olevan kasvanut merkittävästi ja sopimus siirtyy vaiheesta 1 vaiheeseen 2, kun maksuviive ylittää 30 päivää. Kun maksuviive ylittää 90 päivää, rahoitusvaran katsotaan olevan arvoltaan alentunut ja siirtyy vaiheesta 2 vaiheeseen 3.
- Luottoluokan heikkeneminen: rahoitusvaran luottoriskin katsotaan kasvaneen merkittävästi ja sopimus siirtyy vaiheesta 1 vaiheeseen 2, jos sopimuksen luottoluokitus heikenee vähintään neljä luottoluokkaa.
- Lainanhoitojousto: jos saatava ei ole järjestämätön, lainanhoitojoustomerkintä tulkitaan merkittäväksi luottoriskin kasvuksi ja saatava siirtyy vaiheesta 1 vaiheeseen 2. Jos lainanhoitojousto tehdään sopimukseen, joka on järjestämätön tai jos sopimuksella on hake-mushetkellä kirjattu lainanhoitojousto, sopimuksen katsotaan olevan arvoltaan alentunut ja se siirtyy vaiheeseen 3.
- Maksukyvyttömyysmerkintä: Jos asiakas on todettu maksukyvyttömäksi, rahoitusvaran

katsotaan olevan arvoltaan alentunut ja siirtyy vaiheeseen 3

Rahoitusvara voi palautua vaiheesta 2 tai 3, kun sen luottoriski on parantunut merkittävästi ja se on täytännyt edellisen vaiheen kriteerit yhtäjaksoisesti siirtymälle määritetyn tarkkailujakson ajan 3 kuukautta.

ECL-laskennassa käytettävät menetelmät ja parametrit

Säästöpankki Optia käyttää odotettavissa olevien luottotappioiden laskentaan pääsääntöisesti maksukyvyttömyyden todennäköisyys / tappio-osuus (PD*LGD*EAD) mallia. Vähäriskisille luotoille, joita ovat luotot julkiselle sektorille tai rahoituslaitokselle ja valtion takaamat opintolainat, laskenta tehdään Loss Rate mallilla (Loss Rate*LGD*EAD). Laskenta tehdään sopimuskohtaisesti ja se perustuu seuraaviin parametreihin:

- PD% (vain PD/LGD malli): maksukyvyttömyyden todennäköisyys, joka perustuu ulkoisiin ja sisäisiin luottoluokituksiin.
- Loss Rate% (vain Loss Rate malli): vastapuolelle vakioitu prosentti, joka määräytyy vastapuolen sektorikoodin perusteella.
- LGD %: arvioitu tappion määrä maksukyvyttömyyshetkellä, huomioi sopimuksen käytävissä olevat vakuudet.
- EAD: vastuun määrä maksukyvyttömyyshetkellä on vuositason keskiarvo, jossa huomioidaan sopimus- ja vuositasolle lasketut pääoman lyhennykset ja ennenaikaiset takaisinmaksut niille tuotteille, joille se on mallinnettu. Taseen ulkopuolisten erien katsotaan pysyvän vakiona sopimuksen elinkaaren loppuun asti. Luoton nostamaton osuus huomioidaan laskelmissa täysimääräisenä.

Laskennassa huomioidaan rahan aika-arvo diskonttaamalla sopimukselle laskettava odotettavissa oleva luottotappio. Efektiivisenä korkona käytetään sopimuksen korkoa ja se lasketaan vaiheissa 1 ja 2 bruttokirjanpitoarvolle ja vaiheissa 3 alentuneelle kirjattulle arvolle raportointipäivälle.

Luottokannan (lainat ja saamiset asiakkailta ja taseen ulkopuoliset erät) odotettavissa olevan luottotappion laskentaan sisällytetään tulevaisuuteen suuntautuvaa tietoa käyttämällä laskennassa kolmea eri talouden skenaariota, jotka perustuvat Säästöpankkiryhmän pääekonomistin laatimiin

makrotalouden ennusteisiin. Makrotalouden ennusteiden muutosvaikutukset on mallinnettu ECL laskennassa käytettävään PD parametriin. Laskennassa käytettävät skenaariot ja niille asetetut painot ovat: optimistinen 20%, perus 60% ja pessimistinen 20%. ECL laskennassa käytettävien talouden skenaarioiden ennustehorisontti on kolme vuotta, jonka jälkeisinä vuosina makrotalouden tekijöiden arvojen oletetaan pysyvän vakaina ja vastaavan ennustejakson kolmannen vuoden arvoja. Skenaariot on päivitetty lokakuussa 2021. Alla on esitetty keskeiset makrotalouden tekijät ja niiden ennustetut arvot seuraavalle kolmelle vuodelle (arvojen vaihteluväli eri skenaarioiden välillä).

	2022	2023	2024
EuropeStoxx muutos	4,0% / 10,0%	6,0%	6,0%
BKT muutos	1,0% / 4,0%	1,2% / 1,6%	1,2%
Investoinnit	1,0% / 4,0%	2,5% / 2,5%	1,5% / 1,5%

Säästöpankki Optia käyttää odotettavissa olevien luottotappioiden määrittämiseen malliperusteista laskentaa, mutta tarvittaessa mallien tuottamaa määrää muutetaan johdon arvioon perustuvalla oikaisulla. Oikaisun kirjaamisen perusteena on esimerkiksi sellainen saatavilla oleva uusi tieto tai tekijä, jota laskentamallissa käytettävät parametrit tai tiedot eivät sisällä.

Tilinpäätöshetkellä johdon harkintaan perustuvat oikaisut ovat kohdentuneet erityisesti vaiheessa 3 oleviin saataviin ja oikaisujen tarpeen ja määrän arvioimisessa on kiinnitetty huomiota erityisesti seuraaviin odotettavissa olevan luottotappion määrään vaikuttaviin tekijöihin.

- Saatavaan kohdistettujen vakuuksien luonne ja arvo huomioiden alueellisen taloudellisen tilanteen vaikutus esimerkiksi asuinkiinteistöjen hintatasoon ja realisoitavuuteen.
- Saatavien sopimuksenmukaisten rahavirtojen määrä ja ajoittuminen huomioiden saatavilla olevat vastapuolta koskevat tiedot, jotka eivät sisälly laskentamallin parametreihin. Tällaisia tietoja ovat esimerkiksi työllistymistä koskevat muutokset, haettujen lyhennysvapaiden määrä ja kesto sekä liiketoiminnan laajuudessa tai kannattavuudessa tapahtuneet muutokset.

- Saatavan vastapuolen luottoriskin muutos, joka johtuu tekijöistä, kuten esimerkiksi liike-toimintaan tai työllisyyteen vaikuttavat pandemiasta johtuvat rajoitukset, jotka eivät sisälly laskentamalliin.

Luottokannan analyysin perusteella Säästöpankki Optialla ei ole merkittäviä toimialakohtaisia riskikeskittymiä, joiden osalta mallien tuottamaa odotettavissa olevaa luottotappiota olisi tarpeen kasvattaa johdon harkintaan perustuvalla oikaisulla.

Luottokannan laadun tarkastelussa erityistä huomiota on kiinnitetty vaiheessa 3 oleviin saataviin sekä myönnettyjen lyhennysvapaiden määrään, toistuvuuteen ja kohdentumiseen.

ECL mallin muutokset ja parametrien kalibrointi

Säästöpankki Optia on ottanut tilikauden alussa käyttöön EBA ohjeistuksen mukaisen maksukyvyttömyyden määritelmän sekä uuden henkilöasiakkaiden luottoluokitusmallin. Henkilöasiakkaiden ECL laskennassa käytettävät maksukyvyttömyyden toteutumisen todennäköisyyttä kuvastavat PD parametrit on kalibroitu muutetuille luottoluokille uuden maksukyvyttömyyden määritelmän mukaisiksi. Yritysiakkaiden PD parametrit on kalibroitu uuden maksukyvyttömyyden määritelmän mukaisiksi.

Lainojen ja saamisten odotettavissa olevien luottotappioiden laskennan vaiheen 3 kriteerit on yhdenmukaistettu katsauskauden alussa käyttöön otetun EBA ohjeistuksen mukaisen maksukyvyttömyyden määritelmän kanssa. Sopimus siirtyy vaiheeseen 3, jos yksikin seuraavista kriteereistä täyttyy:

- raja-arvot ylittävä yli 90 päivän maksuviive,
- vakava ulkoinen häiriö; tai
- epävarma takaisinmaksu.

Muutoksen jälkeen odotettavissa olevien luottotappioiden laskennassa sovellettava maksukyvyttömyyden määritelmä vastaa sisäisessä riskienhallinnassa käytössä olevaa määritelmää.

Lainojen ja saamisten odotettavissa olevien luottotappioiden laskennan vaiheen 2 kriteeriä muutettiin uuden henkilöasiakkaiden luottoluokitusmallin käyttöönoton seurauksena. Vaiheen 2 kriteeriä muutettiin korvaamalla 3 luottoluokan heikkeneminen 4 luottoluokan heikkenemisellä. Säästöpankki Optia

tulee kalibroimaan vaiheen 2 kriteerit tilikauden 2022 ensimmäisellä kvartaalilla.

Talouden tulevaa kehitystä koskevien ennusteiden huomioiminen luottokannan odotettavissa olevien luottotappioiden laskennassa on uudelleenmallinnettu. Uudessa mallissa käytettävät kolme skenaariota ovat perus, pessimistinen ja optimistinen ja ne perustuvat Säästöpankkiryhmän pääekonomistin laatimiin makrotalouden ennusteisiin. Uuden mallin mukaiset keskeiset makrotalouden muuttujat ovat EuropeStoxx, BKT ja investoinnit. Skenaariolle määritetyt painot perustuvat Säästöpankkiryhmän pääekonomistin ja johdon näkemykseen niiden toteutumisen todennäköisyydestä.

Odotettavissa olevien luottotappioiden kirjaaminen

Odotettavissa olevia luottotappioita koskeva vähennyserä kirjataan taseeseen lainan kirjanpitoarvon vähennykseksi erilliselle tilille. Luottositoumusten ja takauspöytäkirjojen osalta tappiota koskeva vähennyserä kirjataan taseeseen varaukseksi. Käypään arvoon muun laajan tuloksen kautta kirjattavien saamistodistusten odotettavissa oleva luottotappio kirjataan oikaisemaan käyvän arvon rahastoa. Taseeseen kirjattujen odotettavissa olevien luottotappioiden muutokset esitetään tuloslaskelman erässä Arvon alentumistappiot rahoitusvaroista.

Saamistodistusten arvonalentuminen

Säästöpankkiryhmä laskee saamistodistusten odotettavissa olevat luottotappiot ostoeräkohtaisesti käytämällä maksukyvyttömyyden todennäköisyys / tappio-osuus (PD*LGDEAD) mallia.

Maksukyvyttömyyden todennäköisyyden (PD) perusteena käytetään Bloombergin tuottamia luottoluokituksia ja jos sitä ei ole saatavissa, ulkoisia luottoluokitustietoja, jotka konvertoidaan PD arvoiksi. Laskennassa käytetyt LGD arvot vastaavat tutkittuja historiallisia toteumia sijoituslajeittain, eikä niitä arvioida erikseen liikkeeseenlaskija- tai sijoituskohtaisesti.

Saamistodistusten luottoriskin merkittävää kasvua arvioidaan laadullisin ja määrällisin kriteerein. Sopimuksen luottoriskin katsotaan kasvaneen merkittävästi, kun sen PD kasvaa joko 2,5 kertaiseksi tai 10% yksikköä.

Toteutuneet luottotappiot

Lainat ja saatavat, joita ei pystytä perimään kirjataan lopulliseksi luottotappioksi, kun tavanomainen perintäprosessi on loppuunsaatettu ja yksittäisen lainan tai saatavan tappion lopullinen määrä pystytään laskemaan. Lopulliseksi todetut luottotappiot kirjataan pois taseesta vastaeränä tuloslaskelman erä Arvon alentumistappiot rahoitusvaroista. Mahdolliset taseesta pois kirjaamisen jälkeen saadut suoritukset kirjataan oikaisuiksi tuloslaskelman erään Arvon alentumistappiot rahoitusvaroista.

Suojauslaskenta ja johdannaissopimukset

Säästöpankki Optia suojaa johdannaissopimuksilla korkoriskiään sekä käyvän arvon että rahavirran muutoksilta ja soveltaa suojaussuhteisiin suojauslaskentaa. Käyvän arvon suojauksen kohteena on kiinteäkorkoinen ottolainaus ja rahavirran suojauksen kohteena vaihtuvakorkoisen antolainauksen tuleva korkovirta. Suojauksen tavoitteena on vakauttaa korkokatetta ja neutralisoida varojen ja velkojen mahdollinen käyvän arvon muutos.

Säästöpankki Optia soveltaa yleisen suojauslaskennan piirissä oleviin suojaussuhteisiin IFRS 9 standardia. Korkoriskin käyvän arvon portfoliosuojauksiin (makrosuojaus) sovelletaan IAS 39 "carve out" sääntelyä kunnes kyseisiä suojaussuhteita koskeva uusi sääntely astuu voimaan.

Johdannaissopimukset arvostetaan käypään arvoon. Käypää arvoa suojaavien johdannaisten käypä arvo kirjataan taseeseen johdannaissaamiseksi tai -velaksi ja käyvän arvon muutos tuloslaskelman erään "Suojauslaskennan nettotulos". Käypää arvoa suojaattaessa myös suojattava kohde arvostetaan suojauksen ajan käypään arvoon, vaikka se muuten arvostettaisiin jaksotettuun hankintamenuon. Suojattavan kohteen käyvän arvon muutos kirjataan kyseisen taseerän oikaisuksi ja tuloslaskelmaan erään "Suojauslaskennan nettotulos". Suojaavien johdannaisten korot esitetään korkotuottoina ja -kuluina niiden luonteen mukaisesti.

Rahavirtaa suojaavien johdannaisten käyvän arvon muutoksen tehokas osuus kirjataan laskennallisilla veroilla oikaistuna omassa pääomassa olevaan käyvän arvon rahastoon. Käyvän arvon muutoksen

tehoton osuus kirjataan suoraan tuloslaskelman erään "Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot". Suojaavan johdannaisten arvostamisesta käyvän arvon rahastoon kertynyt arvomuutos kirjataan tulokseen suojatun rahavirran oikaisuksi sitä mukaa, kun suojattu rahavirta kirjataan tulokseen. Suojaavien johdannaisten korot esitetään korkotuottoina ja -kuluina niiden luonteen mukaisesti.

Suojauslaskennan aloittamisen hetkeltä dokumentoidaan suojattavan kohteen ja suojaavan johdannaisten suojaussuhde, kuten myös riskienhallinnan tavoitteet ja suojaukseen ryhtymisen strategia. Suojaussuhteen tehokkuutta arvioidaan säännöllisesti, kuitenkin aina vähintään raportointihetkiltä.

Aineelliset ja aineettomat hyödykkeet

Kiinteistöt ja kiinteistöyhteisöjen osakkeet on jaettu käyttötarkoituksen perusteella omassa käytössä oleviin kiinteistöihin ja sijoituskiinteistöihin. Jaon lähtökohtana ovat olleet käytetyt neliömetrit.

Kiinteistöt on merkitty taseeseen suunnitelman mukaisilla poistoilla vähennetyn hankintamenuon määräisinä. Kiinteistöyhteisöjen osakkeet ja osuudet on merkitty taseeseen hankintamenuon. Pankki ei sovelta luottolaitoslain 12 luvun 8§:n mahdollisuutta arvostaa sijoituskiinteistöt käypään arvoon.

Omassa käytössä olevien kiinteistöjen ja kiinteistöyhteisöjen osakkeiden ja osuuksien tasearvot perustuvat hyödykkeiden arvoon suhteessa varsinaisen liiketoiminnan tulonodotuksiin.

Sijoituskiinteistöjen ja kiinteistöyhteisöjen osakkeiden kirjanpitoarvon ja sitä pysyvästi alemman todennäköisen luovutushinnan ero, mikäli se on olennainen, on kirjattu arvonalentumistappiona kuluksi sijoituskiinteistöjen nettotuottoihin. Mahdolliset arvonalentumisten peruutukset kirjataan saman erän oikaisuiksi.

Pankin keskeiset sijoituskiinteistökohteet on arvioitu kiinteistökohtaisesti kauppahinta ja tuottoarvomenuetelmää käyttäen. Kauppahintamenuetelmää on käytetty etupäässä asuntojen ja maa-alueiden arvioinnissa. Tuottoarvomenuetelmän arviot perustuvat kiinteistökohteesta saatavissa olevan nettovuokratuoton määrään ja kiinteistömarkkinoiden tuottovaate-

seen. Vähimmäistuottovaateena on pidetty pankin sijoitussalkun tuottoa. Sijoituskiinteistöjen käyvät arvot on ilmoitettu liitetiedossa 2.7.

Eräisiin kiinteistöihin ja kiinteistöyhteisöjen osakkeisiin on aikaisempina vuosina tehty asiantuntijoiden arvioihin perustuvia ja Rahoitustarkastuksen hyväksymiä arvonkorotuksia. Mikäli arvonkorotetun omaisuuden arvo on alentunut alle kirjanpitoarvon tai jos omaisuus tai osa siitä on luovutettu tai tuhoutunut, arvonkorotusta on peruutettu vastaavasti. Arvonkorotuksista ei tehdä poistoja. Arvonkorotuksista ei ole kirjattu laskennallista verovelkaa. Jos laskennallinen verovelka on olennainen, se ilmoitetaan liitetietona.

Tilinpäätössiirtojen kertymä

Poistoero ja verotusperusteiset varaukset

Poistoeroon on kirjattu tehtyjen ja suunnitelmanmukaisten poistojen erotus.

Verotusperusteisia varauksia, mm. luottotappiovarauksia, käytetään pankin tilinpäätös- ja verosuunnittelussa. Verotusperusteisten varausten määrä tai muutos eivät siten kuvaa pankin riskejä.

Pankin tilinpäätöksessä tilinpäätössiirtojen kertymä esitetään siihen liittyvää verovelkaa vähentämättä.

Konsernitaseessa konserniyritysten poistoerot ja verotusperusteiset varaukset jaetaan omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan sekä niiden muutos konsernituloslaskelmassa laskennallisen verovelan muutokseen ja tilikauden tulokseen.

Taseen ulkopuoliset sitoumukset

Taseen ulkopuolisina sitoumuksina esitetään asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset ja asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset.

Asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annettuja sitoumuksia ovat mm. takaukset ja niihin rinnastettavat takuusitoumukset. Sitoumukset esitetään sen määrällisenä, mitä takaus tai takuusitumus tilinpäätöshetkellä enintään vastaa.

Asiakkaan hyväksi annettuja peruuttamattomia sitoumuksia ovat mm. sitovat luottolupaukset, myön-

netyt nostamattomat luotot sekä käyttämättömät luottolimitit. Sitoumukset esitetään sen määrällisenä, mitä niiden perusteella tilinpäätöshetkellä enintään voidaan joutua maksamaan.

Korkotuotot ja -kulut

Korkotuottoihin ja -kuluihin on kirjattu kaikki korollisista varoista ja veloista aiheutuvat korkotuotot ja -kulut. Korot on kirjattu suoriteperusteella lukuun ottamatta viivästyskorkoja, jotka on kirjattu, kun maksu on saatu. Korot on jaksotettu efektiivisen koron menetelmää käyttäen.

Korkotuottoina tai -kuluina on käsitelty myös saamisten ja velkojen hankintahinnan ja nimellisarvon erotus, joka on jaksotettu saamisen tai velan juoksuajalle efektiivisen koron menetelmällä. Vastaerä on kirjattu saamisen tai velan muutokseksi.

Korkotuottoa on kerrytetty myös arvoltaan alentuneen saamisen kirjanpidossa jäljellä olevalle saldolle sopimuksen alkuperäisellä efektiivisellä korolla.

Poistoperiaatteet

Rakennusten ja muiden kuluvien aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden hankintamenot poistetaan taloudellisen pitoajan perusteella ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaan tasapoistoin. Poistajat ovat rakennusten ja rakennelmien osalta 30-40 vuotta ja koneiden ja kaluston osalta 3-10 vuotta. Maa-alueista ei tehdä poistoja.

Tietokoneohjelmistojen kehittämismenot sekä lisenssit aktivoidaan Aineettomiin oikeuksiin ja poistetaan 3-5 vuodessa. Peruspankkijärjestelmä -hankkeen kulut aktivoidaan taseeseen ja poistoaika järjestelmän käyttöönoton jälkeen on 10 vuotta. Pitkävaikeutiset menot poistetaan vaikutusaikanaan.

Muut kuin varsinaisen toiminnan tuotot ja kulut sekä pakolliset varaukset

Pankissa eikä konsernissa ole kirjattu muita kuin varsinaisen toiminnan tuottoja ja kuluja. Jos vastaisen menon ja menetyksen täsmällistä määrää tai toteutumisajankohtaa ei tiedetä, se merkitään pankin taseen pakollisiin varauksiin.

Verot

Pankin ja muiden yksittäisten konserniyhtiöiden tilinpäätöksissä tuloverot on kirjattu verotettavan tuloon perusteella laskettuna. Käyvän arvon rahastoon sisältyvästä positiivisesta arvonmuutoksesta on taseeseen merkitty laskennallinen verovelka ja negatiivisesta arvonmuutoksesta laskennallinen verosaaminen. Lisäksi käyvän arvon rahastosta tulokseen siirretystä negatiivisesta arvonmuutoksesta on kirjattu laskennallinen verosaaminen. Muita laskennallisia veroja ei yhtiötasolla ole kirjattu.

Konsernitilinpäätöksessä konserniyritysten pois-toerot ja verotusperusteiset varaukset on jaettu

konsernitaseessa omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan ja niiden muutos konsernituloslaskelmassa laskennallisen verovelan muutokseen ja tilikauden tulokseen.

Rahavarat

Rahoituslaskelman rahavarat koostuvat käteisistä varoista ja vaadittaessa maksettavista saamisista luottolaitoksilta. Rahoituslaskelma on laadittu epäsuoraa menetelmää käyttäen.

LIITETIEDOT

TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

1.01 Lainat ja saamiset

Saamiset luottolaitoksilta	Joista tappiota koskeva vähennyserä		Joista tappiota koskeva vähennyserä	
	2021	2020	2021	2020
Vaadittaessa maksettavat	168 661 073,61	142,11	120 845 185,21	60,25
Keskusrahallaitokselta	165 406 990,25	0,00	119 941 588,18	0,00
Kotimaisilta luottolaitoksilta	3 254 083,36	142,11	903 597,08	60,25
Muut	57 585 236,10	6 499,53	27 972 270,30	2 344,55
Keskusrahallaitokselta	57 585 236,10	6 499,53	27 972 270,30	2 344,55
Yhteensä	226 246 309,71	6 641,64	148 817 455,51	2 404,80

Saamiset yleisöillä ja julkisyhteisöillä

	Joista tappiota koskeva vähennyserä		Joista tappiota koskeva vähennyserä	
	2021	2020	2021	2020
Yritykset ja asuntoyhteisöt	454 437 197,72	4 641 035,95	390 359 778,63	3 966 820,18
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	3 144 476,00	2 956,73	618 778,23	4 311,81
Julkisyhteisöt	3 65 417,50	108,68	432 200,00	134,72
Kotitaloudet	854 649 487,65	7 526 519,81	878 544 459,75	6 591 229,78
Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	8 763 041,43	18 950,19	8 295 629,01	14 780,31
Ulkomaat	3 466 809,24	79 381,53	0,00	3 132,51
Yhteensä	1 324 826 429,54	12 268 952,89	1 278 250 845,62	10 580 409,31
- joista saamiset, joilla on huonompi etuoikeus velallisen muilla veloilla	72 000,00	0,00	62 000,00	0,00

Odotehtavissa olevat luottotappiot (ECL), Lainat ja saamiset sekä taseen ulkopuoliset

	2021			Yhteensä	2020
	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3		
Tase 1.1.2021	1 391 689,85	377 507,34	9 155 837,73	10 925 034,92	8 683 366,34
Siirrot vaiheeseen 1	84 473,81	-115 683,72	-187 222,79	-218 432,70	-183 877,78
Siirrot vaiheeseen 2	-75 595,64	454 620,84	-191 483,59	187 541,61	87 356,44
Siirrot vaiheeseen 3	-34 426,65	-55 525,19	1 792 190,82	1 702 238,98	2 423 284,30
Uudet saamiset	505 677,80	55 002,33	310 800,54	871 480,67	1 024 510,89
Lyhennykset ja erääntyneet saamiset	-418 023,89	-120 884,10	-2 210 260,34	-2 749 168,33	-2 856 571,43
Toteutuneiden luottotappioiden vaikutus	-319,80	-38,28	-85 580,41	-685 938,49	-2 809 687,29
Luottoriskin muutoksen vaikutus	-333 468,25	18 128,47	1 179 509,00	864 169,22	5 225 826,65
Laskentamallin muutosten vaikutus	-424 236,62	-188 447,98	8 343,94	-604 340,66	-4 058 410,48
Manuaalisten korjausten vaikutus	0,00	0,00	2 181 959,57	2 181 959,57	3 393 594,30
Tase 31.12.2021	695 770,61	424 679,71	11 354 094,47	12 474 544,79	10 929 391,94

	2021	2020
Järjestämättömät saamiset, yhteensä	48 415 534,00	45 195 882,00
joista yli 90 päivää erääntyneet saamiset	14 785 853,00	14 658 181,00
joista todennäköisesti maksamatta jäivät, jotka erääntymättömiä tai alle 90 päivää erääntyneitä	33 629 681,00	30 537 701,00
Lainanhojoustolliset saamiset, yhteensä	43 297 587,00	49 981 978,00

Sopimuksen mukainen jäljellä oleva määrä rahoitusvaroista, jotka on raportointikaudella kirjattu pois lopullisena luottotappiona ja joihin edelleen kohdistetaan perintätoimenpiteitä

	457 839,14	0,00
Saamisista tilikaudelle kirjattujen lopullisten luottotappioiden määrä	1 365 474,90	4 441 585,13

1.02 Saamistodistukset

	2021		Saamistodistusten tappiota koskeva vähennyserä
	Yhteensä	Joista keskuspankki-rahoitukseen oikeuttavia saamistodistuksia	
Käypään arvoon tulosvaikuttavasti kirjattavat	10 703 526,72	0,00	-
Julkisesti noteeratut	10 703 526,72	0,00	0,00
Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavat	143 481 716,30	85 874 605,00	0,00
Julkisesti noteeratut	142 723 541,30	85 874 605,00	0,00
Muut	758 175,00	0,00	0,00
Yhteensä	154 185 243,02	85 874 605,00	0,00
- joista saamiset, joilla on huonompi etuoikeus velallisen muilla veloilla	18 720 875,00	0,00	0,00
	2020		
	Yhteensä	Joista keskuspankki-rahoitukseen oikeuttavia saamistodistuksia	Saamistodistusten tappiota koskeva vähennyserä
Käypään arvoon tulosvaikuttavasti kirjattavat	12 137 897,38	0,00	-
Julkisesti noteeratut	11 039 997,38	0,00	0,00
Muut	1 097 900,00	0,00	0,00
Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavat	102 001 715,00	58 541 672,50	-1 099 152,99
Julkisesti noteeratut	100 811 539,50	58 541 672,50	-1 095 430,88
Muut	1 190 175,50	0,00	-3 722,11
Yhteensä	114 139 612,38	58 541 672,50	-1 099 152,99
- joista saamiset, joilla on huonompi etuoikeus velallisen muilla veloilla	21 050 007,50	0,00	0,00

Odottavissa olevat luottotappiot (ECL), Saamistodistukset

	2021			2020	
	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Yhteensä	Yhteensä
Tase 1.1.2021	652 152,99	0,00	447 000,00	1 099 152,99	183 024,77
Siirrot vaiheeseen 3	0,00	0,00	0,00	0,00	446 860,56
Uudet saamistodistukset	150 528,19	0,00	0,00	150 528,19	30 407,24
Erääntyneet saamistodistukset	-51 337,88	0,00	0,00	-51 337,88	-22 771,35
Luottotarkin muutoksen vaikutus	-358 917,49	0,00	51 206,43	-307 711,06	461 631,77
Tase 31.12.2021	392 425,81	0,00	498 206,43	890 632,24	1 099 152,99

1.03 Osakkeet ja osuudet

	2021	2020
Käypään arvoon tulosvaikuttavasti kirjattavat	33 946 989,99	107 422 605,77
Julkaisti noteeratut	33 600 711,15	107 163 326,93
Muut	346 278,84	259 278,84
Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavat	50 122 687,43	47 494 409,50
Muut	50 122 687,43	47 494 409,50
Osakkeet ja osuudet yhteensä	84 069 677,42	154 917 015,27
- joista luottolaitoksissa	44 816 512,48	42 196 939,21
- joista muissa yrityksissä	39 253 164,94	112 720 076,06

1.04 Rahoitusvarojen ryhmät

Rahoitusvarojen luokittelu IFRS 9:n mukaisesti 31.12.2021

	2021	2020
Jaksotehtuun hankintamenoön kirjattavat rahoitusvarat		
Käteiset varat	186 675,95	1 057 369,08
Saamiset luottolaitoksilta	226 246 309,71	148 817 455,51
Saamiset yleisöiltä ja julkisyhteisöiltä	1 324 754 429,54	1 278 188 845,62
Yhteensä	1 551 187 415,20	1 428 063 670,21
- Joista tappioita koskeva vähennys erä JHM, yhteensä	12 275 594,53	10 882 814,11
Käypään arvoon tulosvaikuttavasti kirjattavat rahoitusvarat		
Saamistodistukset	10 703 526,72	12 137 897,38
Osakkeet ja osuudet	33 946 989,99	107 422 605,77
Johdannaisoimukset	5 314 213,52	9 784 510,68
Saamiset yleisöiltä ja julkisyhteisöiltä	72 000,00	62 000,00
Yhteensä	50 036 730,23	129 407 013,83
Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavat (velkainstrumentit)		
Saamistodistukset	143 481 716,30	102 001 715,00
Yhteensä	143 481 716,30	102 001 715,00
- Joista tappioita koskeva vähennys erä (!)	890 632,24	1 099 152,99
Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavat (oman pääoman ehdoiset instrumentit)		
Osakkeet ja osuudet	50 122 687,43	47 494 409,50
Yhteensä	50 122 687,43	47 494 409,50
Rahoitusvarat yhteensä	1 794 828 549,16	1 706 966 808,54

(!) ECL kirjataan käyvän arvon rahastoon

1.05 Johdannaisoimukset ja suojauslaskenta

Johdannaisoimusten nimellisarvot

	2021			Yhteensä
	alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	yli 5 vuotta	
Jäijellä oleva maturiteetti				
Suojaavat johdannaisoimukset	0,00	14 000 000,00	85 000 000,00	99 000 000,00
Käyvän arvon suojaus	0,00	14 000 000,00	85 000 000,00	99 000 000,00
Korkojohdannaiset	0,00	14 000 000,00	85 000 000,00	99 000 000,00
Koronvaihtosopimukset	0,00	14 000 000,00	85 000 000,00	99 000 000,00

Johdannaisoimusten nimellisarvot

	2020			Yhteensä
	alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	yli 5 vuotta	
Jäijellä oleva maturiteetti				
Suojaavat johdannaisoimukset	0,00	14 000 000,00	85 000 000,00	99 000 000,00
Käyvän arvon suojaus	0,00	14 000 000,00	85 000 000,00	99 000 000,00
Korkojohdannaiset	0,00	14 000 000,00	85 000 000,00	99 000 000,00
Koronvaihtosopimukset	0,00	14 000 000,00	85 000 000,00	99 000 000,00

Johdannaisoimusten käyvät arvot

	2021		2020	
	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat
Suojaavat johdannaisoimukset	0,00	5 314 213,52	9 784 510,68	0,00
Käyvän arvon suojaus	0,00	5 314 213,52	9 784 510,68	0,00
Korkojohdannaiset	0,00	5 314 213,52	9 784 510,68	0,00
Koronvaihtosopimukset	0,00	5 314 213,52	9 784 510,68	0,00
Yhteensä	0,00	5 314 213,52	9 784 510,68	0,00

	2021	2020
Suojausinstrumentin suojattavasta riskistä johtuva voitto tai tappio		
Suojattavan kohteen arvonmuutos		
Käyvän arvon suojaus		
Velat yleiselle ja julkisyhteisölle		
Ottolainauksen arvonmuutos	5 421 228,57	9 861 867,16
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat		
Yhteensä	5 421 228,57	9 861 867,16

1.06 Aineettomat hyödykkeet

	2021	2020
Muut kehittämismenot	1 116 056,62	1 781 982,68
Muut aineettomat hyödykkeet	3 755 356,93	3 321 440,72
Yhteensä	4 871 413,55	5 103 423,40

Aineettomat hyödykkeet

	2021	2020
Hankintameno 1.1.	13 200 385,94	11 200 057,99
+ tilikauden lisäykset	1 072 115,57	1 784 562,71
- tilikauden vähennykset	-250 785,22	-23 648,90
Hankintameno 31.12.	14 021 716,29	12 960 971,80
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	-8 096 962,54	-6 437 939,13
+/- vähennyksien ja siirtoihin kohdistuvat kertyneet poistot	244 475,39	23 648,90
- tilikauden poistot	-1 297 815,59	-1 443 288,17
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 31.12.	-9 150 302,74	-7 857 548,40
Kirjanpitoarvo 31.12.	4 871 413,55	5 103 423,40
Kirjanpitoarvo 1.1.	5 103 423,40	4 762 118,86

1.07 Aineelliset hyödykkeet

	2021	
	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Maa- ja vesialueet		
Omassa käytössä	88 667,97	
Sijoituskäytössä	63 750,92	
Yhteensä	152 418,89	

Rakennukset

Omassa käytössä	1 661 983,57	
Sijoituskäytössä	2 222 588,59	
Yhteensä	3 884 572,16	

Kiinteistöyhteisöjen osakkeet ja osuudet

Omassa käytössä	6 208 047,30	
Sijoituskäytössä	5 827 781,34	5 137 000,00
Yhteensä	12 035 828,64	5 137 000,00

Muut aineelliset hyödykkeet

576 610,60 0,00

Aineelliset hyödykkeet yhteensä

16 649 430,29 5 137 000,00

	2020	
	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Maa- ja vesialueet		
Omassa käytössä	158 325,55	
Sijoituskäytössä	120 637,94	
Yhteensä	278 963,49	

Rakennukset

Omassa käytössä	1 802 320,40	
Sijoituskäytössä	2 409 510,77	
Yhteensä	4 211 831,17	

Kiinteistöyhteisöjen osakkeet ja osuudet

Omassa käytössä	6 816 647,30	
Sijoituskäytössä	6 654 700,34	4 852 000,00
Yhteensä	13 471 347,64	4 852 000,00

Muut aineelliset hyödykkeet

669 017,10

Aineelliset hyödykkeet yhteensä

18 631 159,40 4 852 000,00

Aineelliset hyödykkeet

	2021			
	Sijoituskiinteistö- ja sijoituskiinteistö-osakkeet	Muut kiinteistö- ja kiinteistöosakkeet	Muut aineelliset hyödykkeet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	11 031 683,01	11 303 325,11	4 371 998,47	26 707 006,59
+ tilikauden lisäykset	0,00	55 860,00	61 252,96	117 112,96
- tilikauden vähennykset	-304 510,59	-557 030,36	-11 965,71	-873 506,66
Hankintameno 31.12.	10 727 172,42	10 802 154,75	4 421 285,72	25 950 612,89
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	-1 903 720,98	-2 595 689,44	-3 702 981,37	-8 202 391,79
+/- vähennyksien ja siirtoihin kohdistuvat kertyneet poistot	27 591,59	357 430,36	7 713,49	392 735,44
- tilikauden poistot	-186 922,18	-140 336,83	-149 407,24	-476 666,25
- tilikauden arvonalennukset	-550 000,00	-464 860,00	0,00	-1 014 860,00
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 31.12.	-2 613 051,57	-2 843 455,91	-3 844 675,12	-9 301 182,60
Kertyneet arvonorotukset 1.1.	56 887,02	69 657,58	0,00	126 544,60
+/- tilikauden arvonorotukset ja niiden peruutukset	-56 887,02	-69 657,58	0,00	-126 544,60
Kirjanpitoarvo 31.12.	8 114 120,85	7 988 698,84	576 610,60	16 649 430,29
Kirjanpitoarvo 1.1.	9 184 849,05	8 777 293,25	669 017,10	18 631 159,40

Aineelliset hyödykkeet

	2020			
	Sijoituskiinteistöt ja sijoituskiinteistö-osakkeet	Muut kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet	Muut aineelliset hyödykkeet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	11 336 127,32	12 192 384,10	3 978 999,25	27 507 510,67
+ tilikauden lisäykset	560 441,04	179 737,83	43 734,17	783 913,04
- tilikauden vähennykset	-982 850,43	-1 285 838,60	-57 657,34	-2 326 346,37
Hankintameno 31.12.	10 913 717,93	11 086 283,33	3 965 076,08	25 965 077,34
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	-1 586 421,19	-3 007 624,78	-3 184 214,26	-7 778 260,23
+/- vähennyksiin ja siirtoihin kohdistuvat kertyneet poistot	611 225,70	1 090 184,54	54 182,94	1 755 593,18
- tilikauden poistot	-279 014,13	-297 667,20	-166 027,66	-742 708,99
- tilikauden arvonalentumiset	-531 546,28	-163 539,22	0,00	-695 085,50
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 31.12.	-1 785 755,90	-2 378 646,66	-3 296 058,98	-7 460 461,54
Kertyneet arvonorotukset 1.1.	56 887,02	69 657,58	0,00	126 544,60
+/- tilikauden arvonorotukset ja niiden peruutukset	0,00	-1,00	0,00	-1,00
Kertyneet arvonorotukset 31.12.	56 887,02	69 656,58	0,00	126 543,60
Kirjanpitoarvo 31.12.	9 184 849,05	8 777 293,25	669 017,10	18 631 159,40
Kirjanpitoarvo 1.1.	9 806 593,15	9 254 417,13	794 784,99	19 855 795,27

1.08 Muut varat

	2021	2020
Maksujenvälityssaamiset	82 689,86	41 444,53
Muut	10 190 867,05	2 557 832,04
Yhteensä	10 273 556,91	2 599 276,57

1.09 Siirtosaamiset ja maksetut ennakot

	2021	2020
Korot	4 669 316,15	4 343 747,44
Muut	2 968 966,73	2 038 526,82
Yhteensä	7 638 282,88	6 382 274,26

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

1.10 Rahoitusvelkojen ryhmät

	2021	2020
Jaksotettuun hankintamenoon kirjattavat	1 555 031 046,39	1 472 095 914,85
Velat luottolaitoksille	261 323 225,41	294 749 497,15
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	1 293 707 820,98	1 177 346 417,70
Yhteensä	1 555 031 046,39	1 472 095 914,85

1.11 Velat luottolaitoksille

	2021	2020
Luottolaitoksille	261 323 225,41	294 749 497,15
Vaadittaessa maksettavat	6 733 450,03	7 539 385,35
Muut	254 589 775,38	287 210 111,80
Yhteensä	261 323 225,41	294 749 497,15

1.12 Velat yleisölle ja julkisyhteisöille

	2021	2020
Talletukset	1 292 178 673,28	1 174 798 854,89
Vaadittaessa maksettavat	1 193 520 961,14	1 060 080 172,52
Muut	98 657 712,14	114 718 682,37
Muut velat	1 529 147,70	2 547 562,81
Muut	1 529 147,70	2 547 562,81
Yhteensä	1 293 707 820,98	1 177 346 417,70

1.13 Muut velat

	2021	2020
Maksujenvälitysvelat	4 360 958,34	4 413 502,65
Varaukset	198 947,26	346 577,83
Muut	1 637 175,31	1 587 118,16
Yhteensä	6 197 080,91	6 347 198,64

1.14 Varaukset

	2021	2020
Pakolliset varaukset	198 947,26	346 577,83
Muut varaukset	52 144 082,64	49 585 227,40
Yhteensä	52 343 029,90	49 931 805,23

Erittely pakollisiin varauksiin merkityistä eristä	Kirjanpitoarvo tilikauden alussa	lisäykset	Vähennykset	Kirjanpitoarvo tilikauden lopussa
Odotettavissa olevat luottotappiot	346 577,83	-	-	198 947,26
Yhteensä	346 577,83	0,00	0,00	198 947,26

1.15 Siirtovelat ja saadut ennakot

	2021	2020
Korot	783 641,94	867 589,98
Muut	3 175 277,38	4 747 458,09
Yhteensä	3 958 919,32	5 615 048,07

1.16 Laskennalliset verovelat ja -saamiset

	2021	2020
Muista väliaikaisista eroista lasketut verosaamiset	293 493,46	30 211,52
Käyvän arvon rahastosta johtuva laskennallisten verosaamisten määrä	370 431,29	341 172,73
Laskennalliset verosaamiset yhteensä	663 924,75	371 384,25

Muista väliaikaisista eroista lasketut verovelat	178 126,44	219 830,59
Käyvän arvon rahastosta johtuva laskennallisten verovelkojen määrä	445 841,13	646 948,52
Laskennalliset verovelat yhteensä	623 967,57	866 779,11

Laskennalliset verovelat ja -saamiset on kirjattu käyvän arvon rahastoon kirjatuista rahavirtaa suojaavien johdannaisen ja käypään arvoon laajan tuloksen eriin kirjattavien saamistodistusten ja oman pääoman ehtoisten arvopapereiden käyvän arvon muutoksista ja odotetuista luottotappioista.

1.17 Rahoitusvarojen ja -velkojen maturiteettijakauma

Rahoitusvarat

	2021		
	alle 3 kk	3 - 12 kk	1 - 5 vuotta
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset	500 115,00	6 114 950,00	52 849 215,00
Saamiset luottolaitoksilta	178 661 073,61	47 585 236,10	0,00
Saamiset yleisöille ja julkisyhteisöille	26 090 148,15	141 358 950,84	469 693 320,45
Saamistodistukset	0,00	4 180 482,50	49 672 149,80
Johdannaiset	0,00	0,00	634 020,05
Yhteensä	205 251 336,76	199 239 619,44	572 848 705,30

	2021		
	5 - 10 vuotta	yli 10 vuotta	Yhteensä
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset	26 410 325,00	0,00	85 874 605,00
Saamiset luottolaitoksilta	0,00	0,00	226 246 309,71
Saamiset yleisöille ja julkisyhteisöille	346 523 699,38	341 160 310,72	1 324 826 429,54
Saamistodistukset	12 702 192,00	1 755 813,72	68 310 638,02
Johdannaiset	4 680 193,47	0,00	5 314 213,52
Yhteensä	390 316 409,85	342 916 124,44	1 710 572 195,79

Rahoitusvarat

	2020		
	alle 3 kk	3 - 12 kk	1 - 5 vuotta
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset	0,00	400 600,00	37 596 017,50
Saamiset luottolaitoksilta	120 845 200,25	27 974 614,85	0,00
Saamiset yleisöille ja julkisyhteisöille	29 562 783,62	135 795 679,66	445 995 779,55
Saamistodistukset	0,00	1 686 025,00	37 849 117,50
Johdannaiset	0,00	0,00	1 048 533,96
Yhteensä	150 407 983,87	165 856 919,51	522 489 448,51

Rahoitusvarat

	2020		
	5 - 10 vuotta	yli 10 vuotta	Yhteensä
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset	20 545 055,00	0,00	58 541 672,50
Saamiset luottolaitoksilta	0,00	0,00	148 817 455,51
Saamiset yleisöille ja julkisyhteisöille	342 048 602,75	324 848 000,04	1 278 250 845,62
Saamistodistukset	14 502 475,70	1 560 321,68	55 597 939,88
Johdannaiset	8 735 976,72	0,00	9 784 510,68
Yhteensä	385 832 110,17	326 408 321,72	1 550 992 424,19

Rahoitusvelat

	2021		
	alle 3 kk	3 - 12 kk	1 - 5 vuotta
Velat luottolaitoksille ja keskuspankeille	6 733 450,03	83 938 770,26	170 651 005,10
Velat yleisöille ja julkisyhteisöille	1 211 761 739,47	73 156 596,11	8 789 485,40
Yhteensä	1 218 495 189,50	157 095 366,37	179 440 490,50

Rahoitusvelat

	2021		
	5 - 10 vuotta	yli 10 vuotta	Yhteensä
Velat luottolaitoksille ja keskuspankeille	0,00	0,00	261 323 225,39
Velat yleisöille ja julkisyhteisöille	0,00	0,00	1 293 707 820,98
Yhteensä	0,00	0,00	1 555 031 046,37

Rahoitusvelat

	2020		
	alle 3 kk	3 - 12 kk	1 - 5 vuotta
Velat luottolaitoksille ja keskuspankeille	7 539 385,35	135 905 598,07	151 304 513,77
Velat yleisöille ja julkisyhteisöille	1 084 142 536,64	82 676 078,39	10 527 802,66
Yhteensä	1 091 681 921,99	218 581 676,46	161 832 316,43

Rahoitusvelat

	2020		
	5 - 10 vuotta	yli 10 vuotta	Yhteensä
Velat luottolaitoksille ja keskuspankeille	0,00	0,00	294 749 497,15
Velat yleisöille ja julkisyhteisöille	0,00	0,00	1 177 346 417,70
Yhteensä	0,00	0,00	1 472 095 914,85

Vaadittaessa maksettavat saamiset yleisöille ja julkisyhteisöille:

Muut kuin määräaikaiset talletukset sekä luottoliset liitit on ilmoitettu luokassa alle 3 kk.

1.18 Varojen ja velkojen erittely kotimaan ja ulkomaan rahan määräisiin sekä samaan konserniin kuuluvilla

Varat	2021		2020	
	Kotimaan raha	Ulkomaan raha	Kotimaan raha	Ulkomaan raha
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset	85 874 605,00	0,00	58 541 672,50	0,00
Saamiset luottolaitoksilta	226 246 309,71	0,00	148 817 455,51	0,00
Saamiset yleisöille ja julkisyhteisöille	1 324 826 429,54	0,00	1 278 250 845,62	0,00
Saamistodistukset	68 310 638,02	0,00	55 597 939,88	0,00
Johdannaissopimukset	5 314 213,52	0,00	9 784 510,68	0,00
Muu omaisuus	124 352 961,75	0,00	189 061 902,23	2 485 763,93
Yhteensä	1 834 925 157,54	0,00	1 740 054 326,42	2 485 763,93

Velat	2021		2020	
	Kotimaan raha	Ulkomaan raha	Kotimaan raha	Ulkomaan raha
Velat luottolaitoksille ja keskuspankeille	261 323 225,41	0,00	294 749 497,15	0,00
Velat yleisöille ja julkisyhteisöille	1 293 707 820,98	0,00	1 177 346 417,70	0,00
Muut velat	6 821 048,48	0,00	7 213 977,75	0,00
Siirtovelat ja saadut ennako	3 958 919,32	0,00	5 615 048,07	0,00
Yhteensä	1 565 811 014,19	0,00	1 484 924 940,67	0,00

1.19 Rahoitusvarojen ja -velkojen käyvät arvot ja kirjanpitoarvot sekä käyvän arvon hierarkia

Rahoitusvarat	2021		2020	
	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Käteiset varat	186 675,95	186 675,95	1 057 369,08	1 057 369,08
Saamiset luottolaitoksilta	226 246 309,71	226 246 309,71	148 817 455,51	148 817 455,51
Saamiset yleisöille ja julkisyhteisöille	1 324 826 429,54	1 324 826 429,54	1 278 250 845,62	1 278 250 845,62
Saamistodistukset	154 185 243,02	154 185 243,02	114 139 612,38	114 139 612,38
Osakkeet ja osuudet	84 069 577,42	84 069 577,42	154 917 015,27	154 917 015,27
Johdannaissopimukset	5 314 213,52	5 314 213,52	9 784 510,68	9 784 510,68
Yhteensä	1 794 828 549,16	1 794 828 549,16	1 706 966 808,54	1 706 966 808,54

Rahoitusvelat	2021		2020	
	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Velat luottolaitoksille	261 323 225,41	261 323 225,41	294 749 497,15	294 749 497,15
Velat yleisöille ja julkisyhteisöille	1 293 707 820,98	1 293 707 820,98	1 177 346 417,70	1 177 346 417,70
Yhteensä	1 555 031 046,39	1 555 031 046,39	1 472 095 914,85	1 472 095 914,85

Taseessa käypään arvoon arvostetut rahoitusinstrumentit

	2021			Yhteensä
	Taso 1	Taso 2	Taso 3	
Kauden aikana realisoiduttomat voitot ja tappiot, taso 3	187 785 954,17	5 314 213,52	50 540 966,27	243 641 133,96
			7 500,00	
	2020			Yhteensä
	Taso 1	Taso 2	Taso 3	
Kauden aikana realisoiduttomat voitot ja tappiot, taso 3	219 432 539,31	9 784 510,68	49 686 088,34	278 903 138,33
			20 800,00	

Käypä arvo ja suoraan tuloslaskelmaan merkityt arvomuutokset sekä käyvän arvon rahastoon merkityt muutokset kustakin käypään arvoon merkittyjen rahoitusvälineiden ryhmästä

	2021		
	Käypä arvo	Arvonmuutos tuloslaskelma	Arvonmuutos Käyvän arvon rahasto 31.12.
Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavat rahoitusvarat	193 604 403,73	40 401,92	377 049,21
Käypään arvoon tulosvaikuttaisesti kirjattavat rahoitusvarat	50 036 730,23	3 656 325,80	0,00
Yhteensä	243 641 133,96	3 696 727,72	377 049,21
	2020		
	Käypä arvo	Arvonmuutos tuloslaskelma	Arvonmuutos Käyvän arvon rahasto 31.12.
Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavat rahoitusvarat	149 496 124,50	142 429,34	1 528 878,94
Käypään arvoon tulosvaikuttaisesti kirjattavat rahoitusvarat	129 407 013,83	6 290 168,70	0,00
Yhteensä	278 903 138,33	6 432 598,04	1 528 878,94

1.20 Oman pääoman lisäykset ja vähennykset sekä siirrot erien välillä tilikauden aikana

Jos on tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden muutoksia tai virheiden oikaisuja, ne on esiteltävä erikseen ja selostettava näiden perusteella.

	Tilikauden alussa	lisäykset	Vähennykset	Tilikauden lopussa
Peruspääoma	1 336,37	0,00	0,00	1 336,37
Muut sidotut rahastot	11 882 500,35	26 682 930,86	-27 771 211,24	10 794 219,97
Vararahasto	9 780 074,81	0,00	0,00	9 780 074,81
Käyvän arvon rahasto	2 102 425,54	26 682 930,86	-27 771 211,24	1 014 145,16
Käypään arvoon arvostamisesta	2 102 425,54	26 682 930,86	-27 771 211,24	1 014 145,16
Vapaat rahastot	2 103 300,22	0,00	0,00	2 103 300,22
Muut rahastot	2 103 300,22	0,00	0,00	2 103 300,22
Edellisten tilikauden voitto	180 230 875,29	38 254 900,17	-27 055 298,65	191 430 476,81
Tilikauden voitto	11 326 146,12	12 512 161,00	-11 197 579,78	12 640 727,34
Oman pääoma yhteensä	205 544 158,35	77 449 992,03	-66 024 089,67	216 970 060,71

Käyvän arvon rahaston muutokset tilikauden aikana

2021				
	Saamistodistukset	Osakkeet ja osuudet	Rahaviran suojauksesta	Yhteensä
Käyvän arvon rahaston saldo 1.1.2021 (brutto)	1 528 878,94	0,00	0,00	1 528 878,94
Odotetut luotto tappiot	1 099 152,99	-	-	1 099 152,99
Laskennallinen verosaaminen (+)/verovelka (-)	-525 606,39	0,00	0,00	-525 606,39
Käyvän arvon rahasto 1.1.2021	2 102 425,54	0,00	0,00	2 102 425,54
Käyvän arvon lisäykset	3 035 750,94	0,00	0,00	3 035 750,94
Käyvän arvon vähennykset	-4 147 178,75	0,00	0,00	-4 147 178,75
Käyvän arvon rahastosta tuloslaskelmaan siiretyt	-40 401,92	-	0,00	-40 401,92
Käyvän arvon rahaston siirto voittovaroihin (osakkeiden luovutus)	-	0,00	-	0,00
Odotettavissa olevat luotto tappiot	-208 520,75	-	-	-208 520,75
Käyvän arvon rahaston muutokset 2021, yhteensä	-1 360 350,48	0,00	0,00	-1 360 350,48
Käyvän arvon rahaston saldo 31.12.2021 (brutto)	1 267 681,45	0,00	0,00	1 267 681,45
Laskennallinen verosaaminen (+)/verovelka (-)	-253 536,29	0,00	0,00	-253 536,29
Käyvän arvon rahasto 31.12.2021	1 014 145,16	0,00	0,00	1 014 145,16

Käyvän arvon rahaston muutokset tilikauden aikana

2020				
	Saamistodistukset	Osakkeet ja osuudet	Rahaviran suojauksesta	Yhteensä
Käyvän arvon rahaston saldo 1.1.2020 (brutto)	2 233 461,50	0,00	0,00	2 233 461,50
Odotetut luotto tappiot	183 024,77	-	-	183 024,77
Laskennallinen verosaaminen (+)/verovelka (-)	-483 297,25	0,00	0,00	-483 297,25
Käyvän arvon rahasto 1.1.2020	1 933 189,02	0,00	0,00	1 933 189,02
Käyvän arvon lisäykset	10 304 431,40	0,00	0,00	10 304 431,40
Käyvän arvon vähennykset	-10 866 584,62	0,00	0,00	-10 866 584,62
Käyvän arvon rahastosta tuloslaskelmaan siiretyt	-142 429,34	-	0,00	-142 429,34
Käyvän arvon rahaston siirto voittovaroihin (osakkeiden luovutus)	-	0,00	-	0,00
Odotettavissa olevat luotto tappiot	916 128,22	-	-	916 128,22
Käyvän arvon rahaston muutokset 2020, yhteensä	211 545,66	0,00	0,00	211 545,66
Käyvän arvon rahaston saldo 31.12.2020 (brutto)	2 628 031,93	0,00	0,00	2 628 031,93
Laskennallinen verosaaminen (+)/verovelka (-)	-525 606,39	0,00	0,00	-525 606,39
Käyvän arvon rahasto 31.12.2020	2 102 425,54	0,00	0,00	2 102 425,54

LUOTTORISKIÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT

1.21 Rahoitusarvojen jakauma riskiluokittain

Lainat ja saamiset sekä taseen ulkopuoliset erät	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	31.12.2021	31.12.2020
Riskiluokka 1	122 890 307,54	19 394,32	0,00	122 909 701,86	181 165 433,62
Riskiluokka 2	208 474 737,41	1 433 455,76	0,00	209 908 193,17	369 704 045,09
Riskiluokka 3	279 252 817,91	7 592 730,31	0,00	286 845 548,22	289 599 221,02
Riskiluokka 4	254 694 313,16	5 146 793,32	0,00	259 841 106,48	277 332 231,63
Riskiluokka 5	165 872 967,62	4 209 629,95	149 685,42	170 232 282,99	159 399 878,01
Riskiluokka 6	127 438 838,86	20 117 751,54	543 363,27	148 099 953,67	58 899 091,57
Riskiluokka 7	82 769 676,26	17 861 320,43	5 189 809,34	105 820 806,03	30 395 047,76
Riskiluokka 8	22 261 862,39	25 783 040,19	559 745,68	48 604 648,26	3 782 848,23
Riskiluokka 9	25 220 695,20	38 954 466,64	1 638 100,62	65 813 262,46	0,00
Riskiluokka ei luokiteltu	45 000 000,00	0,00	29 740 372,82	74 740 372,82	31 558 483,47
Pääomaerät riskiluokittain, yhteensä	1 333 876 216,35	121 118 582,46	37 821 077,15	1 492 815 875,96	1 401 836 280,40
Tappioita koskeva vähennyserä (loss allowance)	674 942,01	425 430,49	11 374 169,29	12 474 541,79	10 929 391,94
Yhteensä	1 333 201 274,34	120 693 151,97	26 446 907,86	1 480 341 334,17	1 390 906 888,46

Saamistodistukset	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	31.12.2021	31.12.2020
Riskiluokka ei luokiteltu	141 145 000,00	0,00	500 000,00	141 645 000,00	99 150 000,00
Pääomaerät riskiluokittain, yhteensä	141 145 000,00	0,00	500 000,00	141 645 000,00	99 150 000,00
Tappioita koskeva vähennyserä (loss allowance)	392 425,81	0,00	498 206,43	890 632,24	1 099 152,99
Yhteensä	140 752 574,19	0,00	1 793,57	140 754 367,76	98 050 847,01

1.22 Luottoriskikeskiittymät

	Lainat ja saamiset luottoalakoissa	Lainat ja saamiset yleisöillä ja julkisyhteisöillä	Vieraan pääoman ehtoiset sijoitukset	Annetut lainalupaukset ja takaukset
Tasearvo 31.12.2021	48 182 784,24	1 333 790 372,49	141 645 000,00	110 842 719,23
Taseen ulkopuoliset sitoumukset 31.12.2021				
Luottoriskikeskiittymä toimialoittain, Riskiluokka 1				
Yritykset	0,00	6 438 069,53	0,00	11 058 761,29
Maatalous	0,00	21 456,58	0,00	248 543,42
Kiinteistöala	0,00	1 411 067,09	0,00	287 030,96
Rakentaminen	0,00	325 306,72	0,00	4 059 547,43
Tukku- ja vähittäiskauppa	0,00	298 983,80	0,00	1 491 310,98
Teollisuus	0,00	2 385 386,12	0,00	1 400 874,88
Kuljetus ja varastointi	0,00	418 522,63	0,00	1 983 375,36
Muut	0,00	1 577 346,59	0,00	1 588 078,26
Julkisyhteisöt	0,00	365 400,00	0,00	10 000,00
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	0,00	8 508 064,81	0,00	37 348,53
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	3 109 588,71	0,00	0,00	60 000,00
Kotitaloudet	0,00	87 117 809,79	0,00	6 204 659,20
Yhteensä 31.12.2021	3 109 588,71	102 429 344,13	0,00	17 370 769,02

Luottoriskikertymä toimialoitain, riskiluokka 2

Yritykset	0,00	20 383 298,81	0,00	5 212 602,76
Maatalous	0,00	963 492,01	0,00	140 355,99
Kiinteistöala	0,00	1 434 675,36	0,00	517 739,28
Rakentaminen	0,00	1 554 443,63	0,00	1 902 963,27
Tukku- ja vähittäiskauppa	0,00	2 177 137,05	0,00	986 432,79
Teollisuus	0,00	1 040 261,72	0,00	395 947,37
Kuljetus ja varastointi	0,00	2 679 803,88	0,00	159 988,08
Muut	0,00	10 533 485,16	0,00	1 109 175,98
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	0,00	9 407,58	0,00	37 142,42
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	9 600,06	0,00	0,00	399,94
Kotitaloudet	0,00	171 789 136,37	0,00	12 466 605,23
Yhteensä 31.12.2021	9 600,06	192 181 842,76	0,00	17 716 750,35

Luottoriskikertymä toimialoitain, riskiluokka 3

Yritykset	0,00	40 429 843,45	0,00	3 378 144,12
Maatalous	0,00	1 068 272,11	0,00	241 100,32
Kiinteistöala	0,00	9 735 330,79	0,00	492 736,85
Rakentaminen	0,00	5 857 961,99	0,00	425 411,85
Tukku- ja vähittäiskauppa	0,00	6 987 666,57	0,00	473 254,74
Teollisuus	0,00	2 008 480,97	0,00	529 384,46
Kuljetus ja varastointi	0,00	389 281,60	0,00	144 056,78
Muut	0,00	14 382 849,42	0,00	1 072 199,12
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	4 998,28	0,00	0,00	1,72
Kotitaloudet	0,00	231 959 869,20	0,00	11 072 691,45
Yhteensä 31.12.2021	4 998,28	272 389 712,65	0,00	14 450 837,29

Luottoriskikertymä toimialoitain, riskiluokka 4

Yritykset	0,00	95 281 589,36	0,00	29 052 718,56
Maatalous	0,00	458 132,95	0,00	32 171,88
Kiinteistöala	0,00	54 425 113,92	0,00	26 001 844,50
Rakentaminen	0,00	6 585 433,11	0,00	524 259,61
Tukku- ja vähittäiskauppa	0,00	4 212 212,72	0,00	201 462,91
Teollisuus	0,00	6 268 013,02	0,00	890 388,74
Kuljetus ja varastointi	0,00	1 583 323,95	0,00	27 489,55
Muut	0,00	21 749 329,69	0,00	1 375 101,37
Kotitaloudet	0,00	129 099 186,74	0,00	6 407 641,82
Yhteensä 31.12.2021	0,00	224 380 746,10	0,00	35 460 360,38

Luottoriskikertymä toimialoitain, riskiluokka 5

Yritykset	0,00	119 807 307,89	0,00	9 766 905,04
Maatalous	0,00	7 291 095,49	0,00	119 736,63
Kiinteistöala	0,00	70 931 502,93	0,00	6 437 511,43
Rakentaminen	0,00	6 991 506,00	0,00	1 760 737,70
Tukku- ja vähittäiskauppa	0,00	5 624 406,50	0,00	415 140,30
Teollisuus	0,00	4 188 004,94	0,00	179 557,09
Kuljetus ja varastointi	0,00	2 362 070,68	0,00	61 129,40
Muut	0,00	22 418 721,35	0,00	793 092,49
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	0,00	14 860,52	0,00	139,48
Kotitaloudet	0,00	39 287 864,41	0,00	1 355 205,65
Yhteensä 31.12.2021	0,00	159 110 032,82	0,00	11 122 250,17

Luottoriskikertymä toimialoitain, riskiluokka 6

Yritykset	0,00	87 975 677,30	0,00	4 001 185,33
Maatalous	0,00	8 899 117,22	0,00	83 267,70
Kiinteistöala	0,00	31 558 980,69	0,00	1 547 845,43
Rakentaminen	0,00	12 317 510,41	0,00	1 412 051,18
Tukku- ja vähittäiskauppa	0,00	4 933 059,46	0,00	43 012,96
Teollisuus	0,00	9 581 602,24	0,00	455 022,80
Kuljetus ja varastointi	0,00	1 129 421,88	0,00	190 338,01
Muut	0,00	19 556 385,40	0,00	269 647,25
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	35 444,22	0,00	0,00	0,00
Kotitaloudet	0,00	54 222 670,70	0,00	1 864 976,12
Yhteensä 31.12.2021	35 444,22	142 198 348,00	0,00	5 866 161,45

Luottoriskikertymä toimialoitain, riskiluokka 7

Yritykset	0,00	63 180 978,89	0,00	6 417 165,80
Maatalous	0,00	3 374 366,45	0,00	83 024,93
Kiinteistöala	0,00	23 634 877,72	0,00	4 844 042,80
Rakentaminen	0,00	8 556 796,73	0,00	861 322,74
Tukku- ja vähittäiskauppa	0,00	5 550 757,77	0,00	228 109,26
Teollisuus	0,00	3 152 795,68	0,00	266 203,98
Kuljetus ja varastointi	0,00	1 411 178,59	0,00	706,54
Muut	0,00	17 500 206,05	0,00	133 755,55
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	0,00	49 800,43	0,00	199,57
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	0,00	0,00	0,00	10 000,00
Kotitaloudet	0,00	35 628 359,98	0,00	634 301,36
Yhteensä 31.12.2021	0,00	98 759 139,30	0,00	7 061 666,73

Luottoriskikertymä toimialoitain, riskiluokka 8 tai riskiluokkaa ei luokiteltu

Yritykset	0,00	25 502 496,97	127 195 000,00	460 453,29
Maatalous	0,00	836 198,72	1 000 000,00	8 189,36
Kiinteistöala	0,00	7 224 535,58	14 700 000,00	0,00
Rakentaminen	0,00	3 213 414,27	1 000 000,00	68 591,99
Tukku- ja vähittäiskauppa	0,00	3 819 546,30	6 200 000,00	34 891,08
Teollisuus	0,00	2 228 650,26	41 450 000,00	266 814,54
Kuljetus ja varastointi	0,00	632 822,97	6 595 000,00	555,01
Muut	0,00	7 547 328,87	56 250 000,00	81 411,31
Julkisyhteisöt	0,00	0,00	1 100 000,00	0,00
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	0,00	199 239,97	0,00	760,03
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	45 023 152,97	0,00	13 350 000,00	1 847,03
Kotitaloudet	0,00	116 639 469,79	0,00	1 330 863,49
Yhteensä 31.12.2021	45 023 152,97	142 341 206,73	141 645 000,00	1 793 923,84

	Lainat ja saamis- luottoala-koeksilla	Lainat ja saamis- yhteisöitä ja julkisyhteisöitä	Vieraan pääoman ehtoiset sijoitukset	Annetut lainalupaukset ja takaukset
Tasearvo 31.12.2020	16 853 048,43	1 288 068 620,46	99 150 000,00	
Taseen ulkopuoliset sitoumukset 31.12.2020				96 914 611,51
Luottoriskikertymä toimialoitain, Riskiluokka 1				
Yritykset	0,00	71 753 696,42	0,00	13 828 404,00
Maatalous	0,00	5 352 247,24	0,00	171 830,60
Kiinteistöala	0,00	20 402 346,75	0,00	1 805 386,00
Rakentaminen	0,00	6 744 151,27	0,00	4 564 459,94
Tukku- ja vähittäiskauppa	0,00	5 846 124,71	0,00	2 003 921,41
Teollisuus	0,00	5 114 395,31	0,00	1 391 579,74
Kuljetus ja varasto	0,00	3 904 978,04	0,00	1 670 850,47
Muut	0,00	24 389 453,10	0,00	2 220 375,84
Julkisyhteisöt	0,00	432 200,00	0,00	10 000,00
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	0,00	8 089 904,09	0,00	1 257 500,00
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	584 533,45	0,00	0,00	0,00
Kotitaloudet	0,00	78 340 278,47	0,00	6 818 917,19
Yhteensä 31.12.2020	584 533,45	158 636 078,98	0,00	21 944 821,19
Luottoriskikertymä toimialoitain, riskiluokka 2				
Yritykset	0,00	147 213 319,71	0,00	26 807 889,58
Maatalous	0,00	4 206 877,94	0,00	369 391,41
Kiinteistöala	0,00	96 386 005,32	0,00	21 807 206,25
Rakentaminen	0,00	7 512 984,20	0,00	1 129 389,54
Tukku- ja vähittäiskauppa	0,00	10 050 696,72	0,00	1 073 966,33
Teollisuus	0,00	7 577 757,45	0,00	1 023 699,57
Kuljetus ja varasto	0,00	2 649 780,58	0,00	156 210,94
Muut	0,00	18 829 217,50	0,00	1 248 023,54
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	0,00	92 695,76	0,00	87 604,24
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	1 709,46	0,00	0,00	3 290,54
Kotitaloudet	0,00	191 335 978,64	0,00	4 161 557,16
Yhteensä 31.12.2020	1 709,46	338 641 994,11	0,00	31 060 341,52
Luottoriskikertymä toimialoitain, riskiluokka 3				
Yritykset	0,00	47 106 549,28	0,00	10 866 451,61
Maatalous	0,00	1 494 687,21	0,00	312 682,26
Kiinteistöala	0,00	14 556 474,77	0,00	1 455 037,68
Rakentaminen	0,00	6 106 832,23	0,00	2 254 736,42
Tukku- ja vähittäiskauppa	0,00	3 170 737,49	0,00	841 669,55
Teollisuus	0,00	6 440 701,18	0,00	4 996 087,97
Kuljetus ja varasto	0,00	999 042,83	0,00	74 373,02
Muut	0,00	14 378 073,57	0,00	931 862,71
Kotitaloudet	0,00	224 462 889,27	0,00	7 163 330,86
Yhteensä 31.12.2020	0,00	271 569 438,55	0,00	18 029 782,47
Luottoriskikertymä toimialoitain, riskiluokka 4				
Yritykset	0,00	62 347 030,89	0,00	2 446 103,56
Maatalous	0,00	8 314 037,85	0,00	0,00
Kiinteistöala	0,00	12 218 259,05	0,00	34 222,96
Rakentaminen	0,00	13 185 765,19	0,00	1 254 021,84
Tukku- ja vähittäiskauppa	0,00	3 547 030,20	0,00	241 073,68
Teollisuus	0,00	2 404 193,01	0,00	264 733,96
Kuljetus ja varasto	0,00	620 016,27	0,00	22 260,51
Muut	0,00	22 057 729,32	0,00	629 790,61
Kotitaloudet	0,00	205 045 164,38	0,00	7 493 932,80
Yhteensä 31.12.2020	0,00	267 392 195,27	0,00	9 940 036,36
Luottoriskikertymä toimialoitain, riskiluokka 5				
Yritykset	0,00	47 805 462,54	0,00	5 250 285,94
Maatalous	0,00	2 150 188,67	0,00	122 063,99
Kiinteistöala	0,00	15 781 990,04	0,00	2 098 583,27
Rakentaminen	0,00	4 531 888,79	0,00	1 467 149,36
Tukku- ja vähittäiskauppa	0,00	8 163 279,05	0,00	351 582,86
Teollisuus	0,00	1 460 111,09	0,00	559 263,18
Kuljetus ja varasto	0,00	1 373 436,10	0,00	152 245,57
Muut	0,00	14 344 568,80	0,00	499 397,71
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	0,00	34 610,65	0,00	30 389,35
Kotitaloudet	0,00	101 949 971,69	0,00	4 329 157,84
Yhteensä 31.12.2020	0,00	149 790 044,88	0,00	9 609 833,13
Luottoriskikertymä toimialoitain, riskiluokka 6				
Yritykset	0,00	5 082 051,11	0,00	748 152,53
Maatalous	0,00	1 731 212,62	0,00	449 472,81
Kiinteistöala	0,00	1 006 132,96	0,00	9 632,09
Rakentaminen	0,00	150 623,15	0,00	225 895,73
Tukku- ja vähittäiskauppa	0,00	278 874,52	0,00	27 132,25
Teollisuus	0,00	627 043,52	0,00	1 272,30
Kuljetus ja varasto	0,00	217 437,33	0,00	4 767,90
Muut	0,00	1 070 727,01	0,00	29 979,45
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	0,00	3 975,96	0,00	6 024,04
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	9 213,34	0,00	0,00	2 275,89
Kotitaloudet	0,00	49 166 277,37	0,00	3 881 121,33
Yhteensä 31.12.2020	9 213,34	54 282 304,44	0,00	4 637 573,79
Luottoriskikertymä toimialoitain, riskiluokka 7				
Yritykset	0,00	3 648 036,66	0,00	619 378,91
Maatalous	0,00	185 848,59	0,00	14 151,41
Kiinteistöala	0,00	1 135 850,69	0,00	13 721,51
Rakentaminen	0,00	1 068 728,01	0,00	119 736,73
Tukku- ja vähittäiskauppa	0,00	623 508,25	0,00	90 623,36
Teollisuus	0,00	174 694,40	0,00	224 277,94
Kuljetus ja varasto	0,00	68 131,61	0,00	1 270,14
Muut	0,00	391 275,11	0,00	155 595,82
Kotitaloudet	0,00	25 614 601,06	0,00	513 031,13
Yhteensä 31.12.2020	0,00	29 262 637,72	0,00	1 132 410,04

Luottoriskikertymä toimialoittain, riskiluokkaa ei luokiteltu

Yritykset	0,00	5 403 632,02	83 900 000,00	499 309,54
Maatalous	0,00	603 456,30	500 000,00	2 348,93
Kiinteistöala	0,00	521 800,22	7 150 000,00	0,00
Rakentaminen	0,00	1 100 259,48	0,00	7 037,80
Tukku- ja vähittäiskauppa	0,00	655 648,45	5 000 000,00	27 353,79
Teollisuus	0,00	486 269,42	31 300 000,00	279 114,10
Kuljetus ja varastointi	0,00	211 488,56	2 400 000,00	22 105,46
Muut	0,00	1 824 709,59	37 550 000,00	161 349,46
Julkisyhteisöt	0,00	0,00	1 100 000,00	0,00
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	0,00	74 442,55	0,00	557,45
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	16 257 592,18	0,00	14 150 000,00	188,79
Kotitaloudet	0,00	13 045 851,94	0,00	59 757,23
Yhteensä 31.12.2020		16 257 592,18	18 523 926,51	99 150 000,00
				559 813,01

1.23 Vakuuksien ja muiden luoton laatua parantavien järjestelyjen vaikutus**Luottoriskille alttiina oleva määrä, johon kohdistuu vakuus**

	2021	2020	Kuvaus hallussa olevasta vakuudesta
Saamiset yleisöillä ja julkisyhteisöillä	1 336 857 854,54	1 288 681 610,51	
Asuntoluotot	626 282 156,60	632 226 256,86	Pääosin asuinkiinteistövakuuksia
Yritysluotot	431 049 327,11	369 980 949,88	Pääosin kiinteistövakuuksia
Kulutusluotot	125 345 650,74	135 623 387,05	Pääosin asuinkiinteistövakuuksia
Muut	154 180 720,09	150 851 016,72	Pääosin kiinteistövakuuksia

TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT**2.01 Korkotuotot ja -kulut**

	2021	2020
Korkotuotot		
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavista saamisistodistuksista	751 587,32	561 617,29
Saamisista luottolaitoksilta	1 426,23	4 340,51
Saamisista yleisöillä ja julkisyhteisöillä	23 981 977,05	23 960 136,74
Saamisistodistuksista	1 804 298,64	2 046 007,10
Johdannaissopimuksista	1 046 953,34	1 073 677,85
Rahoitusvelkojen negatiivista korkokuluista	562 453,09	322 008,47
Muut korkotuotot	27 664,34	37 620,70
Yhteensä	28 425 360,01	28 343 988,66
Korkotuotot vaiheeseen 3 kirjatuista rahoitusvaroista	901 315,43	1 265 373,89
Korkokulut		
Velosta luottolaitoksille	-805 355,33	-1 338 369,95
Velosta yleisöille ja julkisyhteisöille	-431 657,60	-923 730,55
Negatiiviset korkotuotot rahoitusvaroista	-579 690,42	-354 695,48
Muut korkokulut	-22 353,72	-21 028,78
Yhteensä	-1 839 057,07	-2 637 824,76

2.02 Tuotot oman pääoman ehtoista sijoituksista

	2021	2020
Käypään arvoon tuloksen kautta kirjatuista sijoituksista saadut osinkotuotot	425 936,24	823 797,76
Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjatuista sijoituksista	0,00	90 037,16
joista tilikauden lopussa hallussa oleviin sijoituksiin liittyvät osingot	0,00	90 037,16
Yhteensä	425 936,24	913 834,92

2.03 Palkkiotuotot ja -kulut

	2021	2020
Palkkiotuotot		
Luotonannosta	3 698 881,00	3 181 334,97
Ottolainauksesta	29 790,71	23 325,09
Maksuliikenteestä	8 593 897,79	7 715 389,99
Omaisuuksienhoidosta	1 304 959,08	1 139 520,48
Välitetyistä toiminnoista	9 724 188,39	7 880 809,27
Takausten myöntämisestä	645 747,70	554 973,36
Muut palkkiotuotot	346 440,95	362 090,92
Yhteensä	24 343 905,62	20 827 444,08
Palkkiokulut		
Maksut toimitusmaksut	-247 463,15	-234 567,17
Muut	-2 224 010,10	-2 242 573,45
Yhteensä	-2 471 473,25	-2 477 140,62

2.04 Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot

	2021	2020	Yhteensä
	Myyntivoitot ja -tappiot (netto)	Käyvän arvon muutokset (netto)	
Saamisistodistuksista	11 605,76	-214 199,36	-202 593,60
Osakkeista ja osuuksista	167 429,97	3 905 383,73	4 072 813,70
Arvopaperikaupan nettotuotot yhteensä	179 035,73	3 691 184,37	3 870 220,10
Valuuttatoiminnan nettotuotot	-2 695,73	0,00	-2 695,73
Tuloslaskelma- ja yhteensä	176 340,00	3 691 184,37	3 867 524,37

	2020	Käyvän arvon muutokset (netto)	Yhteensä
Saamistodistuksista	13 299,53	-545 862,60	-532 563,07
Osakkeista ja osuuksista	-329 174,78	6 836 031,30	6 506 856,52
Arvopaperikaupan nettotuotot yhteensä	-315 875,25	6 290 168,70	5 974 293,45
Valuuttatoiminnan nettotuotot	-215 429,07	0,00	-215 429,07
Tuloslaskelmaerä yhteensä	-531 304,32	6 290 168,70	5 758 864,38

2.05 Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattujen rahoitusvarojen nettotuotot

	2021	Siirret käyvän arvon rahastosta	Yhteensä
Saamistodistuksista	-6 472,72	40 401,92	33 929,20
Yhteensä	-6 472,72	40 401,92	33 929,20

	2020	Siirret käyvän arvon rahastosta	Yhteensä
Saamistodistuksista	190 165,50	142 429,34	332 594,84
Yhteensä	190 165,50	142 429,34	332 594,84

2.06 Suojauslaskennan nettotulos

	2021	2020
Suojaavien johdannaisien käyvän arvon muutos (netto)	-4 475 497,16	2 458 830,50
Suojattavien kohteiden käyvän arvon muutos (netto)	4 440 638,59	-2 458 540,89
Yhteensä	-34 858,57	289,61

2.07 Sijoituskiinteistöjen nettotuotot

	2021	2020
Vuokra- ja osinkotuotot	961 714,30	970 573,67
Vuokratulot	-1 920,00	-1 920,00
Suunnitelman mukaiset poistot	-203 040,44	-172 156,98
Myyntivoitot ja -tappiot (netto)	-111 515,00	-32 870,86
Arvonalentumistappiot	-550 000,00	-530 801,38
Muut tuotot	35 101,50	24 724,40
Muut kulut	-685 676,49	-691 280,19
Yhteensä	-555 336,13	-433 731,34

2.08 Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut

	2021	2020
Liiketoiminnan muut tuotot		
Vuokratuotot omassa käytössä olevasta kiinteistöomaisuudesta	2 685,20	1 540,19
Luovutusvoitot omassa käytössä olevasta kiinteistöomaisuudesta	86 658,89	1,00
Vakuutusyhtiöiltä saadut korvaukset, jotka eivät kohdistu sijoituskiinteistöihin	4 734,15	0,00
Muut tuotot	1 152 044,21	943 030,95
Yhteensä	1 246 122,45	944 572,14

	2021	2020
Liiketoiminnan muut kulut		
Vuokratulot	-226 003,16	-249 245,61
Kulut omassa käytössä olevasta kiinteistöomaisuudesta	-872 539,23	-880 690,59
Omassa käytössä olevan kiinteistöomaisuuden luovutus tappiot	-138 041,09	-138 946,28
Vakuusrahastomaksut	-1 043 314,79	-840 665,41
Muut kulut	-4 222 377,23	-4 266 177,07
Yhteensä	-6 502 275,50	-6 375 724,94

2.09 Henkilöstökulut

	2021	2020
Palkat ja palkkiot	-7 869 570,91	-7 940 000,21
Henkilösivukulut	-1 418 466,98	-1 368 235,86
Eläkekulut	-1 152 924,72	-1 105 116,58
Muut henkilösivukulut	-265 542,26	-263 119,28
Yhteensä	-9 288 037,89	-9 308 236,07

2.10 Muut hallintokulut

	2021	2020
Muut henkilöstökulut	-676 673,17	-759 520,52
Toimistokulut	-4 617 414,29	-3 010 033,52
Atk-kulut	-7 982 543,77	-7 635 490,94
Yhteyksikulut	-593 126,26	-655 655,34
Edustus- ja markkinointikulut	-1 006 381,76	-1 158 493,57
Muut hallintokulut	-50 051,10	-1 406,25
Yhteensä	-14 926 190,35	-13 220 600,14

2.11 Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä

	2021	2020
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 571 441,40	-1 744 211,98
Aineelliset hyödykkeet	-269 744,07	-321 871,02
Aineettomat hyödykkeet	-1 281 697,33	-1 422 340,96
Arvonalentumiset ja niiden peruutukset	-409 000,00	-151 057,60
Aineelliset hyödykkeet	-409 000,00	-151 057,60
Yhteensä	-1 980 441,40	-1 895 269,58

2.12 Odotettavissa olevat luottotappiot lutoista ja muista sitoumuksista sekä muista rahoitusvaroista

		2021		Tuloslaskelmaan kirjatut lopullisten luottotappioiden peruutukset		Tuloslaskelmaan kirjatut lopulliset luottotappiot ja arvonalentumistappiot
Odotettavissa olevat luottotappiot jaksotettuun hankintamenoön kirjattavista rahoitusvaroista sekä takauksista ja muista taseen ulkopuolisista sitoumuksista	Sopimuskohtaiset odotettavissa olevat luottotappiot, brutto	Peruutukset				
Saamisista luottolaitoksilta	-4 154,98	0,00	-	-	-	-
Saamisista yleisöiltä ja julkisyhteisöiltä	-2 374 563,93	685 938,49	133 108,36	-	-	-1 365 474,90
Saamis todistukset	0,00	-	-	-	-	0,00
Taseen ulkopuoliset erät	147 630,57	-	-	-	-	0,00
Yhteensä	-2 231 088,34	685 938,49	133 108,36			-1 365 474,90
Muiden rahoitusvarojen odotettavissa olevat luottotappiot ja arvonalentumistappiot						
Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavat saamis todistukset Tytäritys- ja omistusyhteyksien osakkeiden ja osuuksien arvonalentumistappiot	208 520,75	0,00	0,00	-	-	0,00
Muut käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavat rahoitusvarat	0,00	-	-	-	-	0,00
Yhteensä	208 520,75	0,00	0,00			0,00
Odotettavissa olevat luottotappiot yhteensä	-2 022 567,59	685 938,49	133 108,36			-1 365 474,90

		2020		Tuloslaskelmaan kirjatut lopullisten luottotappioiden peruutukset		Tuloslaskelmaan kirjatut lopulliset luottotappiot ja arvonalentumistappiot
Odotettavissa olevat luottotappiot jaksotettuun hankintamenoön kirjattavista rahoitusvaroista sekä takauksista ja muista taseen ulkopuolisista sitoumuksista	Sopimuskohtaiset odotettavissa olevat luottotappiot, brutto	Peruutukset				
Saamisista luottolaitoksilta	-4 998,07	0,00	-	-	-	-
Saamisista yleisöiltä ja julkisyhteisöiltä	-4 955 181,18	2 809 687,29	123 903,55	-	-	-4 450 767,94
Saamis todistukset	0,00	-	-	-	-	0,00
Taseen ulkopuoliset erät	-95 533,64	-	-	-	-	0,00
Yhteensä	-5 055 712,89	2 809 687,29	123 903,55			-4 450 767,94
Muiden rahoitusvarojen odotettavissa olevat luottotappiot ja arvonalentumistappiot						
Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavat saamis todistukset Tytäritys- ja omistusyhteyksien osakkeiden ja osuuksien arvonalentumistappiot	-916 128,22	0,00	0,00	-	-	0,00
Muut käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavat rahoitusvarat	0,00	-	-	-	-	0,00
Yhteensä	-916 128,22	0,00	0,00			0,00
Odotettavissa olevat luottotappiot yhteensä	-5 971 841,11	2 809 687,29	123 903,55			-4 450 767,94

2.13 Tuotot liiketoiminta-alueittain ja markkina-alueittain

	2021	2020
Pankkitoiminnan tuotot	55 913 526,12	54 049 972,23

Tuottojen, liikevoiton, varojen ja velkojen jakautumista liiketoiminta-alueittain ei ole ilmoitettu, koska jaolla ei ole olennaista merkitystä. Pankki harjoittaa liiketoimintaa vain Suomessa.

VAKUUKSIA JA VASTUUSITOUMUKSIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

3.01 Annetut vakuudet

Omasta velasta annetut:	Tase-erä			
	Pantit	Kiinnitykset	Muut vakuudet	Yhteensä
Velat luottolaitoksille	19 597 005,00	0,00	0,00	19 597 005,00
Omasta velasta annetut yhteensä	19 597 005,00	0,00	0,00	19 597 005,00

Muiden velasta annetut:

Pankki ei ole antanut muiden veloista vakuuksia.

3.02 Eläkevastuut

Henkilöstön eläketurva on järjestetty eläkevakuutusyhtiön Elon kautta eikä kattamaton eläkevastuuta ole.

3.03 Leasing ja muut vuokravastuut

Ei-peruutettavissa olevien vuokrasopimusten perusteella maksettavat vähimmäisvuokrat

	2021	2020
Yhden vuoden kuluessa	138 954,30	123 479,13
Yli vuoden kuluessa ja enintään viiden vuoden kuluessa	65 116,16	50 834,84

3.04 Taseen ulkopuoliset sitoumukset

	2021	2020
Asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset		
Takaukset	17 261 751,59	15 375 575,91
Muut asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset	132 000,00	198 800,00
Asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset joista luottolupaukset	105 668 475,10	93 275 117,43
Taseen ulkopuoliset sitoumukset yhteensä	123 062 226,69	108 849 493,34

3.06 Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt

	2021	2020
Pankki kuuluu Oy Samlink Ab:n arvonnäköverovelvollisuusryhmään.		
Arvonnäköveron ryhmärekisteröintiin liittyvä yhteisvastuumäärä	715 376,54	2 322 800,12

HENKILÖSTÖÄ, JOHTOA JA LÄHIPIIRIÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT

	Henkilömäärä tilikauden lopussa	Henkilömäärä tilikauden lopussa 31.12.	Henkilömäärä tilikauden lopussa	Henkilömäärä tilikauden lopussa 31.12.
4.01 Henkilöstön lukumäärä 31.12.				
	2021	2020		
Vakinainen kokoaikainen henkilöstö	109	125		
Vakinainen osa-aikainen henkilöstö	11	9		
Määräaikainen henkilöstö	2	2		
Yhteensä	122	136		

4.02 Johdon palkat, palkkiot ja eläkesitoumukset

	2021	2020
Hallituksen jäsenet ja varajäsenet sekä toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa, palkat ja palkkiot	524 524,50	654 969,00
Yhteensä	524 524,50	654 969,00

4.03 Johdolle myönnetty luoto ja takaukset

	2021	Takaukset	2020	Takaukset
	Luoto		Luoto	
Hallituksen jäsenet ja varajäsenet sekä toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa	1 151 551,13	0,00	1 061 020,41	0,00
Yhteensä	1 151 551,13	0,00	1 061 020,41	0,00
Lisäykset	442 000,00	0,00	100 000,00	0,00
Vähennykset	351 469,28	0,00	138 593,65	0,00

Luoto ja takaukset on myönnetty ehdoin, joita sovelletaan vastaaviin asiakasluottoihin ja takauksiin.

4.04 Lähipiiritiedot

Lähipiirin määrittely

Luottolaitoksen lähipiiri määritellään tilinpäätöksessä esitettävien tietojen standardin IAS 24 Lähipiiriä koskevat tiedot tilinpäätöksessä mukaisesti.

Saamiset, takaukset ja vakuudet lähipiiriltä

	2021	Sijoitukset	Muut saamiset	Takaukset/ vakuudet
Lähipiiriin kuuluminen peruste	Saamiset yleisöillä ja julkisyhteisöillä			
Johto *)	1 151 551,13	0,00	0,00	0,00
Sukulaisuus	35 360,52	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	1 186 911,65	0,00	0,00	0,00

*) Johdon luoto ja takaukset on esitetty liitetiedossa 4.03.

**) Muut kohtaan sisältyvät : Lähipiiriin kuuluvan henkilön määräysvalta yhteisö tai yhteisö, johon on huomattava vaikutusvalta sekä Eläkesäätiö/-kassa

Odotettavissa olevat luottotappiot

	2021	Sijoitukset	Muut saamiset	Takaukset/ vakuudet
Tilikauden alussa	23 579,22	0,00	0,00	0,00
Tilikauden muutos	-15 713,89	0,00	0,00	0,00
Tilikauden lopussa	7 865,33	0,00	0,00	0,00

	2020	Sijoitukset	Muut saamiset	Takaukset/ vakuudet
Lähipiiriin kuuluminen peruste	Saamiset yleisöillä ja julkisyhteisöillä			
Johto *)	1 061 020,41	0,00	0,00	0,00
Sukulaisuus	57 941,71	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	1 118 962,12	0,00	0,00	0,00

*) Johdon luoto ja takaukset on esitetty liitetiedossa 4.03.

**) Muut kohtaan sisältyvät : Lähipiiriin kuuluvan henkilön määräysvalta yhteisö tai yhteisö, johon on huomattava vaikutusvalta sekä Eläkesäätiö/-kassa

Odotettavissa olevat luottotappiot

	2020	Sijoitukset	Muut saamiset	Takaukset/ vakuudet
Tilikauden alussa	22 867,23	0,00	0,00	0,00
Tilikauden muutos	711,99	0,00	0,00	0,00
Tilikauden lopussa	23 579,22	0,00	0,00	0,00

Saamisia ja sijoituksia koskevat pääasialliset ehdot:

Annettujen takauksien ja asetettujen vakuuksien pääasiallinen sisältö:

Tässä esitettävät tiedot kirjanpitovelvollisen ja sen lähipiiriin välillä tehdyistä liiketoimista, jos niitä ei ole toteutettu tavanomaisin kaupallisin ehdoin. Tähän kuvaukseen liitetään liiketoimen arvo, lähipiirisuhteen luonne ja muut välittämättömät tiedot taloudellisen aseman arvioimisen kannalta. Tavanomaisin ehdoin toteutuneista lähipiiriliiketoimista tulee ilmoittaa liitetietona niiden osapuolelta rahamäärät, jos ne ovat tarpeen oikean ja riittävän kuvan antamiseksi.

OMISTUKSET MUISSA YRITYKSISSÄ

5.01 Konserniliinipäätökseen yhdistelemättä jätetyt pienet tytär- ja osakkuusyhtiöt

Tytäryhtiöt	Kirjanpitoarvo	Oma pääoma **)	Tilikauden tulos	Kpl	Määräysvallan perust.
Asunto- ja kiinteistöyhtiöt	3 900 000,00	5 753 358,99	6 569,40		2
Osakkuus- ja omistusyhteisyritykset	Kirjanpitoarvo	Oma pääoma **)	Tilikauden tulos	Kpl	Määräysvallan perust.
Asunto- ja kiinteistöyhtiöt	2 564 835,01	6 619 068,96	-25 451,20		3

5.02 Omistukset muissa yrityksissä

Yrityksen nimi ja kotipaikka	Omistusosuus, %	Oma pääoma**	Tilikauden tulos*
Sp-Henkivakuutus Oy Espoo	15,66	50 521 411,76	8 207 730,58
Nooa Säästöpankki Oy Helsinki	18,73	56 004 571,63	870 824,01
Sp-Rahastoyhtiö Oy Helsinki	15,36	12 713 959,32	2 540 081,03
Säästöpankkien Holding Oy Helsinki	16,97	1 634 673,72	-5 620,53
Sp-Koti Oy Espoo	15,12	-6 169,75	130 811,26
Säästöpankkien Keskuspankki Oyj Espoo	18,31	83 619 553,09	-1 387 469,10
Sp-Kiinnitysluotto pankki Oyj Helsinki	19,91	111 645 561,26	5 248 567,15
Säästöpankkiliitto osk Espoo	16,96	216 294,35	-232 454,71
Urbanit Kodit Oy Helsinki	15,97	137 902,01	4 251,69
Yhteensä		316 161 315,36	14 975 159,38

*) Tilikauden 2020 oma pääoma ja voitto

***) Oma pääoma sisältää liinipäätössiirtojen kertymän laskennallisella verovelalla vähennettynä. Yhdistelyperiaatteet on esitelty osana liinipäätössiirtoja.

MUUT LIITETIEDOT

6.01 Luottolaitoksen harjoittama notariaattitoiminta

Luottolaitoksen tarjoamat omaisuudenhoitopalvelut

Pankki tarjoaa sijoituspalvelulain 11§:n mukaista toimeksiantojen välittämistä ja toteuttamista, kaupankäyntiä omaan lukuun, omaisuudenhoitoa ja sijoitusneuvontaa ja 15 §:n mukaista rahoitusvälineiden säilytys- ja hoitopalvelua sekä tallelokeropalvelua ja niihin liittyviä palveluja.

Pankki tarjoaa ns. täyden palvelun tai muun sopimuksen mukaisia omaisuudenhoitoa.

	2021	2020
	Pankin hallussa olevat asiakasvarat	Pankin hallussa olevat asiakasvarat
Täyden valtakirjan mukainen omaisuudenhoito	66 430 334,00	20 579 321,91
Yhteensä	66 430 334,00	20 579 321,91

6.02 Tilintarkastajan palkkiot

	2021	2020
Tilintarkastajan palkkiot toimeksiantoryhmittäin		
Tilintarkastus	46 814,42	53 368,31
Muut palvelut	9 300,00	37 190,68
Yhteensä	56 114,42	90 558,99

6.03 Pitkäaikaisäästäminen

	2021 Eur	lkm	2020 Eur	lkm
Säästövarat yhteensä	19 943,60	3	18 644,01	4
Talletukset yhteensä	3 965,51	3	5 952,24	4
PS-liitit	3 965,51	3	5 952,24	4
Asiakasvarat yhteensä	15 978,09		12 691,77	
Rahastot	15 978,09		12 691,77	

6.04 Oikeudenkäynnit

Pankki on osallisena oikeudenkäynneissä, joiden käsittely on kesken 31.12.2021.

Oikeudenkäynnit koskevat tavanomaisia liiketoimia.

Pankki ei ole tehnyt oikeudenkäynteihin liittyviä varauksia eikä ole todennäköistä, että pankille olisi oikeudenkäyntien tuloksena tulossa merkittäviä menetyksiä.

TILINPÄÄTÖKSEN JA TOIMINTAKERTOMUKSEN ALLEKIRJOITUS

Iisalmessa 2. päivänä helmikuuta 2022

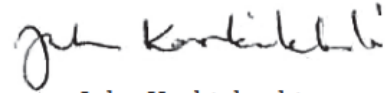
Säästöpankki Optian hallitus

Antero Savolainen
puheenjohtaja

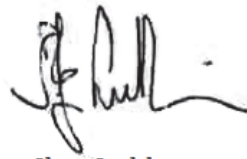
Kirsi Hedman
varapuheenjohtaja

Juha Korkiakoski
jäsen

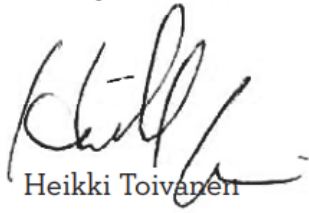
Tiina-Liisa Liukkonen
jäsen

Ilpo Lukkarinen
jäsen

Katja Määttä
jäsen

Heikki Toivanen
jäsen

Heikki Paasonen
toimitusjohtaja

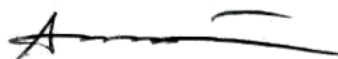
TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Iisalmessa 9. päivänä helmikuuta 2022

KPMG Oy Ab

Tilintarkastusyhteisö

Antti Kääriäinen, KHT

TILINTARKASTUSKERTOMUS

Säästöpankki Optian isännistölle

Tilinpäätöksen tilintarkastus

Tilinpäätöksen tilintarkastuslausunto

Olemme tilintarkastaneet Säästöpankki Optian (y-tunnus 0170559-8) tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.- 31.12.2021. Tilinpäätös sisältää taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan pankin toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset.

Lausuntonemme on ristiriidaton hallitukselle annetun lisäraportin kanssa.

Lausunnon perustelut

Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvän tilintarkastustavan mukaisia velvollisuuksiimme kuvataan tarkemmin kohdassa Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa.

Olemme riippumattomia pankista niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaamme tilintarkastusta ja olemme täyttäneet muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuutemme.

Pankille suorittamamme muut kuin tilintarkastuspalvelut ovat parhaan tietomme ja käsityksemme mukaisesti olleet Suomessa noudatettavien, näitä palveluja koskevien säännösten mukaisia, emmekä ole suorittaneet EU-asetuksen 537/2014 5. artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja kiellettyjä palveluja. Suorittamamme muut kuin tilintarkastuspalvelut on esitetty tilinpäätöksen liitetiedossa 6.02.

Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntonemme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Olennaisuus

Tarkastuksen laajuuteen on vaikuttanut soveltamamme olennaisuus. Olennaisuus on määritetty perustuen ammatilliseen harkintaamme ja se ohjaa tarkastustoimenpiteiden luonteen, ajoituksen ja laajuuden määrittämisessä, sekä todettujen virheellisyyksien vaikutusten arvioimisessa suhteessa tilinpäätökseen kokonaisuutena. Olennaisuuden taso perustuu arvioon sellaisten virheellisyyksien suuruudesta, joilla yksin tai yhdessä voisi kohtuudella odottaa olevan vaikutusta tilinpäätöksen käyttäjien tekemiin taloudellisiin päätöksiin. Olemme ottaneet huomioon myös sellaiset virheellisyydet, jotka laadullisten seikkojen vuoksi ovat mielestämme olennaisia tilinpäätöksen käyttäjille.

Merkittävimmät arvioidut olennaisen virheellisyyden riskit

Olemme alla kuvanneet arviomme merkittävimmistä olennaisen virheellisyyden riskeistä, mukaan lukien väärinkäytöksestä johtuvan olennaisen virheellisyyden riskeistä, sekä esittäneet yhteenvedon siitä, miten olemme toimineet näiden riskien johdosta.

Olemme ottaneet tilintarkastuksessa huomioon riskin siitä, että johto sivuuttaa kontrolleja. Tähän on sisältynyt arviointi siitä, onko viitteitä sellaisesta johdon tarkoitushakuisesta suhtautumisesta, josta aiheutuu väärinkäytöksestä johtuvan olennaisen virheellisyyden riski.

MERKITTÄVIMMÄT ARVIOIDUT OLENNAISEN VIRHEELLISYYDEN RISKIT

KUINKA OLEMME TOIMINEET NÄIDEN RISKIEN JOHDOSTA

Saamiset asiakkailta - arvostus (tilinpäätöksen liitetiedot 1.01 ja 1.17)

Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä, 1324,8 milj., on merkittävä erä Säästöpankki Optian taseessa muodostaen 72,2 % taseen loppusummasta.

IFRS 9 *Rahoitusinstrumentit* -standardin mukaisten odotettavissa olevien luottotappioiden laskenta perustuu Säästöpankkiryhmän käyttämiin laskentamalleihin. Laskennassa käytetään oletuksia, arvioita ja johdon harkintaa, joka koskee erityisesti asiakkaiden maksuhäiriötodennäköisyyden arviointia, vakuuksien arvostamista ja saamisten luokittelua luottoriskin perusteella.

Odotettavissa olevien luottotappioiden laskennan osatekijöitä päivitetään ja tarkennetaan toteutuneen luottoriskikehityksen, laskentaprosessin validoinnin ja kehittämisen sekä sääntelymuutosten ja -vaatimusten perusteella.

Tasearvon merkittävydestä, käytettävien laskentamenetelmien monimutkaisuudesta ja arvostamiseen liittyvästä johdon harkinnasta johtuen saamisten arvostaminen on tilintarkastuksen kannalta keskeinen seikka.

Olemme arvioineet luotonannon ohjeistuksen noudattamista sekä saamisten kirjaamiseen ja valvontaan liittyviä periaatteita ja kontroleja. Luottoprosessin ja luottotakannan tarkastuksessa on hyödynnetty data-analyysejä.

Olemme muodostaneet käsityksen keskeisistä luotonantoon liittyvistä kontroleista Säästöpankkiryhmän keskitetyn antolainausprosessin osien sekä odotettavissa olevien luottotappioiden laskennan kontrolliympäristöstä keskitettyjä tarkastustoimenpiteitä hyödyntäen.

Tarkastuksen keskeisimpiä osa-alueita ovat olleet merkittävimmät ECL-laskentaan liittyvät johdon harkintaa edellyttävät tekijät, vakuuksien arvostus suhteessa Säästöpankkiryhmän laatimiin ohjeisiin sekä koronaviruspandemian vaikutukset luottoriskiasemaan ja ECL-laskentaan.

Lisäksi olemme arvioineet Säästöpankki Optian saamia ja odotettavissa olevien luottotappioita koskevien liitetietojen asianmukaisuutta.

Käypään arvoon arvostettavat rahoitusvarat - arvostus (tilinpäätöksen liitetiedot 1.02, 1.03, 1.04, 1.05, 1.19 ja 1.20)

Säästöpankki Optia on soveltanut käypään arvoon arvostettaviin rahoitusvaroihin IFRS 9 *Rahoitusinstrumentit* -standardia.

Käypään arvoon arvostettavat rahoitusvarat muodostavat 13,2 % Säästöpankki Optian taseesta. Tilinpäätökseen 2021 käypään arvoon arvostettavat rahoitusvarat ovat saamistodistukset, saamiset ja osakkeet 238,2 milj. euroa sekä johdannaiset 5,3 milj. euroa.

Rahoitusinstrumenttien käypä arvo määritellään joko toimivilta markkinoilta saatavien hintanoteerauksien avulla tai jos toimivia markkinoita ei ole, Säästöpankkiryhmän arvostusmenetelmiä käyttäen. Käyvän arvon määrittämiseen liittyy harkinnavaraisuutta erityisesti niiden instrumenttien osalta, joiden markkina-arvoa ei saada julkisista markkinanoteerauksista.

Olemme arvioineet Säästöpankki Optian käyttämien arvostusperiaatteiden asianmukaisuutta sekä soveltuvan tilinpäätösnormiston noudattamista.

Tilinpäätöstarkastuksen yhteydessä olemme verranneet sijoitusomaisuuden arvostamisessa käytettyjä käypä arvoja markkinanoteerauksiin ja muihin ulkopuolisiin hintalähteisiin.

Johdannaissopimusten osalta olemme arvioineet kirjanpitokäsittelyn asianmukaisuutta suhteessa IFRS-säännösten vaatimuksiin.

Lisäksi olemme arvioineet käypään arvoon arvostettavia rahoitusvaroja koskevien tilinpäätöksen liitetietojen oikeellisuutta.

Tilinpäätöstä koskevat hallituksen ja toimitusjohtajan velvollisuudet

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen laatimisesta siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset. Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat myös sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka ne katsovat tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä.

Hallitus ja toimitusjohtaja ovat tilinpäätöstä laatiessaan velvollisia arvioimaan pankin kykyä jatkaa toimintaansa ja soveltuviissa tapauksissa esittämään seikat, jotka liittyvät toiminnan jatkuvuuteen ja siihen, että tilinpäätös on laadittu toiminnan jatkuvuuteen perustuen. Tilinpäätös laaditaan toiminnan jatkuvuuteen perustuen, paitsi jos pankki aiotaan purkaa tai toiminta lakkauttaa tai ei ole muuta realistista vaihtoehtoa kuin tehdä niin.

Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa

Tavoitteenamme on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä, sekä antaa tilintarkastuskertomus, joka sisältää lausuntoni. Kohtuullinen varmuus on korkea varmuustaso, mutta se ei ole tae siitä, että olennainen virheellisyys aina havaitaan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti suoritettavassa tilintarkastuksessa. Virheellisyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voitaisiin kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Hyvän tilintarkastustavan mukaiseen tilintarkastukseen kuuluu, että käytämme ammatillista harkintaa ja säilytämme ammatillisen skeptisyyden koko tilintarkastuksen ajan. Lisäksi:

- Tunnistamme ja arvioimme väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvat tilinpäätöksen olennaisen virheellisuuden riskit, suunnittelen ja suoritamme näihin riskeihin vastaavia tilintarkastustoimenpiteitä ja hankimme lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä. Riski siitä, että väärinkäytöksestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, on suurempi kuin

riski siitä, että virheestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, sillä väärinkäytökseen voi liittyä yhteistoimintaa, väärentämistä, tietojen tahallista esittämättä jättämistä tai virheellisten tietojen esittämistä taikka sisäisen valvonnan sivuuttamista.

- Muodostamme käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäksemme suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta emme siinä tarkoituksessa, että pystyisimme antamaan lausunnon pankin sisäisen valvonnan tehokkuudesta.
- Arvioimme sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuutta sekä johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden ja niistä esitettävien tietojen kohtuullisuutta.
- Teemme johtopäätöksen siitä, onko hallituksen ja toimitusjohtajan ollut asianmukaista laatia tilinpäätös perustuen oletukseen toiminnan jatkuvuudesta, ja teemme hankkimamme tilintarkastusevidenssin perusteella johtopäätöksen siitä, esiintyykö sellaista tapahtumiin tai olosuhteisiin liittyvää olennaista epävarmuutta, joka voi antaa merkittävää aiheutta epäillä pankin kykyä jatkaa toimintaansa. Jos johtopäätösemme on, että olennaista epävarmuutta esiintyy, meidän täytyy kiinnittää tilintarkastuskertomuksessa lukijan huomiota epävarmuutta koskeviin tilinpäätöksessä esitettäviin tietoihin tai, jos epävarmuutta koskevat tiedot eivät ole riittäviä, mukauttaa lausuntomme. Johtopäätöksemme perustuvat tilintarkastuskertomuksen antamispäivään mennessä hankittuun tilintarkastusevidenssiin. Vastaiset tapahtumat tai olosuhteet voivat kuitenkin johtaa siihen, ettei pankki pysty jatkamaan toimintaansa.
- Arvioimme tilinpäätöksen, kaikki tilinpäätöksessä esitettävät tiedot mukaan lukien, yleistä esittämistapaa, rakennetta ja sisältöä ja sitä, kuvastaako tilinpäätös sen perustana olevia liiketoimia ja tapahtumia siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan.

Kommunikoimme hallintoelinten kanssa muun muassa tilintarkastuksen suunnitellusta laajuudesta ja ajoituksesta sekä merkittävistä tilintarkastushavainnoista, mukaan lukien mahdolliset sisäisen valvonnan merkittävät puutteellisuudet, jotka tunnistamme tilintarkastuksen aikana.

Muut raportointivelvoitteet

Tilintarkastustoimeksiantoa koskevat tiedot

KPMG:n palveluksessa ollut KHT-tilintarkastaja on toiminut isännistön valitsemana tilintarkastajana vuodesta 2020 alkaen yhtäjaksoisesti kahden vuoden ajan.

Muu informaatio

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat muusta informaatiosta. Muu informaatio käsittää toimintakertomuksen. Tilinpäätöstä koskeva lausuntomme ei kata muuta informaatiota.

Velvollisuutemme on lukea muu informaatio tilinpäätöksen tilintarkastuksen yhteydessä ja tätä tehdesämme arvioida, onko muu informaatio olennaisesti ristiriidassa tilinpäätöksen tai tilintarkastusta suoritettaessa hankkimamme tietämyksen kanssa tai vaikuttaako se muutoin olevan olennaisesti virheellistä. Toimintakertomuksen osalta velvollisuutenamme on lisäksi arvioida, onko toimintakertomus laadittu sen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Lausuntonamme esitämme, että toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat yhdenmukaisia ja että toimintakertomus on laadittu toimintakertomuksen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Jos teemme suorittamamme työn perusteella johtopäätöksen, että toimintakertomuksessa on olennainen virheellisyys, meidän on raportoitava tästä seikasta. Minulla ei ole tämän asian suhteen raportoitavaa.

Lisälmessa 9. helmikuuta 2022

KPMG OY AB

Antti Kääriäinen
KHT

HALLINTO 2021

Isännät

Puheenjohtaja:

Tuppurainen Kari maanmittausinsinööri Ylä-Savo

Varapuheenjohtaja:

Lähteinen Sari tuotekehityspäällikkö Ylä-Savo

Ahonen Petri elinvoimajohtaja Ylä-Savo
 Ahponen Pentti ulkoilualueiden hoitaja Ylä-Savo
 Autio Markus upseeri Kajaani
 Eskelinen Anne jalkahoitaja Ylä-Savo
 Eskelinen Pekka maanviljelijä Ylä-Savo
 Etelä Marja kehittämisspäällikkö Oulu
 Hakkarainen Juhon tuotannonkehittäjä Ylä-Savo
 Hakkarainen Merja liikkeenharjoittaja Ylä-Savo
 Hietala Hannu toimitusjohtaja Oulu
 Huttunen Jukka ylikonstaapeli Ylä-Savo
 Huttunen-Savolainen Mirva hoivakoordinaattori Ylä-Savo
 Hämäläinen Ari maanviljelijä Mikkeli-Lappeenranta
 Iломäki Timo lehtori Jyväskylä
 Jokinen Harri sairaanhoitaja Ylä-Savo
 Jorma Sakari teknologiajohtaja Oulu
 Juntunen Risto maanviljelijä Ylä-Savo
 Juutinen Tiina hankekoordinaattori Ylä-Savo
 Juvonen Kari luokanopettaja Ylä-Savo
 Kaakinen Veli-Antero maanviljelijä Oulu
 Karhunen Juhani verosihteeri Ylä-Savo
 Kattainen Anne osastosihteeri Ylä-Savo
 Kattainen Pekka autoilija Ylä-Savo
 Kauppinen Perttu suunnitteluinsinööri Ylä-Savo
 Kinnunen Juha yrittäjä Joensuu
 Kokko Kari varatoimitusjohtaja Oulu
 Komulainen Hannu opinto-ohjaaja Kajaani
 Koponen Sirpa toimitusjohtaja Kuopio
 Kotilainen Miikka yrittäjä Joensuu
 Kouvalainen Elisa luokanopettaja Ylä-Savo
 Laine Jari valokuvaaja Jyväskylä
 Laukkanen Anneli psykologi Ylä-Savo
 Laukkanen Kalle Pekka konduktööri Ylä-Savo
 Liimatainen Reijo toimitusjohtaja Jyväskylä
 Lintunen Katja arkkitehti Ylä-Savo
 Logren Leila kirjastovirkailija Ylä-Savo
 Lukkari Eero maatilayrittäjä Kajaani
 Martikainen Hannu maanviljelijä Ylä-Savo
 Martikainen Tarja tieisännöitsijä Ylä-Savo

Mikkonen Minna yrittäjä Ylä-Savo
 Mykkänen Ahti metsuri Ylä-Savo
 Mörö Riitta talouspäällikkö Oulu
 Niskanen Risto yrittäjä Ylä-Savo
 Nissinen Seppo aluepäällikkö Ylä-Savo
 Nuutinen Ilpo metsätalousinsinööri Kuopio
 Oikarinen Oskari toimitusjohtaja Kajaani
 Partanen Ismo toimitusjohtaja Ylä-Savo
 Partonen Veli-Pekka yrittäjä Mikkeli-Lappeenranta
 Parviainen Sirpa toimitusjohtaja Ylä-Savo
 Pelkonen Aulis kiinteistönhoitaja Kuopio
 Piippo Mikko maanviljelijä Ylä-Savo
 Pitkänen Tapani yrittäjä Ylä-Savo
 Pulkka Olli-Pekka maanviljelijä Ylä-Savo
 Rajamäki Mikko toimitusjohtaja Ylä-Savo
 Rihto Matti toimitusjohtaja Jyväskylä
 Riihijärvi Arto opettaja Ylä-Savo
 Riihola Kari yrittäjä Ylä-Savo
 Rissanen Riitta yrittäjä Ylä-Savo
 Ruottinen Ville opettaja Mikkeli-Lappeenranta
 Rähä Kari asianajaja Jyväskylä
 Rönkkö Antti maanviljelijä Ylä-Savo
 Saastamoinen Juha toimitusjohtaja Ylä-Savo
 Salmio Juha rikosylikonstaapeli Jyväskylä
 Savolainen Sakari neurokirurgi Kuopio
 Soininen Kirsi markkinointijohtaja Kuopio
 Soiniolla Kalle yrittäjä Mikkeli-Lappeenranta
 Sonninen Kari kunnossapitopäällikkö Ylä-Savo
 Säisä Tarja kirjanpitopäällikkö Ylä-Savo
 Särkkä Timo yrittäjä Mikkeli-Lappeenranta
 Taljavirta Pirppa hotellinjohtaja Kajaani
 Terho Liisa hallinto- ja talousjohtaja Oulu
 Tikka Tommi lehtori Ylä-Savo
 Tikkanen Risto rakennusinsinööri Ylä-Savo
 Tuoriniemi Seija kouluavustaja Ylä-Savo
 Turunen Hillevi yrittäjä Joensuu
 Vatanen Markus maanviljelijä Ylä-Savo
 Vehviläinen-Julkunen Katri professori Kuopio

Hallitus

Puheenjohtaja:		
Savolainen Antero	toimitusjohtaja	Ylä-Savo
Varapuheenjohtaja:		
Hedman Kirsi	toimitusjohtaja	Mikkeli
Jäsenet:		
Korkiakoski Juha	rehtori	Ylä-Savo
Liukkonen		
Tiina-Liisa	talousjohtaja	Ylä-Savo
Lukkarinen Ilpo	toimitusjohtaja	Ylä-Savo
Määttäjä Katja	toimitusjohtaja	Kuopio
Toivanen Heikki	toimitusjohtaja	Jyväskylä

Tilintarkastajat

KPMG Oy Ab		KHT-yhteisö
- vastuunalainen tilintarkastaja		
Antti Kääriäinen		KHT
- varatilintarkastaja		
Katri Hokkanen		JHT, KHT

Johtoryhmä

Paasonen Heikki	toimitusjohtaja
Haapakoski Tiina	asiakaskokemusjohtaja
Korhonen Jan	riskienhallintajohtaja
Korolainen Petri	liiketoimintajohtaja
Laitinen Antti	talousjohtaja
Taipale Jori	kehitysjohtaja, määräaikainen poissaolo 1.8.2021 alkaen

Myyntijohtajat

Alaraatikka Terttu	yritysasiakkaat Pohjoinen alue
Bergman Erja	päivittäisasiointi
Kauppinen Jussi	yritysasiakkaat Eteläinen alue
Kytökorpi Ilkka	henkilöasiakkaat Kajaani - Ylä-Savo
Moisanen Riitta-Liisa	henkilöasiakkaat Oulu - Pohjois-Suomi
Nyman Anne	varallisuudenhoito
Oinonen Ulla	henkilöasiakkaat
	Joensuu -Lappeenranta - Mikkeli
Pekkarinen Jouni	henkilöasiakkaat Jyväskylä - Kuopio

TOIMIPISTEET 2022

Iisalmi

Savonkatu 15
74100 IISALMI

Joensuu

Kauppakatu 27 B 3
80100 JOENSUU

Jyväskylä

Kauppakatu 23
40100 JYVÄSKYLÄ

Kajaani

Lönnrotinkatu 14
87100 KAJAANI

Kiuruvesi

Kiurukatu 1
74700 KIURUVESI

Kuopio

Kauppakatu 22
70100 KUOPIO

Kuusamo

Kitkantie 15
93600 KUUSAMO

Lapinlahti

Juhani Ahontie 2
73100 LAPINLAHTI

Lappeenranta

Valtakatu 51
53100 LAPPEENRANTA

Mikkeli

Porrassalmenkatu 15
50100 MIKKELI

Oulu

Kirkkokatu 10
90100 OULU

Pyhäsalmi

Ollintie 11
86800 PYHÄSALMI

Rovaniemi

Ainonkatu1
96200 ROVANIEMI

Tornio

Hallituskatu 2
95400 TORNIO

Asiakaspalvelun puhelinnumero 029 041 2500.

Sähköpostiosoite:

etunimi.sukunimi@saastopankki.fi

www.saastopankki.fi/optia

Säästöpankki Optian some-kanavat

Facebook: facebook.com/saastopankkioptia

Instagram: instagram.com/saastopankki_optia

Twitter: twitter.com/SpOptia

YouTube: bit.ly/saastopankkiirivlogi
